

๑๐๐ เรื่องเมื่อจบล

ปัญญา แพงเหล่า

ISBN : 978-974-350-780-9

พิมพ์ครั้งแรก 1 สิงหาคม 2554

จำนวน 1,000 เล่ม

ราคา 100 บาท

โรงพิมพ์อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์

เลขที่ 74 -74/1 ถนนนครบาล

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

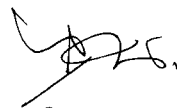
โทร.045-264364, 045-265275 แฟกซ์ 045-245974

คำปรารภ

จังหวัดอุบลราชธานีมีประวัติศาสตร์ยาวนาน มีการสืบสานจากตำนานและวรรณกรรมอีสาน โดยเจ้าเมืองคนแรกสืบเชื้อสายมาจาก “เจ้าปางคำ” ผู้ครองนครเข็ญรังแสนหิฟฟ้า ซึ่งสืบเชื้อสายจากราชอาณาจักร “น่านเจ้า” เมื่อประมาณ ปี พ.ศ.2228 ได้อพยพหลบภัยฮ่อหัวขวามาที่นครเวียงจันทน์ ซึ่งเจ้าผู้ครองนครเวียงจันทน์เป็นพระประยูรญาติฝ่ายพระมารดา จึงโปรดให้เจ้าปางคำนำไพร่พลไปตั้งเมืองที่ “หนองบัวลุ่มภู” จนกระทั่งสร้างเมืองอุบลฯ และได้สร้างบ้านแบ่งเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าด้วย ฮีต 12 กอง 14 และวิถีไทอย่างสงบสุขมาตามลำดับ

อีกแห่ง...แบ่งอุบล ซึ่งมีนักปราชญ์รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในจังหวัดอุบลราชธานีหลากหลายสาขา เช่น ดร.บำเพ็ญ ฌ อุบล นายสุวิษ ฌ ฌ ผล นายมนัส สุขสาย ร.ศ.ประจักษ์ บุญอารีย์ ผศ.ทัศน ทัศนียานนท์ นายนิคม ทองพิทักษ์ นายนิกร วิสเพ็ญ และคณะได้รวบรวมข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งด้านการปกครอง การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาชาวอุบลราชธานี โดยได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง แล้วเรียบเรียงสรุปเป็น 100 เรื่อง เมืองอุบล เพื่อการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการสืบสานมรดกอันล้ำค่า และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืนเกิดประโยชน์ต่อไป

อนึ่ง “100 เรื่องเมืองอุบล” อีกทัศนะหนึ่ง หากเขียนเป็นตัวหนังสือว่า “ร้อยเรื่องเมืองอุบล” จะมีความหมายอีกนัยหนึ่งว่า “ร้อยเรียงเรื่องราวอันเป็นอัตลักษณ์อุบลราชธานีที่มีคุณค่า” เพื่อ นำความดีงามในอดีตมาฟื้นฟู เชิดชูในปัจจุบัน สร้างสรรค์สืบสานสู่อนาคต ตามหลักการ “เมืองที่รุ่งเรืองในอดีตยาวนาน ย่อมมีอนาคตกาลที่รุ่งโรจน์ยาวไกล”

สุวิษ ฌ ฌ ผล

คำนิยม

อาจารย์ปัญญา แพงเหล่า เป็นบุคคลสาธารณะที่ชาวอุบลรู้จักเป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้วยเพราะผลงานและการกระทำของท่าน ที่ทำเพื่อสังคมและส่วนรวม มาโดยตลอด อาจารย์อยากให้เมืองอุบลเป็นเมืองน่าอยู่น่าอาศัย มีชื่อเสียงดังไกลเหมือนสมัยที่บรรพบุรุษได้เคยกระทำไว้ (โดยเฉพาะ “เมืองนักปราชญ์ ทวยราษฎร์ ใฝ่ธรรมงามล้ำเทียนพรรษา ประชาทำความดี”)

อาจารย์ปัญญา แพงเหล่า เป็นผู้สนใจรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองอุบลไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นเอกสาร ภาพถ่าย ภาพยนตร์ และการสืบค้นสอบถามสัมภาษณ์จากผู้รู้ ผู้อยู่ในเหตุการณ์ และลูกหลานของผู้เกี่ยวข้อง เรื่องราวเหล่านี้หลายเรื่อง/หลายคนยังไม่รู้ หลายเรื่อง/หลายคนรู้แต่ชื่อ และหลายเรื่อง/หลายคนรู้แบบผิดๆ ถูกๆ (โดยเฉพาะ “หลายเรื่อง/หลายคนเป็นนักปราชญ์ หลายเรื่อง/หลายคนเป็นนักธรรม หลายเรื่อง/หลายคนเป็นช่างเทียนพรรษา และหลายเรื่อง/หลายคนเป็นผู้ทำความดี”)

หนังสือร้อยเรื่องเมืองอุบลเล่มนี้ เป็นการเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองอุบลทั้งในอดีตและปัจจุบันที่น่าสนใจยิ่ง การรวบรวมเรื่องราว เช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าอาจารย์ปัญญา แพงเหล่า เป็นนักจดหมายเหตุได้เป็นอย่างดี นับเป็นความโชคดีของชาวอุบลและผู้คนทั่วไป ที่จะได้อ่านได้ศึกษาเรื่องราวต่างๆ โดยไม่ต้องเสียเวลามากนัก และยังนับได้ว่าเป็นวิธีการหรือช่องทางหนึ่งที่จะทำให้เมืองอุบลเป็นเมืองน่าอยู่น่าอาศัย มีชื่อเสียงดังไกลตามที่อาจารย์ได้ปรารถนาไว้

หวังต่อไปว่าอาจารย์จะร้อยเรื่องราวเรื่องอื่นๆ ต่อไป ให้เป็นพื้นเป็นหมื่น เรื่องราวให้พวกเราได้อ่านได้ศึกษาต่อไปในอนาคตและขอขอบคุณอาจารย์ล่วงหน้ามา ณ บัดนี้

(นายชำนาญ ภูมิ)

หัวหน้าหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ อุบลราชธานี

12 กรกฎาคม 2554

คำนำ

จังหวัดอุบลราชธานี มีชื่อเสียงโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์การเมือง การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี อยู่ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย บริเวณ 3 ลุ่มแม่น้ำ คือ แม่น้ำโขง แม่น้ำมูล และแม่น้ำชี มีธรรมชาติสวยงาม เมืองแห่งพระพุทธศาสนา สมญานามเมืองนักปราชญ์ หรือ เมืองสองธรรม คือ ธรรมะ กับธรรมชาติ เป็นดินแดนที่เห็นดวงอาทิตย์ขึ้นก่อนใครในสยาม

อุบลราชธานี ราชธานี เมืองเดียวในประเทศไทย มีเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความสำคัญ ความเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ สอดคล้องกับคำขวัญจังหวัด คือ เมืองแห่งดอกบัวงาม แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หาดทรายแก่งหิน ถิ่นไทยนักปราชญ์ ทวยราษฎร์ใฝ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ผาแต้มก่อนประวัติศาสตร์ ฉลาดภูมิปัญญาท้องถิ่น ดินแดนอนุสาวรีย์คนดีศรีอุบล

จากความหลากหลายทางด้านประวัติศาสตร์การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และภูมิปัญญาเมืองอุบลราชธานี ซึ่งมีการถ่ายทอดสืบสานเป็นมรดกล้ำค่ามายาวนานกว่า 200 ปี มีสาระสำคัญบางส่วนเป็นหลักฐาน ทั้งวัตถุสิ่งของ อาคารสิ่งปลูกสร้าง ภาพเขียน ภาพถ่ายและเอกสารต่างๆ ที่สะท้อนถึงเรื่องราวในอดีตถึงปัจจุบันของชาวเมืองอุบลราชธานี ส่งผลให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สังคม มีความสงบสุข ช่วยเหลือพึ่งพาตามวิถีไทยและดำรงอยู่บนพื้นฐานของปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

100 เรื่องเมืองอุบล เป็นการรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงาน ปราชญ์เมืองอุบล ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาชาวบ้าน และบุคคลสำคัญในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจัดระบบพัฒนาเป็นสาระการเรียนรู้ ค้นคว้า อ้างอิง และรำลึกถึงเหตุการณ์ต่างๆ ในอดีตให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ต่อไป

ปัญญา แสงเหล่า

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
๑ พระปฐมบรรพชาสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง)	๑	๒๖ วัดศรีอุบลรัตนาราม	๔๔
๒ ตราประจำจังหวัดอุบลราชธานี	๓	๒๗ ๒๕ ศตวรรษพุทธศาสนา	๔๕
๓ ธงประจำจังหวัด	๔	๒๘ หอไตร	๔๖
๔ ผ้าประจำจังหวัด	๕	๒๙ วันรำลึกแห่งความดี	๔๗
๕ ต้นไม้ประจำจังหวัดอุบลราชธานี	๖	๓๐ สะพานเสรีประชาธิปไตย	๕๓
๖ เพลงประจำจังหวัดอุบลราชธานี	๗	๓๑ การร่ำบายศรีสู่ขวัญ	๕๔
๗ คำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี	๘	๓๒ พลายบุญเลิศ	๕๖
๘ วัดหลวง	๑๐	๓๓ นางคำปุ่น ฟุ้งสุข	๕๗
๙ เทียนพรรษาพระธาตุนาน	๑๑	๓๔ โรงเรียนแห่งแรก	๕๘
๑๐ กราบพระ ๙ วัด ในเมืองอุบลราชธานี	๑๓	๓๕ วัดมหาวนาราม	๕๙
๑๑ สถาปัตยกรรมดีเด่น	๑๖	๓๖ หลวงปู่ชา	๖๐
๑๒ ชุมชนประเพณี	๑๙	๓๗ นายทองมาก จันทะลือ	๖๒
๑๓ ดำเนินเมืองอุบลราชธานี	๒๑	๓๘ นิทรรศการภาพเก่าเมืองอุบล	๖๔
๑๔ วัดสุปฏิหารามวรวิหาร	๒๔	๓๙ เปิดตำนานลำซิ่ง...	๖๕
๑๕ ศาลหลักเมืองอุบลราชธานี	๒๖	๔๐ นายพรชัย ทองบุราณ	๖๖
๑๖ หม่อมเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา	๒๗	๔๑ ทักษิณ...พนजर	๖๗
๑๗ เทียนเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา	๒๘	๔๒ กฎมณีนุญาไทยในอุบลราชธานี	๖๘
๑๘ ศูนย์กลางการเรียนรู้แห่งที่ ๓ ของโลก	๓๐	๔๓ นายก “หญิง” คนแรก	๗๑
๑๙ วัดหนองป่าพง	๓๓	๔๔ นานาชาติกระโดดร่มเฉลิมพระเกียรติ	๗๒
๒๐ พระแก้วมรกต	๓๔	๔๕ แสงธรรมอสดงที่วัดศรีทอง	๗๕
๒๑ ดร.บำเพ็ญ ณ อุบล	๓๕	๔๖ นายบำเพ็ญ ลัทธินันต์	๗๖
๒๒ ศาลากลาง (ดวงใจ)	๓๖	๔๗ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์	๗๗
๒๓ การสร้างเมืองอนุสาวรีย์	๓๘	๔๘ วงเวียน...เวียนวน	๗๘
๒๔ อุบลรักกัน... วันละเพลง	๔๑	๔๙ หลวงปู่เสาร์ในความทรงจำ...	๗๙
๒๕ อนุสาวรีย์แห่งความดี	๔๒	๕๐ หมอลำอีสานกับผีฟ้าผีนุญ	๘๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
๕๑ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	๘๑	๗๖ แก่งสะพือ	๑๒๐
๕๒ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์	๘๒	๗๗ นักการเมืองคิริอุบล	๑๒๑
๕๓ วัดคอนธาค...	๘๓	๗๘ วิทยาลัยมหอพราหมณ์	๑๒๓
๕๔ พระครูวิโรจน์รัตโนบล	๘๔	๗๙ เมืองเขมรราชบุรีธานี ๒๓๕๓	๑๒๔
๕๕ พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ	๘๖	๘๐ ช่างเทียนพรรษา	๑๒๕
๕๖ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ	๘๘	๘๑ วัดป่าอานาชาติ	๑๒๗
๕๗ นายเคน คาเลา	๘๙	๘๒ ม้าแกลบเมืองวาริน	๑๒๘
๕๘ นายฉลาด ส่งเสริม	๙๑	๘๓ เวินบีก	๑๓๐
๕๙ นายทองใส ทับถนนวน	๙๒	๘๔ เสาธงสูงใหญ่	๑๓๒
๖๐ หอจดหมายเหตุแห่งชาติฯ	๙๔	๘๕ ทุ่งควมดี	๑๓๓
๖๑ นางอรพินท์ ไชยกาล	๙๖	๘๖ หลักกิโลเมตร กม.๐	๑๓๔
๖๒ หม่อมบุญอินทร์ พุมพล ณ อยุธยา	๙๗	๘๗ อุบลเมืองนันทราชธานี	๑๓๕
๖๓ ลักว้า คุณคำเมืองอุบล	๙๘	๘๘ พระแก้วโกเมน	๑๓๘
๖๔ นักหัตถศิลป์	๑๐๑	๘๙ พระแก้วไพฑูรย์	๑๓๙
๖๕ เรือกลไฟฝรั่งเศส	๑๐๓	๙๐ ๓ จังหวัดชายแดน	๑๔๐
๖๖ อุบลวานิชสมาคม	๑๐๔	๙๑ อุบลราชธานี ๒๐๐ ปี	๑๔๑
๖๗ นายประคับ ก้อนแก้ว	๑๐๕	๙๒ ถนนหลัก ๓ สาย	๑๔๒
๖๘ นายสมคิด สอนอาจ	๑๐๖	๙๓ แม่น้ำ ๓ สาย	๑๔๔
๖๙ นายพงษ์ศักดิ์ จันทุกษา	๑๐๘	๙๔ หนังสืออุบลราชธานี ๓ ปี	๑๔๕
๗๐ นายพนพล ดวงพร	๑๑๐	๙๕ สงครามเวียงคานม	๑๔๗
๗๑ รถไฟ ถึงอุบลราชธานี	๑๑๒	๙๖ นางฉวีวรรณ พันธุ	๑๔๘
๗๒ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	๑๑๓	๙๗ นางบุญเพ็ง ฝัฝวิชัย	๑๕๐
๗๓ ๕๐ ปีการก่อตั้ง สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	๑๑๕	๙๘ บัวแก้ว สุดทึบ	๑๕๒
๗๔ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ	๑๑๗	๙๙ คุรุศาสตร์คุณูปการคนแรก	๑๕๔
๗๕ “ผญา” ภูมิปัญญาคนอีสาน	๑๑๘	๑๐๐ คุณสุนีย์ ตรียางกูรศรี	๑๕๖

จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนตะวันออกเฉียงเหนือสุดของประเทศไทย บริเวณเส้นรุ้งที่ 104 องศา 51 ลิปดา 42.5 ฟลิปดา เส้นแวงที่ 15 องศา 13 ลิปดา 36.5 ฟลิปดา มีพื้นที่ประมาณ 15,818.650 ตารางกิโลเมตร เดิมจังหวัดอุบลราชธานีมีพื้นที่กว้างใหญ่มาก ปัจจุบันได้มีการแบ่งไปตั้งจังหวัดใหม่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดยโสธรในปี พ.ศ. 2515 และจังหวัดอำนาจเจริญในปี พ.ศ. 2536

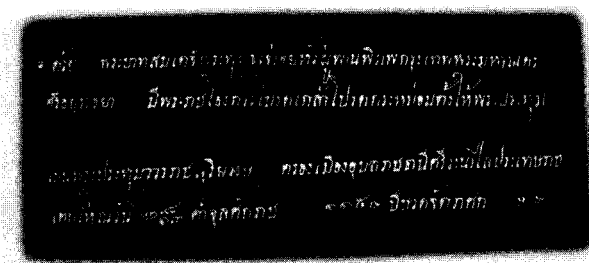
อาณาเขตจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดยโสธร และจังหวัดอำนาจเจริญ

ทิศใต้ จรดเทือกเขาพนมดงรัก เขตแดนประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันออก จรดแม่น้ำโขงแนวเขตพรมแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดยโสธรและศรีสะเกษ ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงแผ่นดินเป็นลูกคลื่น พื้นที่ทางตอนเหนือมีระดับสูงลาดเอียงไปทางทิศตะวันออก ความสูงประมาณ 130 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

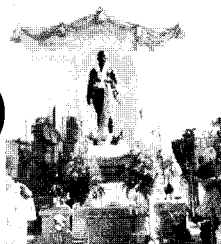

จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 1 การตั้งเจ้าเมืองอุบลราชธานี

พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง)

ผู้ก่อตั้งเมืองอุบล

พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) เป็นบุตรของเจ้าพระตาและนางบุศดี เกิดเมื่อ พ.ศ.2252 ณ นครเวียงจันทน์ เป็นหลานปู่เจ้าปางคำ ราชวงศ์เชียงรุ่ง เจ้าปางคำได้อพยพมาสร้างเมืองหนองบัวลุ่มภู (จังหวัดหนองบัวลำภูในปัจจุบัน) หรือนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน ในปี พ.ศ.2311 เจ้าพระตากับเจ้าพระวอเกิดคิดใจ กันกับพระเจ้าสิริบุญสารแห่งเวียงจันทน์ ได้ยกทัพมาตีเมืองหนองบัวลุ่มภู ต่อสู้กันอยู่ 3 ปี ฝ่ายเวียงจันทน์แพ้สงคราม จึงไปขอกองทัพจากพม่าที่เชียงใหม่กองทัพพม่าได้ยกมา สมทบกับกองทัพเวียงจันทน์ ยกมาตีเมืองหนองบัวลุ่มภูแตก เจ้าพระตาตายในสนามรบ เจ้าพระวอกับเจ้าคำผง และพวก ทิ้งเมืองหนีไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไป อาศัยพระเจ้าองค์หลวงไชยกุมารแห่งนครจำปาศักดิ์ ไปตั้งค่ายอยู่บ้านคูบ้านแก นครจำปาศักดิ์ พระเจ้าองค์หลวงไชยกุมารได้ขอเจ้านางค้อยให้เป็นเทวีแก่เจ้าคำผง และพระราชทานแต่งตั้งให้เจ้าคำผงเป็นพระปฐมสุรราช ผู้ช่วยเจ้าพระวอ นายกองนอก

พระเจ้าสิริบุญสาร ได้ทราบข่าว เจ้าพระวอกับพวกมาตั้งอยู่ที่ค่ายบ้าน คูบ้านแก เมืองนครจำปาศักดิ์ และเจ้าพระวอมีกำลังพลน้อย จึงให้เพี้ยสุโข ยกทัพมาตีค่ายบ้านคูบ้านแกแตก ฆ่าเจ้าพระวอตาย พระปฐมสุรราช (เจ้าคำผง) จึงขอพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์โปรดให้เจ้าพระยาจักรี และเจ้าพระยาสุรสีห์ยกทัพมาช่วยเมื่อทราบสาเหตุจากพระปฐมสุรราชแล้ว จึงยกทัพ ตามตีทัพเพี้ยสุโขไปจนถึงเวียงจันทน์ ได้รับกันอยู่ 4 เดือน ตีเวียงจันทน์แตกเมื่อ พ.ศ.2318 ต่อมาพระปฐมสุรราช ขออพยพมาอยู่ดอนมดแดง ในปี พ.ศ.2319 นำท้าวหมื่นท้าวต๋องดอนมดแดง จึงอพยพหนีน้ำมาอยู่ที่ดอนริมห้วยแจระแม เมื่อน้ำลด จึงสร้างคงอยู่ฝั่งริมแม่น้ำมูลสร้างเป็นเมือง

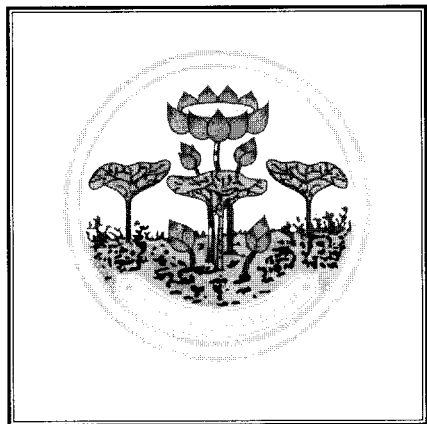
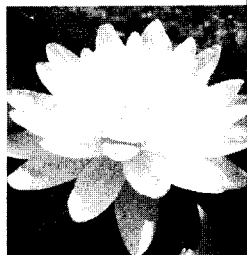

สร้างเมืองอยู่ 7 ปี จึงแล้วเสร็จ มีใบบอกลงไปกราบทูลพระเจ้ากรุงธนบุรี
ขอตั้งเป็นเมืองอุปบล พระเจ้ากรุงธนบุรีให้ตั้งเมืองตามที่ขอไปโปรดให้พระปทุม
สุรราชเป็น พระปทุมราชวงศา (เจ้าคำผง) เจ้าเมืองอุปบลองค์แรกเมื่อ พ.ศ.2321
ต่อมาเมื่อช่วยปราบกบฏอ้ายเชียงแก้วได้ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา
โลก จึงโปรดเกล้าฯ ให้พระประทุมราชวงศา เป็น พระประทุมวรราชสุริยวงศ์
(เจ้าคำผง) และเสริมนามเมืองอุปบลขึ้นเป็น เมืองอุปบลราชธานี ศรีวนาไล ประเทศราช
เมื่อวันจันทร์ แรม 13 ค่ำเดือน 8 จุลศักราช 1154 (พ.ศ.2335)

พระประทุมวรราชสุริยวงศ์ ครองเมืองอุปบลราชธานีมาตั้งแต่ตั้งเมืองมา
เป็นเวลา 17 ปี ถึง พ.ศ.2338 ได้ถึงแก่อนิจกรรม รวมสิริอายุได้ 85 ปี มีการทำศพเมรุ
นกหัสติลิงค์เผาที่ทุ่งศรีเมืองแล้วเก็บอัฐิบรรจุธาตุไว้ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมือง
บริเวณที่เป็นธนาคารออมสิน สาขาอุบลฯ ทุกวันนี้ ต่อมามีการสร้างเรือนจำขึ้น
ในบริเวณนั้น จึงนำอัฐิไปไว้วัดหลวง จนถึงปัจจุบัน

...นายบำเพ็ญ ณ อุปบล ปราชญ์เมืองอุปบล..

รูปดอกบัวตูม และดอกบัวบาน ชูช่อก้านใบเหนือหนองน้ำ เป็น สัญลักษณ์ระลึกถึงชาวเมืองหนองบัวลำภู ในเขตจังหวัด อุตรธานี..และเป็นจังหวัดหนองบัวลำภูในปัจจุบัน ภายใต้การนำของพระวอ และบุตรหลานพระตา ที่อพยพหนีภัยสงครามจากเมืองเวียงจันทน์ ลงมาตั้งรกรากในเขตจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อประมาณ พ.ศ.2312 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น “เมืองอุบลราชธานี ศรีวนาลัย” เมื่อ วันจันทร์..เดือน 8 แรม 13 ค่ำ ปีชวด พ.ศ.2335 ในรัชกาลของ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชองค์ปฐม บรมราชจักรีวงศ์

๓

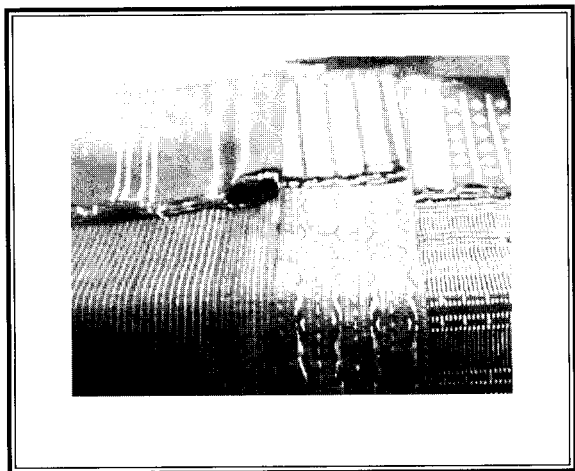
ธงประจำจังหวัด

อุบลราชธานี

ด้านบนของธง จะมีรูปดอกบัวสีชมพูบาน ปักอยู่บนพื้นสีชมพู ด้านล่าง
จะมีอักษรสีขาว คำว่า “อุบลราชธานี” ปักอยู่บนพื้นสีเขียว

ผ้าประจำจังหวัด

“ผ้ากาบบัว” เป็นชื่อผ้าในวรรณกรรมโบราณอีสาน ซึ่งไม่อาจทราบหรือพบในปัจจุบันแล้วสีของผ้ากาบบัวหรือกลีบบัว จะไล่กันไป จากสีอ่อนไปถึงแก่ คือ ขาว ชมพู เทา เขียว น้ำตาลและ ผ้ากาบบัว มีความหมาย เหมาะสมกับชื่อของจังหวัด อุบลราชธานี

ตามประกาศจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อวันที่25เมษายน2543 โดยนายศิวัะ แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาลายผ้าพื้นเมือง ตามโครงการสืบสานผ้าไทย พิจารณาเลือกสรรผ้าดั้งเดิมของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นผ้าเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี และใช้ชื่อว่า ผ้ากาบบัว เป็นลายผ้า เอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี

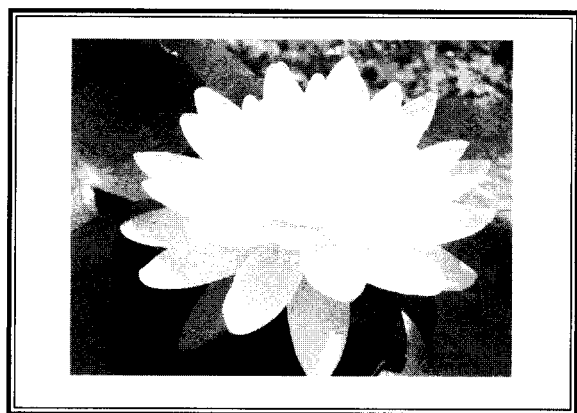
ต้นไม้ประจำจังหวัดอุบลราชธานี

“ยางนา”

ดอกไม้ประจำจังหวัดอุบลราชธานี

“ดอกบัว”

เพลงประจำจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้แต่ง : เทอด บุญยรัตพันธุ์

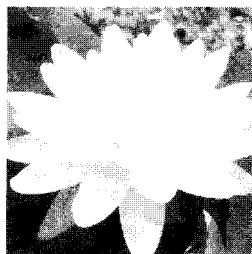
อุบลราชธานี นี่ไทยดีเมืองหนึ่ง หากอยู่ถึงแดนแม่โขง
ที่คดโค้ง ไหลไปเป็นทาง ไหลไปหว่างกลาง ไม่มีเหินไม่มีห่าง
พี่น้องไทยอยู่ทาง พี่น้องลาวอยู่ทาง

อุบลราชธานี นี่เป็นที่ชุมนุม แห่งดอกโกสุม หรือเจ้าปทุมมา
นั่นคือดอกบัวบาน ตระการก้านใบ มีดีอย่างไร ตลอดแดนไทย
ไม่น้อยหน้าใคร ไม่น้อยหน้าใคร

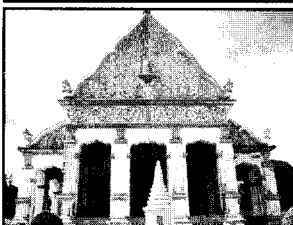
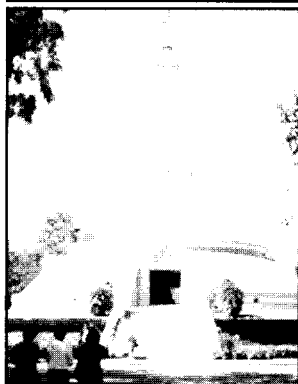
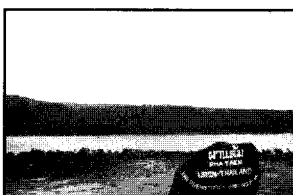
รักษาคุณความดี เหมือนบัวมีสีเรณูกลม กลิ่นหอมชื่นชม
ภริยาพุทธรร กลิ่นหอมบัวนั้น สุขสันต์เพิ่มพูน อยู่ในแม่น้ำมูล
นั่นเหมือนอุบลเป็นสุข นิราศทุกขั้วปวงไทย อุบลนั้นไซ้รู้ ถิ่นทองของไทย.

คำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี

เมืองแห่งดอกบัวงาม	แม่น้ำสองสี
มีปลาแซบหลาย	หาดทรายแก่งหิน
ถิ่นไทยนักปราชญ์	ทวยราษฎร์ใฝ่ธรรม
งามล้ำเทียนพรรษา	ผาแต้มก่อนประวัติศาสตร์
ฉลาดภูมิปัญญาท้องถิ่น	ดินแดนอนุสาวรีย์คนดีศรีอุบล

เมื่อปี 2528 มีคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานีหลากหลายยังไม่เป็นทางการ ปี 2532 ต่อท้ายด้วยข้อความผาแต้ม ก่อนประวัติศาสตร์ และปี 2543 มติที่ประชุมให้ใช้เพียงคำขวัญเดียว ตามหนังสือที่ อบ.0017.2/2 ลงวันที่ 9 กพ. 2543 ใช้มาโดยตลอด และปี 2554 ตามหนังสือ ที่ อบ.0016.2/จ.6885 ลงวันที่ 4 เมษายน 2554 มีคำต่อท้ายคือ จลาศภูมิปัญญาท้องถิ่น ดินแดนอนุสาวรีย์ คนดีศรีอุบล

วัดหลวงเป็นวัดแรกของเมืองอุบลราชธานี สร้างเมื่อ พุทธศักราช 2324 โดยพระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) หลังจากสร้างเมืองอุบลราชธานีแล้ว จึงสร้างวัดขึ้นตามโบราณราชประเพณี เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา และเพื่อให้พระสงฆ์ที่อพยพมาจากเวียงจันทน์ได้มีที่อยู่จำพรรษา โดยมีอุปราช ราชบุตร ราชวงศ์ กรรมการน้อยใหญ่ ได้เห็นร่วมกันว่าพื้นที่ คือสถานที่ตั้งวัดหลวงทุกวันนี้เป็นชัยภูมิที่เหมาะสมสมควรจะเป็นสร้างวัดได้ จึงพร้อมใจกันสร้างเป็นวัดที่ใหญ่โต ในปีพุทธศักราช 2324 และสร้างองค์พระประธานชื่อว่า “พระเจ้าใหญ่องค์หลวง”

เมื่อสร้างวัดเสร็จแล้ว พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) จึงให้นามว่า “วัดหลวง” เหตุที่ให้นามว่าวัดหลวง เพราะต้องการให้ตรงกับนามของท่านที่เป็นผู้สร้าง ซึ่งชาวเมืองเรียกว่า “เจ้าองค์หลวง” หรือ “อัญญาหลวงเฒ่า” และอีกอย่างเป็นเพราะวัดตั้งอยู่ติดกับคุ้มของท่านซึ่งชาวเมืองเรียกว่า “คุ้มเจ้าหลวง”

วัดหลวง มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือเป็นวัดสำหรับ “ถือน้ำพิพัฒน์สัตยา” เป็นวัดที่สถิตอยู่ พระแก้วบุษราคัม พระแก้วไพฑูรย์ และผู้เป็นสังฆปาโมกข์ประมุขสงฆ์เมืองอุบลราชธานี เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา และเป็นวัดแรกของเมืองอุบลราชธานี

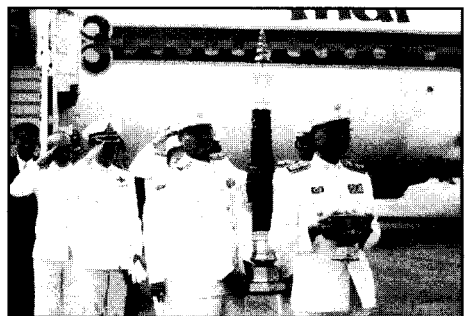

ปี พ.ศ. 2522 คณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาว่า การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นงานใหญ่ ระดับชาติ และได้มีการประชาสัมพันธ์ไปยังนานาชาติอีกด้วย สมควรที่จะมีสิ่งที่เป็นมงคลหรือเป็นหลักชัยและสัญลักษณ์ของงานให้มีความยิ่งใหญ่และสำคัญยิ่งขึ้น จึงได้พร้อมใจกันกราบบังคมทูลขอพระราชทานเขียนพระราชมารยาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเทศกาลเข้าพรรษาเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากที่ พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่พระอารามหลวงปกติ เพื่ออัญเชิญเป็นเทียนชัยมิ่งมงคลนำขบวนแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และนำไปจุดบูชาพระรัตนตรัยในพระอารามหลวงแห่งใดแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป ซึ่งก็นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเขียนพระราชมารยาแก่จังหวัดอุบลราชธานี ตามความประสงค์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีในขณะนั้น (นายประมูล จันทระจาง) พร้อมคณะซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการจัดงานฯ เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเขียนพระราชมารยาจากพระองค์ท่าน พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ก่อนวันเริ่มงานประเพณีแห่เทียนพรรษาประมาณ 7 วัน แล้วคณะผู้เข้าเฝ้าฯ ได้อัญเชิญเขียนพระราชมารยาพระราชทานมาทางเครื่องบินและมีพิธีรับอย่างสมพระเกียรติพร้อมอัญเชิญไปประดิษฐานเป็นเทียนมิ่งมงคลในงานและนำไปขบวนแห่เทียนพรรษาต่อไป นับจากปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา จังหวัดอุบลราชธานีจึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานเขียนพระราชมารยา และก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตลอดมา ซึ่งเป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทยนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งอย่างหาที่สุดมิได้ และเป็นที่ปลาบปลื้มปีติของหมู่พสกนิกรชาวอุบลราชธานีเป็นอย่างยิ่ง

เทียนพรรษาพระราชทานเป็นเทียนหล่อสำเร็จประกอบด้วย ลายไทย ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4 นิ้ว สูงประมาณ 1 เมตร ทรง 8 เหลี่ยม ลำต้นสีแดง ตรงโคนและยอดเป็นสีทอง มีฐานเป็นไม้ทรง 8 เหลี่ยม คล้ายพานรองรับ องค์ประกอบ ที่สำคัญที่พระราชทานพร้อมกับต้นเทียน 3 อย่าง ได้แก่ ใจฝ้ายสำหรับทำไส้เทียน 1 ใจ เทียนชนวนทำจากขี้ผึ้งแท้ 1 เล่ม และไม้ขีดไฟ 1 กลัก เมื่อผู้เข้าเฝ้าฯ ได้รับพระราชทานเทียนพรรษาแล้วจะอัญเชิญเทียนพรรษาพระราชทานมาทางเครื่องบิน โดยทางบริษัทการบินไทย ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการอัญเชิญด้วยการอำนวยความสะดวก ยกเว้นค่าโดยสารบางส่วน และคิดค่าโดยสารครึ่งหนึ่ง

สำหรับคณะผู้อัญเชิญเทียนพรรษาพระราชทานเป็นกรณีพิเศษ ที่สนามบินนานาชาติ อุบลราชธานีจะมีพิธีรับเทียนพรรษาพระราชทานอย่างสมพระเกียรติ โดยการจัดรูปขบวนอันประกอบด้วย วงโยธวาทิต กองเกียรติยศลูกเสือเนตรนารี นักศึกษาวิชาทหาร บรรดาข้าราชการทุกหมู่เหล่าแต่งเครื่องแบบปกติขาวและกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ อันยาวเหยียดเคลื่อนไปพร้อมกับรถอัญเชิญเทียนพรรษาพระราชทานไปยังจุดที่ตั้งที่ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี หรือสถานที่เหมาะสมอื่นๆ ซึ่งแล้วแต่กรรมการจัดงานจะเป็นผู้กำหนด เพื่อรอวันเปิดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจะเริ่มขึ้น จึงจะมีพิธีอัญเชิญเทียนพรรษาพระราชทานไปประดิษฐานไว้เป็นเทียนชัยมิ่งมงคลในบริเวณพิธีเปิดงานที่ลานหน้าศาลาจัตุรมุข ห่วงศรีเมือง ในการอัญเชิญก็จะมีพิธีอย่างสมพระเกียรติเช่นเดียวกับพิธีในวันรับที่สนามบินนานาชาติอุบลราชธานี

กราบพระ ๙ วัด ในเมืองอุบลราชธานี

1. พระแก้วบุษราคัม วัดศรีอุบลรัตนาราม

วัดศรีอุบลรัตนารามสร้างเมื่อ พ.ศ. 2398 เป็นปีที่ 5 ในรัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์จักรี พระแก้วบุษราคัม เป็นพระพุทธรูปบูชาปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 3 นิ้ว สูงประมาณ 5 นิ้ว แกะสลักจากแก้วบุษราคัม (แก้วมณีสีเหลือง) ที่บั้งแท่งมีสังวาลประดับที่องค์พระฐานหุ้มด้วยทองคำ เป็นพระพุทธรูปโบราณนานนับพันปี ฝีมือช่างสกุลเชียงแสนในสมัยการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ การประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา (พิธีดื่มน้ำสาบาน) ได้อัญเชิญพระแก้วบุษราคัมเป็นประธานในการประกอบพิธีอันศักดิ์สิทธิ์ เทศกาลงานสงกรานต์ 13 เมษายนทุกปี ชาวเมืองอุบลราชธานีได้จัดขบวนแห่พระแก้วบุษราคัมรอบเมืองอุบล เพื่อให้ประชาชนสงวนน้ำโดยทั่วกัน เพื่อเป็นสิริมงคล

2. พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัดมหาวนาราม

วัดมหาวนาราม(วัดป่าใหญ่) สร้างเมื่อปีเถาะ พ.ศ. 2350 เมื่อสร้างวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระมหाराชครูศรีสิทธิธรรมวงศา ได้นำพุทธศาสนิกชนร่วมกันสร้างพระพุทธรูปชื่อ “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” มีความหมายว่า “พระอินทร์ จำแลงแปลงกายมา” ชาวอีสานเรียก “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” มีความหมายอีกนัยหนึ่งว่า “พระอินทร์สร้าง” ซึ่งเป็นมงคลนามทั้งสองความหมาย

3. พระแก้วโกเมน วัดมณีวนาราม

สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 2332 ผู้สร้าง คือ อุปฮาดคำ โอรสพระปทุมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) พระแก้วโกเมน ปางมารวิชัย สันนิษฐานกันว่าอุบัติขึ้นมาพร้อม

กับพระแก้วบุษราคัม เป็นพระพุทธรูปอัญมณี “นพรัตนชาติ” คือ แก้วเก้าประการ คือ สีขาวผ่องเพชรดี ทับทิมสีมณีแดง เขียวใสแสงมรกต เหลืองใสสดบุษราคัม แดงแก่กำโกเมนเอก สีนมอกเมฆนิลกาฬ มุกดาหารหมอกมัว แดงสลัวเพทาย สักวาฬสายไพฑูรย์

4. พระเจ้าใหญ่องค์หลวง วัดหลวง

วัดหลวง เมื่อสร้างเมืองอุบลฯ เสร็จแล้วพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) ก็ได้สร้างวัดหลวงเป็นวัดแรกซึ่งอยู่ใกล้คุ้มหรือ “โฮงหลวง” จึงเป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง เมื่อสร้างวัดหลวงเสร็จก็ได้นำชาวบ้านชาวเมือง สร้างพระพุทธรูปพระประธานในพระวิหารได้ชื่อว่า “พระเจ้าใหญ่องค์หลวง” ตามนามของท่านผู้นำสร้างพระองค์นี้ที่ชาวบ้านเรียกท่านว่า “ญาหลวง” “พระเจ้าใหญ่องค์หลวง”

5. พระเจ้าใหญ่ศรีเมือง วัดทุ่งศรีเมือง

สร้างสมัยปลายรัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์จักรี พระเจ้าใหญ่ศรีเมือง พระประธานใน “วิหารศรีเมือง” เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ครั้งสร้างเมืองอุบลฯ เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดเหนือท่า วัดเหนือท่าร้าง พระครูวิโรจน์รัตโนบล ได้อัญเชิญมาเป็นพระประธานในวิหารศรีเมือง บูรณะซ่อมแซมเศียรพระที่ชำรุด

6. พระสัพพัญญูเจ้า วัดสุปฏิณารามวรวิหาร

วัดสุปฏิณารามวรวิหาร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2393 ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระพรหมราชวงศา (กุดทอง) เจ้าเมืองอุบลฯ คนที่ 2 สร้างวัดนี้เพื่อประกอบพระราชพิธีและศาสนพิธีสำคัญ โดยพระราชทานทรัพย์เป็นเงิน 10 ชั่ง โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “วัดสุปฏิณาราม” เป็นวัดธรรมยุตแห่งแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพระประธานในพระอุโบสถ คือ “พระสัพพัญญูเจ้า” ปางมารวิชัย หล่อด้วยโลหะผสมขัดเงาพระพุทธรูปลักษณะสัดส่วนคล้ายกับ

“พระพุทธรชินราช” โดยมีพระอุปัชฌาย์สีทา ชัยเสโนเป็นช่างและประธาน
ดำเนินการหล่อ เมื่อ พ.ศ. 2459

7. พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ วัดใต้

วัดใต้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2373 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาวัดใต้
ได้เปลี่ยนแปลงชื่อ วัดเป็น “วัดใต้ พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ” เพราะเป็นที่ประดิษฐาน
พระพุทธรูปเก่าแก่ นามว่า “พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ” เนื้อทองนาคสำริด หน้าตัก 51 นิ้ว
ใช้ทองนาคเงินสำริด หน้าตักแสนบาท ปางมารวิชัย พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อที่วัดใต้
มีความสำคัญเป็น 1 ใน 5 องค์ ในจำนวนพระเจ้าย่องค์ตื้อในประเทศไทยที่เชียงใหม่
ชัยภูมิ หนองคาย และที่วัดพระโต อ.นาตาล จ.อุบลฯ กับที่ สปป.ลาวอีก 1 องค์

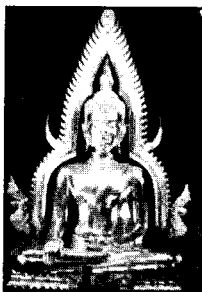
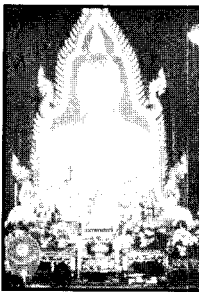
8. พระบาท วัดกลาง

วัดกลาง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2325 โดยเจ้าราชวงศ์ (กำ) เป็นผู้สร้างใกล้กับคุ้มหรือ
“โฮงราชวงศ์” ตามคตินิยมแต่โบราณพระบาท เป็นพระประธานในวิหารเก่าแก่
ตั้งแต่ครั้งสร้างวัดปางมารวิชัย งดงามมาก หน้าตักกว้าง 78 นิ้ว สร้างด้วยอิฐ
ดินเหนียวผสมเกสรดอกบัว จึงได้ชื่อว่า “พระบาท” มาจากคำว่า ปทุม-ปทุม-บาท
หมายถึง “พระ ดอกบัว” ได้แก่ บัวหลวง มีสีแดงกลิ่นหอม สมัยก่อนผู้เฒ่าผู้แก่รุ่น
ปู่ย่า ตายายเมื่อได้พบเห็นสิ่งที่หมดจดงดงาม สดสวยมักจะอุทานเปรียบเทียบกับว่า
“จะแม่นงามปานพระบาท”

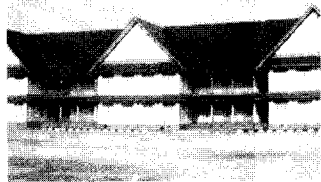
9. พระบูรพาจารย์ 5 องค์ วัดบูรพา

วัดบูรพา เดิมเป็นป่าโปร่งเงียบสงบเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม หลวงปู่สีทา
ชัยเสโน และหลวงปู่เสาร์ กันตสีโล จึงได้ไปปฏิบัติธรรม ครั้นต่อมา หลวงปู่มั่น
ภุริทัตโตทราบข่าวจึงเดินทางมาฝากตัวเป็นศิษย์ร่วมปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์แห่งนี้
กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ข้าหลวงต่างพระองค์บังเกิดศรัทธา บริจาคที่ดินและ

ทรัพย์สินให้สร้างเป็น“วัดบูรพา”ซึ่งเป็นต้นกำเนิดวัดสายวิปัสสนากรรมฐาน วัดบูรพาได้นำรูปหล่อหลวงปู่สายวิปัสสนากรรมฐาน 5 องค์คือ 1. พระอาจารย์สีทา ชัยเสโน 2. พระอาจารย์เสาร์ กันตสีโล 3. พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต 4. พระญาณวิศิษฐ์ (สิงห์ ขันตญาณโกโม) 5. พระสิทธิธรรมรังษีคำภีร์เมธาจารย์ (สี ธัมมธโร)ให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้กราบไหว้บูชาเพื่อเป็นสิริมงคล

สถาปัตยกรรมดีเด่น เมืองอุบล ปี ๒๕๕๔

ชาวอุบลราชธานี และศิษย์เก่าโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช รวมทั้งประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต่างมีความชื่นชมยินดีในโอกาสที่ มรดกล้ำค่าของชาติ คือ อาคารเรียนโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชหลังที่ 2 ได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2554 จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ในงานสถาปนิกสยาม 54 ระหว่างวันที่ 8 - 13 กุมภาพันธ์ 2554 รางวัล ประเภท อาคารสถาบันและอาคารสาธารณะอาคารพาณิชย์ ที่ตั้ง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สถาปนิก/ผู้ออกแบบ พระสาโรจน์รัตนนิมมาน สถาปนิกประจำกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ครอบครอง สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี ปีที่สร้าง พ.ศ. 2476 -2477

ประวัติและความเป็นมา โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช เป็นโรงเรียนที่แยกมาจากโรงเรียนอุบลวิทยาคม ในปี พ.ศ. 2458 เนื่องจากโรงเรียนอุบลวิทยาคม ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ.2439 โดยเปิดการเรียนการสอน ณ วัดสุปฏิหารามวรวิหาร มีจำนวนนักเรียนมากขึ้นทำให้โรงเรียนคับแคบและชำรุดทรุดโทรม โรงเรียนใหม่นี้ตั้งอยู่ ณ บริเวณมุมทุ่งศรีเมืองด้านตะวันออก และได้รับประทานนามโรงเรียนจากกรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ว่า “โรงเรียนตัวอย่างประจำมณฑลอุบลราชธานี เบ็ญจะมะมหาราช” เพื่อเป็นอนุสรณ์ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยได้ทรงออกไปประกาศตั้งนามโรงเรียนให้ไว้เป็นสำคัญ ซึ่งโรงเรียนได้ใส่กรอบเก็บรักษาไว้จนกระทั่งบัดนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2476 ทางจังหวัดได้รับงบประมาณ 4 หมื่นเศษ เพื่อสร้างอาคารเรียนโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชหลังที่ 2 ขึ้น ในบริเวณทิศตะวันตกของทุ่งศรีเมือง เนื่องจากอาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียนไม่สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้นได้ โดย

อาคารหลังนี้ก่อสร้างเป็นอาคารไม้สองชั้นจำนวน 20 ห้องประกอบพิธีเปิดอาคารเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2478

อาคารเรียนโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชหลังที่ 2 เป็นอาคารสองชั้นทรงมะนิลามิพื้นที่ใช้สอย 2,376 ตารางเมตร หันหน้าไปทางทิศตะวันออกตั้งอยู่บนฐานที่ก่อด้วยซีเมนต์ ด้านหน้ามีมุข 3 มุข เรียงกัน หลังคามุงด้วยกระเบื้อง อาคารหลังนี้สร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ทั้งพื้นเข้าลิ้น เพลาน ฝาผนัง ประตู หน้าต่างชั้นล่างประกอบด้วยห้องพักครู ห้องครูใหญ่ ห้องธุรการ และห้องเรียน ส่วนชั้นบนประกอบด้วยห้องประชุม ห้องสมุด และห้องเรียน หลังจากทีโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชได้ย้ายโรงเรียนไปตั้งอยู่ ณ บ้านท่าวังหิน ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ.2513 อาคารเรียนหลังนี้ได้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องโดยส่วนราชการต่างๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ สัสดีจังหวัด สำนักงานธนารักษ์จังหวัด สำนักงานสถิติจังหวัด และสำนักงานพัฒนาอำเภอเมืองอุบลราชธานี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการย้ายส่วนราชการออกทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2545 กรมศิลปากรได้ประกาศให้อาคารหลังนี้เป็นโบราณสถาน

ต่อมาเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2545 คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการได้มีมติเห็นชอบให้ใช้แผนการใช้ที่ดินของหน่วยงานของรัฐซึ่งกำหนดให้ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและให้เป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานชาติพันธุ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยต้องใช้หลักการซ่อมแซมบูรณะในแนวทางอนุรักษ์สถาปัตยกรรมที่ถูกต้อง ทางจังหวัดโดย นายสุธี บุญมาก ผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้น และสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชจึงได้พิจารณาเห็นคุณค่าของอาคารเรียนโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชหลังที่ ๒ และขออนุญาตกรมศิลปากรให้ดำเนินการบูรณะตามหนังสือจากศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี ลงวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยกรมศิลปากรได้เริ่มดำเนินการบูรณะอาคารในปี พ.ศ.2551 แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2553 ปัจจุบันอาคารหลังนี้กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ จัดตั้งเป็น **พิพิธภัณฑสถานเมืองอุบลราชธานี**

ชุมชนประดิษฐ์ และตกแต่งต้นเทียน

ในงานประเพณีเทียนพรรษา อุบลราชธานี

1. ชุมชนวัดหนองปลาปาก บ้านหนองปลาปาก มีนายทรงพล สำราญสุข เป็นช่างทำต้นเทียนประจำชุมชน ซึ่งมีประเพณีและทำเทียนพรรษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ชุมชนมีพลังศรัทธา มีความรักความสามัคคี ถึงแม้จะอยู่ชนเมืองก็ส่งเทียนพรรษาเข้าร่วมงานทุกปี

2. ชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว มีนายวิเชียร ภาดี เป็นช่างทำต้นเทียน (ประเภทแกะสลัก) เป็นลูกศิษย์ของครู (อ.อุตสาห์ จันทรวิจิตร) ที่สร้างชีวิตให้กับทีมงานจนกลายมาเป็นช่างทำเทียนพรรษาชื่อดังของจังหวัดอุบลราชธานี

3. ชุมชนวัดท่าวังหิน วัดท่าวังหินได้ส่งต้นเทียนประเภทแกะสลักเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานีทุกปี และได้รับรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศ และชมเชย สลับหมุนเวียนไปทุกปี

4. ชุมชนวัดไชยมงคล ประดิษฐ์ต้นเทียนประเภทแกะสลักขนาดใหญ่ได้รับรางวัลชนะเลิศ เมื่อปี พ.ศ. 2549 ได้รับถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นตัวแทนจังหวัดอุบลราชธานี นำต้นเทียนไปร่วมขบวนแห่เทียนในงานสัปดาห์วันอาสาฬหบูชาที่ กทม.

5. ชุมชนวัดสุทัศนาราม ประดิษฐ์ต้นเทียนประเภทแกะสลัก มีเจ้าอาวาสวัดสุทัศนาราม (พระครูสุทัศนโบล) เป็นผู้อำนวยการในการสร้างต้นเทียน ได้รับรางวัลชนะเลิศ เมื่อปี 2537 และรางวัลระดับต่างๆ จำนวนมาก

6. ชุมชนวัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่) พระอารามหลวงตั้งอยู่ถนนหลวง มีนายสุคม เขาวฤทธิ เป็นช่างทำต้นเทียน โดยใช้ประสบการณ์และผลงานกว่า 22 ปี ตั้งแต่ปี 2529 ชนะเลิศ 5 ปี (2535-2539) ติดต่อกัน ซึ่งเป็นคนแรกและคนเดียวของจังหวัดอุบลราชธานี

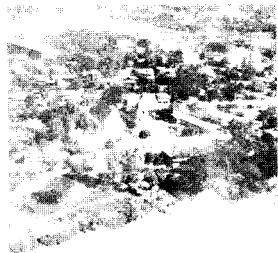
7. **ชุมชนวัดศรีประดู่** มีนายสมคิด สอนอาจ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่น 3 เป็นช่างทำเทียนพรรษาวัดศรีประดู่ มีประสบการณ์กว่า 40 ปี และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยเพื่ออบรมเยาวชนและผู้สนใจในการทำเทียนพรรษา

8. **ชุมชนวัดบูรพา** มีนายแก้ว อาจหาญ เป็นช่างทำต้นเทียน (ประเภทติดพิมพ์) พร้อมด้วยนายยุทธเกียรติ โกศลวิตร นายจันทร์ ป้องทอง มีผลงานประสบการณ์เริ่มทำต้นเทียนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517

9. **ชุมชนวัดทุ่งศรีเมือง** มีส่วนร่วมในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างต่อเนื่อง โดยพระครูสมุห์สำลี ภิภูมโม และคณะทำงานร่วมกับชุมชนออกแบบและจัดทำต้นเทียน เพื่อสืบสานงานบุญประเพณีแห่เทียนให้มีความยั่งยืน

10. **บ้านคำปุ่น** ตั้งอยู่ถนนวาริน-ศรีสะเกษ (ใกล้กับชุมชนโรงเรียนวารินชำราบ) อ.วารินชำราบ มีความโดดเด่นในการผลิตและแหล่งเรียนรู้การทอผ้าไหมของจังหวัดอุบลราชธานี โดยนางคำปุ่น ศรีใส และนายมีชัย แต่สุจริยา ศิลปินดีเด่นจังหวัดอุบลราชธานี กำกับดูแลและอำนวยความสะดวก และเป็นการคิดค้นลายกาบบัวมาประยุกต์เป็นผ้าลายเมืองอุบล จนมีชื่อเสียงระดับประเทศ

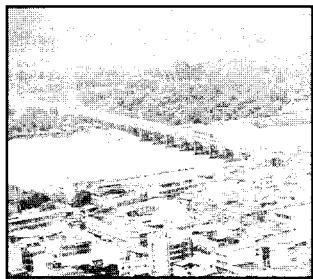
ตำนานเมืองอุบล ได้กล่าวถึงการสืบเชื้อสายจากเจ้านครเชียงรุ่ง แสนหัวฟ้า ของเจ้าปางคำ พระบิดา ของเจ้าพระตา เจ้าพระวอ โดยกล่าวถึง ปี พ.ศ.2228 เกิดวิกฤตทางการเมือง ในนครเชียงรุ่ง เนื่องจาก จีนฮ่อหัวขาว หรือฮ่อธงขาว ยกกำลัง เข้าปล้นเมืองเชียงรุ่ง เจ้านครเชียงรุ่ง ได้แก่ เจ้าอินทกุมาร เจ้านางจันทกุมารี เจ้าปางคำ อพยพไพร่พล จากเมืองเชียงรุ่ง มาขอพึ่งพระเจ้า สุริยวงศาธรรมิกราช แห่งเวียงจันทน์ ซึ่งเป็น พระประยูรญาติ ทางฝ่ายมารดา พระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี โปรดให้นำไพร่พลไปตั้งที่ เมืองหนองบัวลุ่มภู เมือง หนองบัวลุ่มภู จึงอยู่ในฐานะ พิเศษ คือไม่ต้อง ส่งส่วย บรรณาการ มีสิทธิสะสม ไพร่พล อย่างเสรีเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับ เวียงจันทน์ มีชื่อว่า “นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สันนิษฐานว่า น่าจะมีฐานะ เป็นเมืองลูกหลวง ต่อมา พระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช ให้เจ้าอินทกุมาร เสกสมรสกับ พระราชธิดาพระองค์หนึ่ง ได้โอรส คือ เจ้าคำ หรือเจ้าองค์นก ให้เจ้า นางจันทกุมารี เสกสมรสกับ พระอุปยุวราช ได้โอรส คือ เจ้ากิงกีศราช และ เจ้าอินทโสม ซึ่งต่อมา คือบรรพบุรุษของ เจ้านายหลวงพระบาง ส่วนเจ้าปางคำ ให้เสกสมรสกับ พระราชธิดา ได้โอรส คือ เจ้าพระตา เจ้าพระวอ สันนิษฐานว่า ทั้งสองท่านเป็นเสนาบดี กรุงศรีสัตนาคนหุต ตั้งแต่สมัย พระไชยเชษฐาธิราชที่ 2 (ชัยวงศ์เว) พระอัยกาของ พระเจ้า สิริบุญสาร การดำรงฐานะเป็น เจ้านายเชื้อสายพระราชวงศ์ ของพระเจ้าวอ พระเจ้าตา เห็นได้จากหลักฐาน หลายประการ อาทิ การที่หนองบัว ลุ่มภู เป็นเมือง ใหญ่ มีไพร่พลมาก ดังปรากฏเมืองหน้าด่านทั้งสิ้น คือ เมืองภูเขียว ภูเวียง เมืองผ้าขาว เมืองพันนา และ การที่เมืองอุบล ดำรง ฐานะเป็น เจ้าประเทศราชเมื่อเข้ามาพึ่ง

พระบรมโพธิสมภาร ของพระมหากษัตริย์ไทย ต่างจากเมืองเขมร ปาดงอื่นๆ และเมื่อกำเนิด พ.ร.บ. นามสกุล โปรด พระราชทานนามสกุล “ณ อุบล” อันหมายถึง เชื้อสายเจ้านาย อุบลราชธานี แต่โบราณ เมื่อเจ้านายอุบล ถึงแก่อสัญกรรม ก็มี ประเพณี การทำศพแบบนกหัสติลิงค์ อันสืบมาจากนครเข็ญรัฐ ในเข็ญใหม่ ก็ปรากฏการณ์ ทำศพแบบนกหัสติลิงค์เช่นเดียวกัน

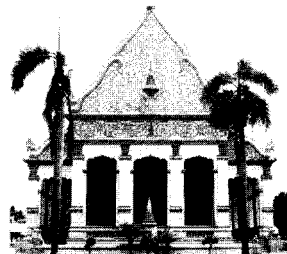
การตั้งเมืองอุบลราชธานี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านเมืองค่อนข้างสงบก็ทรงมีนโยบายที่จะจัดตั้งเมือง ให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการรวบรวมไพร่พลให้เป็นปึกแผ่น เพื่อความสงบสุข สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้ ว่า “..รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 ให้เจ้าเมืองร้าง เทียวเกลี้ยกล่อมหาผู้คนมาเป็นพลเมือง โดยไม่ต้องใช้อำนาจ อาจทำได้ด้วยยินดีด้วยกัน ทุกฝ่ายก็สำเร็จ ประโยชน์ ถึงความมุ่งหมาย เจ้าเมืองไหนเกลี้ยกล่อมคนมาได้มากก็ได้ทรัพย์เศษส่วน และได้ผู้คนสำหรับอาศัย ใช้สอยมากขึ้น ก็เต็มใจชวนชวน ตั้งบ้านเมือง ฝ่ายราษฎรที่ไปเที่ยวหลบลิ้น เดือดร้อนลำบากมากอยู่ เมื่อรู้ที่บ้านเมืองเรียบร้อยอย่างเดิม ก็ยินดีที่จะ กลับมา โดยมาก ...” คงจะเป็นเพื่อสนองตอบพระบรมราโชบายในการตั้งเมืองดังกล่าว มาแล้ว และเพื่อความอุดมสมบูรณ์ในการประกอบอาชีพของ ไพร่บ้านพลเมือง “...ในปี พ.ศ.2329 (จุลศักราช 1148 ปีมะเมีย นพศก) พระประทุมจึงย้ายครอบครัว ไพร่พลมาตั้งอยู่ ณ ตำบลแจระแม คือ ที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือเมืองอุบลปัจจุบัน.....”

สถาปนาเมืองอุบลราชธานี พ.ศ.2335 พระประทุมสุรราช (เจ้าคำผง) ได้พาพรรคพวกไพร่พลตั้งอยู่ที่ ตำบลห้วยแจระแม (บริเวณบ้านท่าบ่อ ในปัจจุบัน) ด้วยความปกติสุขเป็นเวลานานหลายปี จนกระทั่ง พ.ศ.2334 (จุลศักราช 1153 ตรีศก) อ้ายเชียงแก้ว ซึ่งตั้งบ้านอยู่ที่ตำบลเขาโอง แขวงเมืองโขง คิดการกบฏ พาพรรคพวก ไพร่พลเข้ายึดนครจำปาศักดิ์ พระเจ้าองค์หลวง (ไชยกุมาร) เจ้าเมืองซึ่งกำลังป่วยอยู่ก็มี อาการป่วยทรุดหนัก และถึงแก่พิราลัย อ้ายเชียงแก้วจึงยึดเมือง นครจำปาศักดิ์ไว้ได้ ความทราบ ถึงพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงโปรดเกล้าฯ

ให้เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอิน) เมื่อครั้งเป็น พระพรหม ยกกระบัตร ยกกองทัพเมืองนครราชสีมาไปปราบกบฏอ้ายเชียงแก้ว อย่างไรก็ตามก็ดิ้นฉะที่กองทัพนครราชสีมาไม่เคยมาถึงนั้น พระประทุมสุรราช (เจ้าคำผง) และท้าวฝ่ายหน้า ผู้น้อง ที่ตั้งอยู่บ้านสิงห์ท่า (เมืองยโสธร) ได้ยกกำลังไปรบอ้ายเชียงแก้วก่อน ทั้งสองฝ่าย ได้สู้รบกันที่บริเวณแก่งตะนะ (อยู่ในท้องที่ อำเภอโขงเจียม กองกำลัง อ้ายเชียงแก้วแตกพ่ายไป อ้ายเชียงแก้วถูกจับได้ และถูกประหารชีวิตเมื่อกองทัพ เมือง นครราชสีมา ยกมาถึงเมืองจำปาศักดิ์เหตุการณ์ก็สงบเรียบร้อยแล้ว จึงพากันยกกองทัพ ไปตีพวกข่า “ชาติกระเสงสวาง จะรายระแดร์” ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกแม่น้ำโขง จับพวกข่าเป็นเชลย ได้เป็นจำนวนมาก จากความดีความชอบในการปราบปราม กบฏอ้ายเชียงแก้วนี้เอง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงได้ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ท้าวฝ่ายหน้าเป็นพระวิไชยราชขัตติยวงศา ครองนครจำปาศักดิ์ และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พระประทุมสุรราช เป็นพระประทุม วรราชสุริยวงศ์ ครอง เมืองอุบลราชธานี พร้อมกับยกฐานะบ้านห้วยแจะแม่ขึ้นเป็นเมืองอุบลราชธานี เมื่อวันที่จันทร์แรม 13 ค่ำ เดือน 8 จุลศักราช 1154 (พ.ศ.2335) ดังปรากฏ ในพระสุพรรณบัฏ ตั้งเจ้าประเทศราชในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช ว่า “....ด้วยพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าผู้ผ่านพิภพ กรุงเทพมหานครศรีอยุธยา มีพระราชโองการโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ตั้งให้ พระประทุม เป็นพระประทุมวรราชสุริยวงศ์ ครองเมืองอุบลราชธานี ศรีวนาลัย ประเทศราช เสด็จให้ ณ วัน 2 แรม 13 ค่ำ เดือน 8 จุลศักราช 1154 ปีจัตวาศก...”

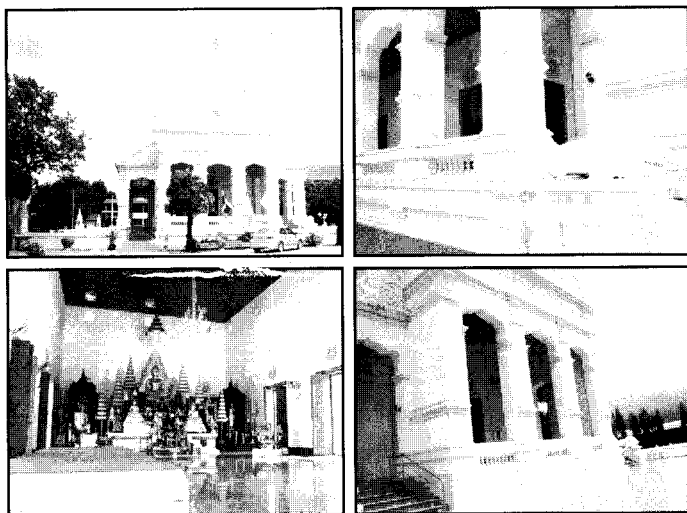
ดร. บำเพ็ญ ณ อุบล ปราชญ์เมืองอุบล

วัดสุปฏิญนารามวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ถนนวัดสุปฏิญน์ อ.เมืองจ.อุบลราชธานี (ริมฝั่งแม่น้ำมูล ซึ่งไหลผ่านทางทิศใต้ของตัวเมืองอุบลราชธานี) มีเนื้อที่ 21 ไร่ 38 ตารางวา เป็นวัดธรรมยุติกวัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี มีสถานะเป็น วัดอารามหลวงชั้นตรี สร้างในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยได้เริ่มสร้างวัดในปี พ.ศ.2393 และสร้างเสร็จ พ.ศ.2396 พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “วัดสุปฏิญนาราม อันหมายถึง วัดที่มีสถานที่ตั้งเหมาะสมเป็น ท่าเรือที่ดี “ ซึ่งสภาพของที่ตั้งวัด ขณะนั้นเป็นที่เงียบสงบ เหมาะที่จะบำเพ็ญศาสนกิจ สะดวกในการออกบิณฑบาต ที่ไม่ไกลอยู่ติดกับฝั่งลำน้ำมูล และเมื่อสร้างวัดเสร็จแล้ว ได้อาราธนา ท่านพนธุโล (ดี) มาครองวัดสุปฏิญนาราม และ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทาน ทรัพย์ส่วนพระองค์ ดังนี้ 1. พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ 10 ชั่ง (800) บาท 2. ตั้งนิคมถัดแก่เจ้าอาวาส เดือนละ 8 บาท 3. จัดให้มีเลกวัด (คนทำงานประจำวัด 60 คน)

พระอุโบสถวัดสุปฏิญนาราม เป็นอาคารขนาดใหญ่ กว้าง 20 เมตร ยาว 34 เมตร สูงจากพื้นถึงช่อฟ้า 22 เมตร สร้างคล้ายทรงพระราชนิยมสมัย รัชกาลที่ 3 (อิทธิพลจีน) คือตัวอาคารมีซาลา (ระเบียง) เสานางจรัส(เสานางเรียง) ทรงสี่เหลี่ยมล้อมรอบ ระหว่างเสาก่ออิฐเป็นรูปโค้งเรือนแก้ว (โค้งแหลม แบบโกธิคของฝรั่งเศส) ตัวอาคารไม่ทำหน้าต่าง แต่ทำเป็นประตูแทน โดยรอบทางด้านหน้าและด้านข้าง หลังคาทรงจั่วชั้นเดียว(ปีกนก) 2 ข้าง คลุมซาลา หน้าจั่วเรียบเต็มเสมอเสาด้านหน้า (คล้ายโบสถ์อิทธิพลจีนสมัยรัชกาลที่ 3) มีลายปูนปั้น เป็นลายไทยฝีมือช่างฉวน (เป็นลายไทยที่ไม่มีเอกลักษณ์ของ

ลายไทยอยู่เลย ตัวลายริบ ช่องไฟกว้าง ไม่ได้สัดส่วน) ข้อฟ้ารวยล่ายองเป็นรูป
พญานาคแบบฉนวน เจริญบันไดทั้ง 4 ด้าน ปั้นปูนรูปสิงโตหมอบยืม อยู่มุมละ 1 ตัว
ซึ่งแตกต่างไปจากโบสถ์อื่นๆ

ศาลหลักเมืองอุบลราชธานี (ไม่ใช่ศาลเจ้าพ่อ)

นับตั้งแต่สร้างเมืองอุบลราชธานีมา ยังไม่มีการตั้งศาลหลักเมือง จนมาถึงสมัยพลตำรวจตรีวิเชียร ศรีมันตร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีในสมัยนั้น ได้กราบบนั้สการเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมธโร) เจ้าอาวาสวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขนกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่สมเด็จพระเจ้าท่านเป็นพระสงฆ์ผู้ใหญ่ชาวอุบล ซึ่งเป็นที่เคารพโดยทั่วไปเพื่อปรึกษาหารือว่า “จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดใหญ่หัวเมืองเอกมาตั้งแต่อดีตกาล มีชื่อ “ราชธานี” เพียงแห่งเดียวมีความเจริญรุ่งเรืองมานาน แต่ยังไม่มีการยกเสาหลักเมืองให้เป็นมิ่งขวัญแก่ประชากรราษฎรสำหรับยึดถือเป็นหลักชัยทางจิตใจ ให้มีความมั่นคง เชื่อในหลักบ้านหลักเมืองเป็นการผูกกำลังใจให้แน่วแน่ในการดำรงชีพโดยอนุภาพของหลักเมืองจะเป็นหลักชัยให้ประชากรราษฎรในบ้านเมืองอุบลฯ อยู่เย็นเป็นสุข รุ่งเรืองสถาพรตลอดกาล จึงเห็นสมควรสร้างศาลหลักเมืองจังหวัดอุบลราชธานี ณ ที่อันเป็นชัยภูมิสำคัญกลางเมืองอุบลราชธานีเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงศ์พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องแต่อยากให้สอบถามชาวอุบลส่วนใหญ่ก่อน เนื่องจากไม่อยากจะเกิดความขัดแย้งกันในภายหลัง ต่อมาเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ พร้อมแล้ว จึงเลือกตำแหน่งที่ตั้งเสาหลักเมือง อยู่ที่ดินทิศใต้ของทุ่งศรีเมือง และด้านทิศเหนือของศาลากลางจังหวัด(พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุบลราชธานี)

พิธีวางศิลาฤกษ์ศาลหลักเมืองวันที่ 27 สิงหาคม 2515 โดยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงศ์ เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ ส่วนเสาหลักเมืองนั้นกรมศิลปากรได้ออกแบบเป็นยอดบัวตูม โดยใช้ไม้ราชพฤกษ์เมื่อการก่อสร้างศาลหลักเมืองอุบลราชธานีเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายเดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีในสมัยนั้น ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2519

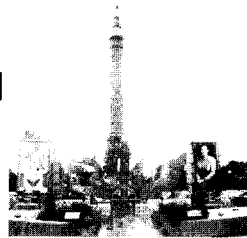

หม่อมเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา เกิดเมื่อ พ.ศ. 2422 ที่เมืองอุบลราชธานี เป็นธิดา คนที่ 9 ของท้าวสุรินทรหมพ (หมั่น บุตรโอบด) กับ นางดวงจันทร์ ได้เข้าพิธีบาศรีสู่ขวัญตามจารีตประเพณีของบ้านเมืองดั้งเดิมถวายตัวเป็นหม่อมหุ้มในพลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ เมื่อเดือนมีนาคม ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436) ต่อมาได้กำเนิดโอรส 2 องค์ คือ

1. ม.จ.อุปัติสาน ชุมพล มีบุตรธิดา 3 คน คือ ม.ร.ว.พัชรีสาน ชุมพล พ.บ.ม.ร.ว.หญิง พวงแก้ว ชุมพล พ.บ. และ ม.ร.ว.จาศรีสาน ชุมพล

2. ม.จ.กมลีสาน ชุมพล มีบุตรธิดา 2 คน คือ ม.ร.ว.ศักดิ์สาน ชุมพล และม.ร.ว.พทุทธิสาน ชุมพล

หม่อมเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา เป็นผู้เสียสละ มีความกตัญญูต่อเวที บำเพ็ญประโยชน์อุทิศทรัพย์สินที่เป็นดินอันเป็นมรดกตกทอดและของญาติให้เป็นสาธารณประโยชน์แก่แผ่นดิน ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการที่สำคัญในจังหวัดอุบลราชธานี เช่น 1. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุบลราชธานี 2. เทศบาลนครอุบลราชธานี 3. หุ่นศรีเมือง และโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี 4. ศาลจังหวัดอุบลราชธานี 5. ที่ว่าการอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี 6. ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี และ 7. โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ซึ่งหม่อมเจ้าชายทั้ง 2 องค์ ผู้เป็นบุตรได้ประทานที่ดินจำนวน 27 ไร่ ที่ตกทอดมาเป็นมรดกให้แก่ทางราชการ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่เสด็จพ่อและหม่อมแม่เมื่อ พ.ศ. 2474 หม่อมเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2481 ด้วยโรคอัมพาต สิริอายุ 59 ปี

ความสำคัญและวัตถุประสงค์ในการก่อสร้าง เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2543 และเป็นที่หล่อหลอมจิตศรัทธาของชาวอุบลราชธานี ให้เป็นหนึ่งเดียว ตั้งอยู่ในสนามทุ่งศรีเมือง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษานานความสูง 22 เมตร หรือ 72 ฟุต เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.40 เมตร ฐานเป็นรูปวงรีแบบไขววนวนด้านเทียนจำลอง เรื่องพระมหาชนก พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนิพนธ์จากการดัดแปลงจากชาดกในทศชาติ เรื่อง “พระมหาชนก” ที่แสดงถึงการบำเพ็ญวิริยบารมี คือ ความพากเพียรของพระโพธิสัตว์ ก่อนที่จะเสวยชาติพระพุทเจ้า ขววนวนด้านเทียนจำลองนำตอนสำคัญของพระมหาชนก มาทำเป็นรูปแบบ คือ

พระมหาชนกราชกุมารเดินทางไปทะเล เรือแตกคนทั้งหลายจมน้ำในทะเลถึง 7 วัน ด้วยความอดทนอย่างไม่ลดละ ทำให้นางมณีเมขลาที่ท้าวโลกบาลทั้ง 4 ได้มอบให้ดูแลมหาสมุทรเกิดความเห็นใจ จึงได้อุ้มพระมหาชนกมาถึงเมืองมิลินทรอย่างปลอดภัย จากเหตุการณ์ตอนนี้จึงเป็นคติธรรมแห่งความสำเร็จ กล่าวคือ “การใดจะสำเร็จได้ด้วยความเพียรแม้กระทั่งความตายยังรอดพ้นมาได้” พระราชนิพนธ์นี้จึงนับว่าเป็นกุศโลบายสำคัญสำหรับเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจไทยที่ตกต่ำอย่างรุนแรงที่คนไทยต้องใช้ความอดทน ความเพียรพยายาม ร่วมแรงร่วมใจเพื่อผ่านพ้นวิกฤตให้จงได้

รูปแบบเป็นการนำศิลปะที่แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ผสมผสานกับศิลปะของไทยโดยทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. สระว่ายน้ำ มีขนาดกว้าง 4 เมตร ลักษณะรูปวงรีแบบไข่ ลึก 1 เมตร มีลวดลายบัววงแบบอุบลประดับ

2. เรือสำเภา ยาว 16 เมตร สูงประมาณ 3 เมตร หัวเรือเป็นรูปพญานาค 7 เศียร ซึ่งเป็นลักษณะนาคแบบอุบล คือ ส่วนหงอน ส่วนปลายยอดของพญานาคจะทำเป็นลายข้อสะบัดเหมือนรูปหางไหลเป็นชั้น ๆ ลดหลั่นกันไป เหมือนกับลมพัดดูเคลื่อนไหว และที่ส่วนหน้าอกก็จะมีปีกอยู่ส่วนของลำเรือและหางเรือจะประดับด้วยลวดลายแบบอีสาน คือ ลวดลายจะเน้นเป็นรูปคล้ายเลขหนึ่งไทย ส่วนของลำเรือและหางเรือจะประดับด้วยลวดลายแบบอีสาน คือ ลวดลายจะเน้นเป็นรูปคล้ายเลขหนึ่งไทยที่ม้วนตัวเข้าที่ดูค่อนข้างป้อมอวบอ้วนประกอบภาพปรกที่ส่วนหัวและภาพเทวดาที่ส่วนท้าย

3. ภาพบุคคล เป็นภาพที่บุคคลที่อยู่ในเรือสำเภา และบุคคลที่ว่ายน้ำที่ประกอบด้วยภาพพระมหากษัตริย์กำลังว่ายน้ำ และลูกเรือกำลังถูกสัตว์น้ำกัดกินและกำลังจมน้ำอยู่

4. ต้นเทียน ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 5 ส่วนคือ

1. ฐานล่างสุด เป็นรูป “พญาหงส์” หมายถึง สัตว์ที่แสดงถึงความนุ่มนวล อ่อนหวาน ความสง่างามของกษัตริย์แบกรับชั้นหมากของอีสาน รับฐานครุฑ หมายถึง กษัตริย์ไทยซึ่งบำเพ็ญเพียรจนเป็นพระโพธิสัตว์

2. ฐานชั้นที่ 2 เป็นรูป “พญาครุฑ” เป็นเทพในศาสนาพราหมณ์ซึ่งเป็นพาหนะของกษัตริย์ลัทธิไวษณพนิกาย

3. ฐานชั้นที่ 3 เป็นภาพดอกบัวที่มีลักษณะเป็นบัวกลีบยาว ซึ่งหมายถึงอุบลราชธานี หรือตัวแทนของความเป็นอุบลราชธานี

4. ส่วนลำต้น เป็นภาพตอนสำคัญของทศชาติবারมีประกอบด้วยลวดลายแบบอีสาน คือ ลวดลายกนกที่ขมวดคล้ายกับเลขหนึ่งไทยที่ดูอวบอ้วนและดูช่องไฟค่อนข้างแน่น

5. ส่วนยอด เป็นภาพของสถาปัตยกรรมแบบเมืองอุบลที่ลอกแบบมาจากเจดีย์ทรงเจ๊กันเหลี่ยมที่วัดพระธาตุสวนตาล อำเภอเมืองใน

การก่อสร้าง ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม ถึง 30 พฤศจิกายน 2542 ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทั้งสิ้น 3,409,703 บาท

ศูนย์กลางการเรียนรู้แห่งที่ ๓ ของโลก ศ.อ.ศ.อ.

ภารกิจของ “ศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี ” หรือ “ศ.อ.ศ.อ.” มีชื่อภาษาอังกฤษว่า TUFEC ซึ่งย่อมาจาก Thailand UNESCO Fundamental Education Centre เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2497 โดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย และองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ(UNESCO) มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำหน้าที่ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมูลสารศึกษา และให้ความรู้กับประชาชนในภูมิภาคนี้ ที่สำคัญเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งที่ 3 ของโลก ซึ่งรัฐบาลไทยและ UNESCO ได้สร้างพื้นฐานการศึกษาให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ และองค์ความรู้สำหรับการประกอบอาชีพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง องค์การสหประชาชาติได้สำรวจดูประชาชนที่ยังไม่รู้หนังสือทั่วโลก ปรากฏว่ามีมากถึง 1,200 ล้านคน UNESCO พิจารณาเห็นว่าการให้การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทหลักสูตรศึกษานี้จะช่วยให้ประชาชนได้รับการศึกษาและมีความรู้พอสมควรในอันที่จะยกระดับฐานะ การครองชีวิตในด้านการประกอบอาชีพ การอนามัย การเกษตร การอุตสาหกรรม การจัดปัญหาต่างๆ เพื่อให้มีชีวิตร่วมอยู่ด้วยกันในสังคมด้วยดี

การประชุมใหญ่ของ UNESCO ครั้งที่ 6 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2494 มีบรรดาประเทศที่เป็นสมาชิก 64 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย (มี ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าผู้แทนประเทศไทย) ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ตั้งศูนย์กลางหลักสูตรศึกษาขึ้นประจำภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกขึ้น 6 แห่ง คือ

1. กลุ่มละตินอเมริกัน 1 แห่ง
2. กลุ่มอัฟริกากลาง 1 แห่ง
3. กลุ่มประเทศอินเดีย 1 แห่ง
4. กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 แห่ง
5. กลุ่มประเทศตะวันออกไกล 2 แห่ง

ศูนย์กลางการศึกษาหลัมูลฐานแห่งที่ 1 ของโลกเรียกว่า CREFAL มีชื่อเต็มว่า Centre Regional Education Fundamental American Latin ตั้งขึ้นที่แพทซ์คิวโร (Patzcuaro) ประเทศเม็กซิโก (Maxico) เริ่มดำเนินงานและเปิดเรียน เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2494 ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 19 เดือน 6 เดือนแรกเป็นการศึกษาที่ศูนย์กลาง แล้วออกไปปฏิบัติงานในหมู่บ้านเป็นเวลา 10 เดือน และกลับมาปฏิบัติงานที่ศูนย์กลางอีก 3 เดือน รับนักศึกษาจาก 9 ประเทศ โดยใช้ภาษาสเปนเป็นหลัก และไม่มี ความลำบากในเรื่องภาษา เพราะทุกประเทศใช้ภาษาสเปน

ศูนย์กลางการศึกษาหลัมูลฐานแห่งที่ 2 ของโลกเรียกว่า ASFEC มีชื่อเต็มคือ Arab State Fundamental Education Centre ตั้งขึ้นที่ซีสส์-เอล-ลาฮาน (Sirs-el-Layan) ประเทศอียิปต์ (Egypte) เริ่มดำเนินงานและเปิดเรียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2496 ศูนย์กลางแห่งนี้รับนักศึกษาจากกลุ่มประเทศอาหรับ 6 ประเทศ คือ อียิปต์ จอร์แดน อิรัก เลบานอน อารเบีย และซีเรีย ศูนย์กลางแห่งนี้ไม่มี ความลำบากในเรื่องภาษา เพราะทุกประเทศใช้ภาษาอาหรับ

ศูนย์กลางการศึกษาหลัมูลฐานแห่งที่ 3 ของโลก คือ ศ.อ.ศ.อ. หรือ TUFEC ซึ่งย่อมาจากคำว่า Thailand UNESCO Fundamental Education Centre ที่ตั้งขึ้นในจังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางอบรมการศึกษา ระหว่างชาติประจำภาคเอเชียตะวันออก และประเทศต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เช่น ลาว เขมร เวียดนาม

การดำเนินงานเพื่อจัดตั้งศูนย์ฯ ตามมติของการประชุมใหญ่ของ UNESCO ในเดือนพฤศจิกายน 2494 ทางยูเนสโกได้ส่งนายจอห์น เบาเออร์ส (Mr. John Bowers) ทำการสำรวจสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับจัดตั้งศูนย์กลางการศึกษามูลฐาน โดยเจ้าหน้าที่ของไทยได้เสนอสถานที่ 2 แห่ง คือ ที่อ่างศิลา จังหวัดชลบุรีและที่จังหวัด

อุบลราชธานี Mr. John Bowers มีความเห็นว่าจังหวัดชลบุรี มีความเจริญอยู่แล้ว ดังนั้น Mr. John Bowers และนายพร ทองพูนศักดิ์ หัวหน้ากองฝึกหัดครู ในขณะนั้นได้เดินทางไปสำรวจบริเวณโรงเรียนฝึกหัดครูอุบลราชธานี เพราะเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมหลายประการ

เดือนธันวาคม 2494 กระทรวงศึกษาธิการก็ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งประกอบด้วย นายอภัย จันทวิมล นายพร ทองพูนศักดิ์ นายบุญถิ่น อัตถากร Mr. Thomas Wilson Dr. Hutchinson และ Dr. Tieman และนายชวน จิวังศ์ ได้เดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสำรวจสถานที่ตลอดจนความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของประชาชน และยังมีคณะทำงาน นำโดยนายบุรินทร์ สิมพะลิก, ม.ล.มานิจ ชุมสาย Mr. Marshall, Dr. Allcot, Dr. Hutchinson ได้ไปสำรวจรายละเอียดบางประการอีก เพราะ Mr. Marshall หัวหน้าผู้แทนยูเนสโกประจำประเทศไทย ได้มารับงานต่อจาก Mr. Thomas Wilson

วันที่ 14 พฤษภาคม 2497 พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธีเปิดศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี และถือเอาวันที่ 14 พฤษภาคม ของทุกปีเป็นวันคล้ายวันสถาปนาศูนย์ฯ ด้วย

ประการสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการได้บันทึกไว้แห่งความทรงจำของประวัติศาสตร์การศึกษาไทย เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมศูนย์ฯ แห่งนี้ ยังความปลื้มปิติของเหล่าข้าราชการเจ้าหน้าที่ และผู้เข้าร่วมพิธีโดยทั่วกัน

นายบุญทัน ฉลวยศรี

ผู้อำนวยการ.ศ.อ.ศ.อ. ระดับ 9

วัดหนองป่าพง มีสาขามากที่สุด

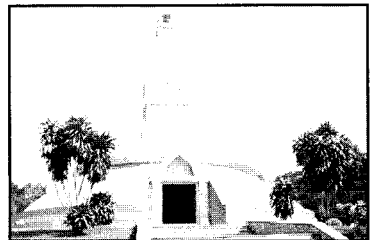

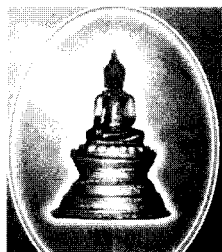
วัดหนองป่าพง ตั้งอยู่บ้านพงสว่าง ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี เป็นวัดแรกที่หลวงปู่ชา สุภัทโท “พระโพธิญาณเถร” ได้นำพาศิษยานุศิษย์และญาติโยม ร่วมกันสร้างเป็นที่ปฏิบัติธรรม และได้ขยายสาขาไปทั่วประเทศจำนวน 197 สาขา สำนักสาขาสำรอง 45 สาขา และสาขาสำรวจ 23 สาขา และสำนักสาขาท่างประเทศอีก 15 สาขา รวมทั้งสิ้น 279 แห่ง โดยมีสำนักสาขาท่างประเทศ ที่ออสเตรเลีย 4 แห่ง ฝรั่งเศส 1 แห่ง อิตาลี 1 แห่ง สวิตเซอร์แลนด์ 1 แห่ง นิวซีแลนด์ 2 แห่ง อังกฤษ 5 แห่ง และสหรัฐอเมริกา 1 แห่ง

ซึ่งวัดสาขาในประเทศกระจายอยู่ทุกภูมิภาค รวม 42 จังหวัด คือ กระบี่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยภูมิ ชัยนาท ชุมพร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครนายก นครปฐม นครพนม นครราชสีมา นครสวรรค์ น่าน บุรีรัมย์ ปทุมธานี เพชรบุรี มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ระนอง ระยอง ลพบุรี ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สงขลา สระแก้ว สระบุรี สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และอุบลราชธานี ในส่วนของจังหวัดอุบลราชธานี มีวัดสาขา และสำนักสงฆ์ รวม 95 แห่ง

“พระโพธิญาณเถร” ได้ละสังขารไปเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2535 เวลา 05.20 น. เป็นการจากไปอย่างครูผู้ยิ่งใหญ่ในวันครู สิริอายุได้ 74 ปี

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีพระราชทานเพลิงศพ (หลวงปู่ชา สุภัทโท) นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อชาวอุบลราชธานี หาดที่สุดมิได้

พระแก้วบุษราคัม เป็นพระพุทธรูปบูชา หน้าตักกว้าง 3 นิ้ว สูงประมาณ 5 นิ้ว แกะสลักด้วยแก้วบุษราคัม (แก้วมณีสีเหลือง) ทิพย์ทั้งแท่ง พระเศียรหุ้มเป็นเม็ด พระศกทองคำ มีพระสังวาลประดับที่องค์พระ มีฐานหุ้มด้วยทองคำเป็นพระพุทธรูป ฝีมือช่างสกุลเชียงแสนปางมารวิชัย พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปโบราณ มีอายุมากกว่าพันปีแล้ว ได้อัญเชิญมาจากกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) เดิมเป็นสมบัติของเจ้าปางคำ ซึ่งเป็นผู้มาสร้างเมืองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน (หนองบัวลำภูในปัจจุบัน) เมื่อเจ้าปางคำถึงแก่อนิจกรรม เจ้าพระตาผู้เป็นบุตรก็ครองเมืองแทนพระบิดา ต่อมาในปี พ.ศ.2314 เจ้าพระตาเสีย เมืองนครเขื่อนขันธ์ฯ แก่พระเจ้าสิริบุญสารแห่งกรุงเวียงจันทน์ และถึงแก่อนิจกรรมในสนามรบ เจ้าพระวอผู้เป็นบุตร ได้อพยพออกจากเมืองนครเขื่อนขันธ์ฯ ได้อัญเชิญพระแก้วองค์นี้มาด้วย มาสร้างบ้านสิงห์โคก, บ้านสิงห์ท่า (จังหวัดยโสธร) บ้านดอนมดแดง (จังหวัดอุบลราชธานี) บ้านคู้, บ้านแก่ง(แขวงเมืองเก่าปากเซประเทศลาว) ต่อมาพระเจ้าสิริบุญสารสั่งให้พระยาสุโขนาทพมาตี เจ้าพระวอออกรบและเสียทีแก่ข้าศึก ถึงแก่อนิจกรรมในสนามรบ เจ้าคำผงผู้เป็นบุตรได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสืบต่อมา ภายหลังได้มาสร้างเมืองอุบลราชธานี และได้รับโปรดเกล้าฯ จากรัชกาลที่ 1 ให้เป็นพระปฐมวราชสุริยวงศ์ เจ้าเมืองอุบลราชธานีและได้สร้างวัดหลวงเป็นวัดที่ประดิษฐานพระแก้วบุษราคัม

ดร.บำเพ็ญ ณ อุบล ปราชญ์เมืองอุบลฯ

นายบำเพ็ญ ณ อุบล (ท้าวดอกหมาก) เกิดเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2467 ณ บ้านคุ้มหลวง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี เป็นบุตรของนายปราง และนางพริก ณ อุบล ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2553 รวมอายุ 86 ปี จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี และระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง สอบบรรจุที่ศาลแพ่งกระทรวงยุติธรรม และเข้าศึกษากฎหมายในสำนักเนติบัณฑิต สอบไล่ได้เนติบัณฑิตไทย รุ่นที่ 15 ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในปี 2537 และศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในปี 2548

นายบำเพ็ญ ณ อุบล ได้รับเกียรติและเครื่องอิสริยาภรณ์ ประดมาภรณ์มงกุฎไทย นายบำเพ็ญ ณ อุบล เป็นต้นแบบในการอนุรักษและสืบสานเกี่ยวกับประเพณีพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมจารีตของอีสาน มีผลงานการดำเนินงานอย่างจริงจังทำให้สังคมเห็นความสำคัญยกย่องให้เป็น “เจ้าโคตร” เมืองอุบล ได้ใช้ความรู้ความสามารถถ่ายทอดพร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการประกอบพิธีต่าง ๆ

เพื่อเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ เป็นผู้ศึกษาค้นคว้าเรื่องของประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาวอีสานเช่นงานบุญผะเหวด บุญกฐิน บุญบวง บุญคูณลาน บุญข้าวจี บุญสงน้ำ บุญบั้งไฟ งานแต่งงาน งานสู่ขวัญ งานเกี่ยวกับการตายหรืองานศพ งานแจกข้าวหรือทำบุญกระตุก ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ บุญเลี้ยงพระ บุญคุ้ม งานเสียดิน งานเสียดินกรรมเจ้าพรรษา บุญออกพรรษา บุญสว่างเหือ บุญไหลเหล่านี้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากตำราและจากการสอบถามจากผู้รู้ในนายบำเพ็ญ ณ อุบล เป็นนักอนุรักษมรดกไทยดีเด่น ผู้อนุรักษผ้าโบราณดีเด่นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมกรมปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณีและรางวัลคนดีแทนคุณแผ่นดิน ฯลฯ

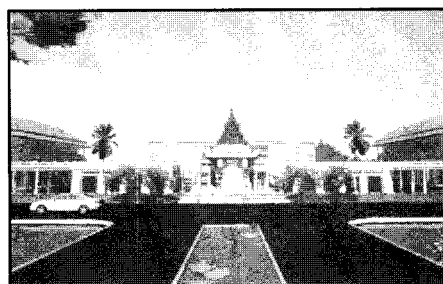
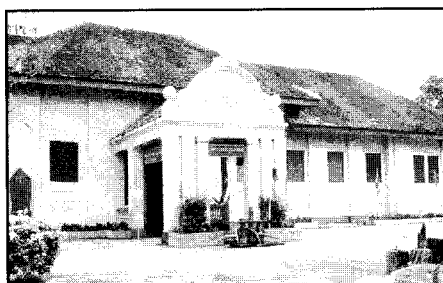
เมืองอุบลราชธานี ศรีวนาลัยฯ มีรูปแบบการปกครองจากอดีตถึงปัจจุบัน ไม่เหมือนใคร หากย้อนไปดูจะพบว่า มีข้าหลวงกำกับราชการประจำหัวเมืองต่างๆ เช่น “หัวเมืองลาวกาว” ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร ที่ทำการอยู่ที่เมืองนครจำปาศักดิ์ แต่พระองค์ทรงประทับ ณ เมืองอุบลฯ “หัวเมืองลาวพุงขาว” ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม เป็นข้าหลวงใหญ่ที่ทำการอยู่หนองคาย ซึ่งข้าหลวงใหญ่หรือที่เรียกว่า ข้าหลวงต่างพระองค์ จะกำกับดูแลและพัฒนาบ้านเมืองหลายด้าน โดยเฉพาะข้าหลวง ที่สำเร็จราชการหัวเมืองลาวกาว จะประทับอยู่เมืองอุบลเป็นเวลานาน

ในปี พ.ศ. 2459 ได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านการปกครองส่วนภูมิภาค ครั้งสำคัญ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เปลี่ยนชื่อเมืองที่เป็นศูนย์กลางที่มีอำเภอรวมอยู่ด้วย เป็น “จังหวัด” ทั้งหมด เช่น เมืองอุบลราชธานี เป็น จังหวัดอุบลราชธานี เมืองสุรินทร์ เป็น จังหวัดสุรินทร์ และผู้ปกครองเมืองที่เคยเรียกว่า ผู้ว่าราชการเมือง เปลี่ยนเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม 2459 เป็นต้นมา

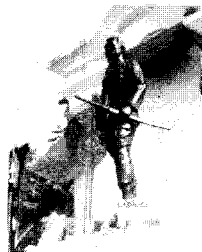
ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี (หลังแรก) สร้างเมื่อพ.ศ. 2461 บนพื้นที่ดินของ พระราชบุตร (ส่วย บุตรโอบล) หากย้อนไปก่อนหน้านั้น ราว พ.ศ. 2436 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ได้ขอที่ดิน เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์สำหรับก่อสร้าง สถานที่ราชการจาก (หม่อมเจียงคำ) ทายาทของพระราชบุตร พระอุบลการประชาธิบดี พระจกณนิธารสุพันธ์ และพระอุบลศักดิ์ประชาบาล ซึ่งมีความเห็นพ้องว่า ควรยกให้เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์รวม 6 แปลง โดยไม่คิดมูลค่า ซึ่ง 1 แปลงใช้เป็นสถานที่ สร้างศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานีหลังแรก จนถึง ปี พ.ศ. 2511 รวม 50 ปี

และทางกรมศิลปากรกระทรวงศึกษาธิการได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน และปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุบลราชธานี

ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี (หลังที่ 2) ก่อสร้างในปี 2511 ในสมัยนายพัฒนา บุญยรัตพันธุ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด โดยใช้ที่ดินบริเวณโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช เป็นสถานที่ก่อสร้าง เป็นศูนย์ราชการนานถึง 42 ปี เนื่องจากประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2553

การสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้าง เมืองอุบลราชธานี

คำริเริ่มแรก ประมาณ พ.ศ. 2492-2497 นายเลียง ไชยกาล เป็น ส.ส. อุบลฯ และรมช.กระทรวงมหาดไทย รมว.กระทรวงยุติธรรม/รมว.กระทรวงศึกษาธิการ ภรรยาคือ นางอรพินท์ ไชยกาล เป็น ส.ส.หญิงคนแรกของประเทศไทย ได้เชิญชวนชาวอุบลฯ สร้างอนุสาวรีย์ พระวอ พระตา โดยเข้าใจว่าเป็นผู้ก่อตั้งสร้างเมือง (โดยแสดงที่อุบลภาพยนตร์หรือโรงหนังกลาง ข้างร้านของพ่อแม่ผู้เขียน สมัยนั้นเป็นเอเยนต์หนังสือพิมพ์แห่งเดียวในจังหวัดอุบลฯ จึงเป็นที่ชุมนุมของผู้คน ส.ส.อรพินท์ ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่จึงนัดให้ผู้แสดงละครมารวมกันเพื่อแต่งตัวตามบทบาทที่แสดงที่ร้านแห่งนี้ ขณะนั้นผู้เขียนเป็นนักเรียนชั้นประถมโรงเรียนอุบลวิทยาคมกับน้องผู้หญิงอีก 2 คน คุณยายอรพินท์ก็ให้แสดงเป็นตัวประกอบ แต่ไม่มีบทบาทอะไร นุ่งผ้าขาวม้าผืนเดียวคอยวิ่งตามผู้ใหญ่ หนีภัยข้าศึกที่มารุกรานเท่านั้น) รวมทั้งเปิดรับบริจาคเงินเป็นทุนในการก่อสร้างอนุสาวรีย์ดังกล่าว โดยคำริ จะสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ ณ เชิงสะพานข้ามแม่น้ำมูลที่ถนนอุปราชา (เช่นเดียวกับกรุงเทพฯ ที่มีอนุสาวรีย์รัชกาลที่ 1 ผู้สร้างกรุงเทพมหานครที่เชิงสะพานพระพุทธรยอดฟ้าฯ) เงินที่รับบริจาครวมทั้งรายได้จากการแสดงละครการกุศล ครั้งนั้นประมาณกว่า 7 หมื่นบาท จึงนำเรื่องนี้เข้าพิจารณาในสภาจังหวัดฯ ได้มีการอภิปรายโต้แย้งกันอย่างรุนแรง และมีการถกเถียงกันนอกจากสภาฯ อย่างกว้างขวาง จากผู้อาวุโสแกนบ้านแก่นเมือง รวมทั้งบรรดาคณะพระสงฆ์ในประเด็นที่ว่า บรรดา คณะสงฆ์ในประเด็นที่ว่าพระวอ พระตา ไม่ได้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ เพราะสิ้นชีวิตในสงครามก่อนจะได้มาสร้างเมือง แต่ท่านทั้งสองได้สร้างวีรกรรมไว้มากหลังเลือดทาแผ่นดินจนสิ้นชีวิตในฐานะ เป็นบุพการีของเจ้าคำผง ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ

นับว่ามีคุณูปการแก่ชาวอุบลฯ เช่นเดียวกัน (หากไม่มีพระวอ พระตา เจ้าคำผงคงไม่ได้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ) ด้วยเหตุนี้การสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ เป็นอันต้องระงับไป คณะกรรมการฯ จึงได้นำเงินที่ได้รับบริจาคกว่า 7 หมื่นบาท ไปมอบแก่โรงพยาบาลอุบลราชธานี เพื่อสร้างอาคารรักษาผู้เจ็บป่วยให้ชื่อว่า ตึกพระวอ พระตา ตั้งแต่นั้นนั้น อำนาจประโยชน์แก่สาธารณชนได้อีกทางหนึ่ง

ความดำริในการสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ จึงสะดุดหยุดอยู่ไม่กี่ปีหน้าด้วยเหตุข้างต้น

เริ่มคิดสร้างใหม่ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2524-2530 “คณะกรรมการสวนะสามัคคี” หรือคณะฟังเทศน์สามัคคีได้จัดทำโครงการ “สร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลราชธานี” เสนอต่อจังหวัดฯ อย่างเป็นทางการมีการตั้งกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการนี้ โดยมีอาจารย์มหาเชย จันสุตะ ประธานมูลนิธิธรรมสวนะสามัคคี เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วย นายบำเพ็ญ ฦ อุบล อัยการชั้นฎีกา เขต 4 นายณรงค์ จำปีศรี อดีตศึกษานิเทศก์ นายเรียบชัย โมราชาดิ อดีตผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดอุบลฯ นายมนัส สุขสบาย อาจารย์ สนจ.อบ. และอีกหลายท่านเป็นผู้รวบรวมศึกษาค้นคว้า ประวัติเมืองอุบลฯ ให้แน่ชัดปราศจากข้อสงสัยทั้งหมด แล้วตรวจสอบกับกรมศิลปากร เพื่อความแน่นอนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ ให้จงได้

ความพยายามที่ว่านี้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม เมื่อเรือตรีदनัย เกตุสิริ มาดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะเป็นลูกหลานเมืองอุบลฯ โดยแท้ ได้สนับสนุนโครงการนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดประกอบด้วย ผวจ.อบ.เป็นประธาน เรือตรีสุนัย ฦ อุบล รองผวจ.อบ. และ นายประจวบ ศรีชัยรัตน์ นายกเทศมนตรีเมืองอุบลราชธานี เป็นรองประธานอาจารย์มหาเชย จันสุตะ ประธานมูลนิธิธรรมสวนะสามัคคี นายบำเพ็ญ ฦ อุบล ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องหลายท่านเป็นกรรมการ นายสุวิษ คุณผล ปลัดเทศบาลเมืองอุบลราชธานี

เป็นกรรมการและเลขานุการ ในโอกาสนี้ คณะกรรมการธรรมสวนะสามัคคี ได้มีมติ พร้อมนำเงินบริจาคที่รวบรวมได้จากผู้ฟังเทศน์สามัคคี คนละ 1 บาท/ 1 วัด เป็นเงิน 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) มอบให้ทางจังหวัดฯ เพื่อสมทบทุนสร้างอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งสร้างเมืองอุบลฯ ตามเจตนารมณ์ของผู้บริจาคต่อไป

จังหวัดฯ ได้มีหนังสือมอบหมายให้เลขานุการคณะกรรมการไปประสานงานกับกรมศิลปากร เริ่มดำเนินการก่อสร้างฯ ตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย “การก่อสร้างอนุสาวรีย์แห่งชาติฯ พ.ศ. 2520” ทุกประการ

ต่อมาวันพฤหัสบดีที่ 28 กรกฎาคม 2531 เริ่มพิธีวางศิลาฤกษ์อนุสาวรีย์ “เจ้าคำผง” โดยนายพิศาล มุลศาสตร์สาร ปลัดกระทรวงมหาดไทยขณะนั้นเป็นประธาน

วันที่ 28 สิงหาคม 2532 อัญเชิญพระพุทธรูปจากกรมศิลปากร มาประกอบพิธีพุทธาภิเษก ณ พระอุโบสถวัดสุปฏิหารามฯ พระอารามหลวง เมื่อนำไปประดิษฐาน ณ แท่นฐานอนุสาวรีย์ที่ทุ่งศรีเมืองแล้วประกอบพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 31 สิงหาคม 2532

ส่วนหนึ่งของคณะกรรมการจัดสร้างอนุสาวรีย์เจ้าคำผงและผู้สนับสนุนการจัดสร้าง

1. เรือตรีดนัย เกตุศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานกรรมการ
2. อาจารย์มหาเชย จันสุตะ ประธานมูลนิธิธรรมสวนะสามัคคี
3. นายบำเพ็ญ ณ อุบล อดีตอัยการชั้นฎีกา เขต 4 ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. อาจารย์ณรงค์ จำปีศรี อดีตศึกษานิเทศก์ ผู้ร่วมค้นคว้าประวัติเมืองอุบลราชธานี
5. อาจารย์หมื่น แสงสุข กรรมการคณะธรรมสวนะสามัคคี
6. รองศาสตราจารย์อุดม พรประเสริฐ เลขานุการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี
7. นายสุวิช คุ้มผล ปลัดเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการจัดสร้างอนุสาวรีย์

สุวิช คุ้มผล ปราชญ์เมืองอุบล

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเมืองใหญ่ในภูมิภาคอีสานของประเทศไทย เป็นดินแดนที่มีความสำคัญและประวัติศาสตร์สืบทอดมายาวนานกว่า 200 ปี ทั้งด้านการปกครอง ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามโดยการหลอมบุญ หลอมใจ หลอมเทียนเป็นพุทธบูชา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการคิดดี พูดดี ทำดี ส่งผลให้เมืองอุบลราชธานี มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขตลอดมา

สำหรับเพลงอุบลราชธานี ซึ่งเป็นเพลงประจำจังหวัด (ที่ชาวอุบลราชธานี ส่วนหนึ่งไม่ค่อยรู้จักและร้องไม่ได้) ความเป็นมาของเพลงนี้ มีเนื้อร้อง ทำนอง และประพันธ์โดย อาจารย์เทอด บุญยรัตนพันธ์ มีอาจารย์ศิริบุรณ์ เหล็กเพชร และคณะผู้ขับร้องเป็นต้นฉบับในทำนองไทยเดิม มีนักดนตรีร่วมบรรเลงในสมัยแรกๆ นำโดย ผอ.ประดับ ก้อนแก้ว อ.ธีระ โกมลศรี อ.เปรมใจ เครือจันทร์ อ.เรไร วิสเพ็ญ อ.รุจิรา ทศนิยานนท์ อ.เปี่ยมจิต เสงี่ยมศักดิ์ อ.อรุณ ญาณพิทักษ์ อ.ไพศาล จำปีศรี และคณะครูอีกหลายท่าน และมีการประยุกต์ร้องกับวงแคน วงดนตรีพื้นเมืองจัดแสดง ในโอกาสสำคัญ และงานประเพณีของจังหวัดอุบลราชธานี

นอกจากเพลงอุบลราชธานี ที่เป็นเพลงประจำจังหวัดแล้ว ยังมีเพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีครูเพลง ศิลปินหลายรุ่นได้ประพันธ์ และขับร้องสร้างชื่อเสียงโด่งดังจากอดีตถึงปัจจุบัน เช่น สาวอุบลอรัก ขับร้อง โดยอังกนงค์ คุณไชย ปี 2517 ค่วน บขส. โดยสนธิ สมมาตร ปี 2518 และอีกหลายเพลง เช่น ตะวันขึ้นที่โขงเจียม มนต์รักแม่น้ำมูล สาบานรักที่ปากแซง ส่วนครูเพลงที่ทุ่มเทผลงานให้กับจังหวัดอุบลราชธานี มีครูพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ครูนพพล ดวงพร ครูสลา คุณวุฒิ ครูคติ เมฆวิมล และอีกหลายท่านซึ่งจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มสืบสานตำนานเพลงอุบลราชธานี สร้างความรัก ความผูกพัน และความบันเทิงในสังคม อุบลรักกัน วันละเพลง และร่วมสืบสานความดี คนดี ต่อจากบรรพชนอุบลราชธานี ให้ยั่งยืนตลอดไป

จังหวัดอุบลราชธานี น่าจะเป็นแห่งเดียวในประเทศไทย หรืออาจจะในโลกที่มีอนุสาวรีย์แห่งความดี ซึ่งหลายคนมาอยู่ในอุบลราชธานีนับสิบปีก็ไม่ทราบ อนุสาวรีย์นี้ชาวอุบลราชธานีมิได้สร้างขึ้นเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติตัวเอง แต่ฝรั่งมังค่าที่เห็นค่าคุณความดีของชาวอุบลราชธานีได้ร่วมกันสร้างไว้เป็นที่ระลึกสำนึกในบุญคุณที่ชาวอุบลราชธานีได้ทำไว้แก่พวกเขา ข้อความกินใจที่พวกเขาได้ร้อยรัดจากหัวใจมีปรากฏเป็น ภาษาอังกฤษ และแปลเป็นภาษาไทย ปรากฏดังนี้

อนุสาวรีย์แห่งความดี

เมื่อครั้งสงครามมหาเอเชียบูรพา ในปี พ.ศ.2484 (ค.ศ.1941) ญี่ปุ่นได้ส่งทหารเข้าสู่ประเทศไทย และส่งทหารจับทหารของฝ่ายสัมพันธมิตร จำนวนมาก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่หนึ่งที่ญี่ปุ่นได้ใช้เป็นที่กักกันเชลยศึก ซึ่งประกอบไปด้วยชาวออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ ฝรั่งเศส ฯลฯ ทหารเหล่านี้ต้อง ทนทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส เป็นที่เวทนาต่อชาวอุบลราชธานีที่ได้พบเห็นเป็นอย่างมาก ด้วยความเป็นคนมีจิตเมตตาสงสาร จึงได้พากันนำเอาอาหาร เครื่องนุ่งห่มมาให้เชลยศึกเหล่านี้เพื่อเป็นทาน แต่ก็ได้รับการขัดขวางจากทหารญี่ปุ่น และถึงขั้นทำร้ายเอา แต่ชาวอุบลราชธานีก็ยังแอบนำเอาอาหารและเครื่องใช้ไปให้เชลยศึกเหล่านี้ด้วยความเมตตาอย่างไม่เกรงกลัวต่อภัยอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้นด้วยความดีดังกล่าว

ภายหลังสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ.2486 (1945) ฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งเป็นเชลยศึกเหล่านี้ได้ถูกปลดปล่อยและได้ระลึกถึงคุณงามความดีของชาวอุบลราชธานี ที่มีจิตเมตตากรุณา จึงได้พร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์แห่งนี้ขึ้น เพื่อเป็นที่ระลึกว่า ครั้งหนึ่งในชีวิตพวกเขาได้เคยเป็นเชลยศึกอยู่ที่นี่ และได้รับความเมตตาจากชาวอุบลราชธานี จนทำให้มีกำลังใจที่จะต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตรอดต่อไป และพร้อมใจกันให้นามอนุสาวรีย์แห่งนี้ว่า “อนุสาวรีย์แห่งความดี”

ส่วนข้อความเป็นภาษาอังกฤษ ที่ฝรั่งเขียนไว้มีใจความดังนี้

The Monument of Merit

In 1941. Japanese troop occupied Thailand and took many allied prisoners of war. Ubonratchathani province was one of many areas in Thailand where allied prisoners of war were kept and forced into hard labour.

The prisoners consisted mainly Australian, British, New Zealand and French nationals, who were tormented towards the allied prisoners of war physically and mentally by their captors. Bring actively sympathetic food, clothes and others, people risk their lives to help them by providing support. As a result, many Thais received harsh punishment from the Japanese soldiers.

When the war was over in 1943, many prisoners of war freed. Survival due to the assistance of the local people. To show their gratitude, the former prisoners built this monument to the kindness, generosity and goodwill displayed by the people of Ubonratchathani. That is why this monument is called.

รศ.ประจักษ์ บุญอารีย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วัดศรีอุบลรัตนาราม เดิมชื่อวัดศรีทอง เป็นวัดธรรมยุติกนิกายสร้างใน
ปีพุทธศักราช 2389 หลังจากสร้างวัดสุปฏิญนารามวรวิหารแล้ว 2 ปี เป็นปีที่
5 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สถานที่ตั้งวัดเดิม
เป็นที่สวนของอุปฮาดโท (ตันตระภูณ ฌ อุบล) บิดาของพระอุบลเดชประชารักษ์
(เสือ ฌ อุบล) ในพื้นที่ 25 ไร่ พระอุปฮาดโท พร้อมด้วยบริวารและคณะญาติ ได้
ประกอบพิธีกรรมประชุมคณะสงฆ์และฝ่ายคฤหัสถ์ใหญ่ในเมืองอุบล กล่าวถวาย
ที่ดินยกให้เป็นสมบัติในพุทธศาสนาเพื่อเป็นที่ตั้งวัด วันนั้นเกิดนิมิตประหลาดมี
แสงสว่างพวยพุ่งขึ้นเป็นสีเหลืองทองภายในบริเวณสวน จึงได้ถือนิมิตมงคลตั้งชื่อ
วัดว่า วัดศรีทอง ท่านเทศมณี (ม้าว) ผู้เป็นสัทธาวิหาริกของพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เมื่อครั้งทรงผนวช ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส
ปกครองวัดศรีทองเป็นรูปแรก ท่านเป็นพระเถระผู้มีศักดิ์ใหญ่ เป็นที่เคารพยำเกรง
แก่เหล่าพระภิกษุ สามเณรและบรรดาข้าราชการกรมการเมืองอุบล ท่านจึงได้จัด
พิธีรับเอาพระแก้วบุษราคัมมาไว้ในความดูแลของวัดศรีทอง นับแต่นั้นเป็นต้นมา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าพระราชทานวิสุง
คามสีมา วัดศรีทอง เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2511 และทรงพระราชทานชื่อวัดศรีทอง
เป็นวัดศรีอุบลรัตนาราม เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พุทธศักราช 2511 อุโบสถหลังเดิม
ของวัดศรีทอง ชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลา ความคิดริเริ่มในการสร้างอุโบสถหลัง
ใหม่ เริ่มจากนายชอบ ชัยประภา ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีและคณะสงฆ์
ทายกทายิกา การก่อสร้างได้ลงมือขึ้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2508 รูปทรงของ
อุโบสถได้ถอดแบบจำลองมาจากพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
กรุงเทพมหานคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีฝังลูกนิมิตและยกช่อฟ้า
เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2511 ปัจจุบัน วัดศรีอุบลรัตนาราม ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ยกฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อ ปี พ.ศ. 2522

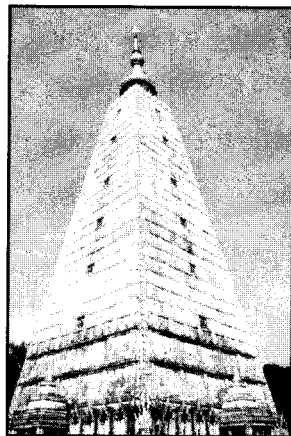
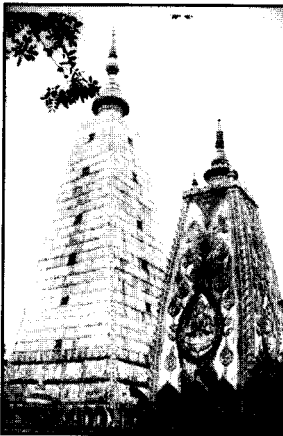

วัดพระธาตุหนองบัว นิกายธรรมยุต สร้างเมื่อปี พ.ศ.2498 มีพื้นที่ทั้งหมด 50 ไร่ 1 งาน 19 ตารางวา เป็นวัดสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี ภายในวัดมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ คือพระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ครบรอบ 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาในปี พ.ศ. 2500 พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์จำลองแบบมาจากเจดีย์ที่พุทธคยา ประเทศอินเดีย เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุรอบองค์พระธาตุ เป็นกำแพงแก้วทั้ง 4 มุม ได้ประดิษฐานพระเจดีย์ขนาดเล็กอีก 4 องค์ พระธาตุองค์เดิมมีขนาดกว้างด้านละ 5 เมตร สูงประมาณ 17 เมตร เมื่อสร้างใหม่ครอบองค์เดิม คือ พระธาตุที่เห็นในปัจจุบัน มีฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 17 เมตร สูง 56 เมตร เสร็จสมบูรณ์ในปี 2512 ด้านหลังของพระบรมธาตุเป็นที่ตั้งของศาลาการเปรียญ ซึ่งใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และประเพณี กลุ่มของพระภิกษุจะรวมกันอยู่ด้านหลัง ซึ่งเป็นกุฏิที่สร้างอยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

ความเป็นมาของการสร้างวัด เริ่มต้นจากกลุ่มพุทธศาสนิกชน ผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติธรรมกลุ่มหนึ่ง มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ในการสร้างวัดให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และเป็นที่ระลึกเนื่องในวาระมงคลถึงพุทธกาล พ.ศ. 2500 กำหนดแผนการสร้างวัด เริ่มแรกในที่ดินของ นายฟอง สิทธิธรรม ซึ่งในขณะนั้นถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางจังหวัดอุบลราชธานี ด้วยข้อหาว่าเป็นขบถ และมีคณะกรรมการทำหน้าที่ขอที่ดินสร้างวัด ประกอบด้วยนายทองพูน ยุวมิตร เป็นหัวหน้าคณะ นายอ่อน ไวยหงษ์ รองหัวหน้าคณะ นายคำ ถิริกิจ นายเฮ้ง ปัญญา นายอัมพร พรหมรักษ์ นายคำโพธิ์ ยุวมิตร จัดประชุมในวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2498 ณ อุโบสถวัดสุทัศนาราม และมีพิธีวางศิลาฤกษ์ ฝังลูกนิมิตพระธาตุ

ระหว่างวันที่ 18 - 20 เมษายน 2499 ศิลาฤกษ์บรรจุในวันที่ 3 พฤษภาคม 2499 โดยมีเจ้าคุณศรีธรรมวงศาจารย์ เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ นายสนิท วิไลจิต ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีเป็นประธานฝ่ายฆราวาสงานก่อสร้างพระธาตุแล้วเสร็จเกือบสมบูรณ์ในปลายปี 2501 (สิงหาคม 2501) ผู้ที่เป็นช่างดำเนินการมาโดยตลอดคือ พระหมโก เอิ้ง ปัญญา (นายเอียง ปัญญา) และพระฐานิโย พรหมมา ธรรมารักษ์

ชาวอุบลราชธานี จัดงานนมัสการพระบรมธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์และประกอบพิธียกฉัตรทองคำ ในวันที่ 5 มีนาคม 2531 เวลา 09.59 น. โดยประธานฝ่ายสงฆ์ คือ พระเดชพระคุณเจ้าคุณพระพรหมมณี พร้อมด้วยคณะสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี ประธานฝ่ายฆราวาสมีนายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายสุขุม เลาว์ศิริ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นายวิระวร สิทธิธรรม ผู้ช่วยเลขาธิการ รัฐมนตรีมหาดไทย และ เรือตรีดนัย เกตุศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมด้วยข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน

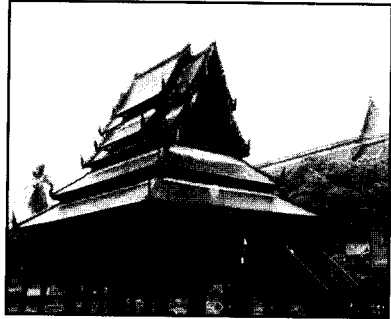
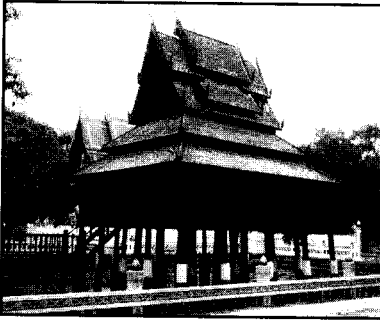
หอไตรวัดทุ่งศรีเมือง สร้างขึ้นราว พ.ศ. 2385- พ.ศ. 2389 โดยท่านเจ้าคุณพระอริยวงศาจารย์ญาณวิมลอุบลสังฆปาโมกข์ (สื่อย หลักล้าเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้อำนวยการสร้าง และผูกช่าง ซึ่งเป็นพระสงฆ์ชาวเวียงจันทน์ เป็นช่างผู้ควบคุมการก่อสร้าง

หอไตรวัดทุ่งศรีเมืองก่อสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง ตั้งอยู่กลางสระน้ำ แผนผังอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ด้านหน้ามีสะพานไม้ทอดสู่ฝั่ง ตัวอาคารเป็นเรือนเครื่องสับ ขนาด 4 ห้อง ตกแต่งด้วยฝาไม้ปะกน บานหน้าต่างและประตูเขียนลายรดน้ำรูปเทวดา โครงสร้างอาคารยึดต่อกันด้วยการเข้าเดือย ลักษณะเด่นของหอไตรหลังนี้ คือ การผสมกันระหว่างศิลปะ 3 สกุลช่าง คือ ไทย พม่า และลาว ได้แก่ ช่อฟ้า ใบระกา ทำตามแบบศิลปะไทย ส่วนอิทธิพลศิลปกรรมพม่า ซึ่งส่งผ่านมาทางลาวล้านช้าง ปรากฏที่ชั้นหลังคาทรงจั่วซ้อนกันหน้าบันแกะสลักลวดลายเป็นรูปพันธุ์ไม้ ด้านทิศตะวันออกมีรูปสิงห์และนกทูเรกอยู่ ระหว่างชั้นลดของหน้าบันสลักลายไทย ลายกระจังรวน และลายประจายามก้ามปู คันทวยด้านซ้ายและขวาของประตูทางเข้าสลักเป็นเทพพนม คันทวยอื่น ๆ รอบอาคารเป็นรูปพญานาคบริเวณกรอบล่างของฝาปะกน มีลวดลายสลักโดยรอบ เป็นรูปสัตว์ในราศีต่าง ๆ สัตว์หิมพานต์ และคติธรรมพื้นบ้านอีสาน เช่น หาบช้าง ชามแมว กาละเบ้า เป็นต้น

ภายในหอไตร ตรงกลางเป็นห้องเก็บพระไตรปิฎก มีบันไดและประตูเข้าทางทิศตะวันออก ผนังห้องด้านนอกตกแต่งลวดลายไทยลวดรักปิดทอง แบบที่เรียกว่า “ปิดทองลายฉลุ” (ลายปิดแบบ) โดยทำแบบพิมพ์ลายฉลุ (Stencil) จากการปรุ

กระดาศาให้เป็นตัวลายหรือตัวภาพ แล้วนำไปทาบบนผนังที่เตรียมลงพื้นรักชาดไว้เรียบร้อย แล้วลงรักเช็ดตามรอยปรุ จากนั้นจึงปิดแผ่นทองคำเปลวตามลายปรุที่ลงรักเช็ดไว้หอไตรแห่งนี้เคยถูกจัดให้เป็น 1 ใน 3 ของของดีเมืองอุบล เมื่อสมัยก่อนจนมีคำกล่าวติดปากว่า “พระบวรวัดกลาง พระบางวัดใต้ หอไตรวัดทุ่ง” และเป็นสิ่งก่อสร้างที่ได้รับรางวัลผลงานอนุรักษ์สถาปัตยกรรมดีเด่น เมื่อปี พ.ศ. 2527 อีกด้วย

หอไตรวัดทุ่งศรีเมืองได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 104 วันที่ 30 มิถุนายน

11 พฤศจิกายน ของทุกปี (11:11: 11) คือ วันที่ 11 เดือน 11 เวลา 11.00 น. ตรงกับวันทวารผ่านศึกในสงครามโลกครั้งที่ 1 และที่จังหวัดอุบลราชธานี มีพิธีการรำลึกถึงคุณงามความดี ที่อนุสาวรีย์แห่งความดี ที่ชาวอุบลราชธานี ไม่ค่อยทราบ และไม่ได้สืบสานเป็นตำนานความดีให้อนุชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ หลังจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติ และสงครามเวียดนามสงบลง จะมีชาวต่างชาติที่เคยเป็นเชลยศึก...และทายาทของเชลยศึกหลายประเทศได้เดินทางมาที่ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อแสดงความเคารพ และขอบคุณบรรพชนคนอุบลราชธานี ที่เคยให้การช่วยเหลือเหล่าทหารเชลยศึกในสงครามมหาเอเชียบูรพา (สงครามโลกครั้งที่ 2) ซึ่งมี ยายไพล ศิริโสตร์ เป็นอีกคนหนึ่งที่เคยช่วยเหลือ และเชลยศึกได้มอบของที่ระลึกเป็นการตอบแทนน้ำใจ และหลายปีที่ผ่านมาจะมีเหล่าทหาร และทายาทเชลยศึกร่วมกันจัดกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ ณ อนุสาวรีย์แห่งความดี ที่ทุ่งศรีเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

เมื่อปี พ.ศ.2546- 2549 มีชาวต่างประเทศจำนวนหนึ่ง ซึ่งเข้ามาท่องเที่ยว ประกอบอาชีพ มีครอบครัวอยู่ในประเทศไทย ส่วนหนึ่งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีคุณสร้อย นาคเลอร์ และเพื่อนๆชาวอุบลราชธานี พร้อมมิตรเตอร์ทอม พอร์ตเตอร์ ชาวอังกฤษ ครูสอนภาษาอังกฤษ สถาบันอีซีซีสอนภาษาอังกฤษ สาขาอุบลราชธานี และมีชาวต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของอนุสาวรีย์แห่งความดี ได้นำพวงหรีดแสดงความเคารพที่อนุสาวรีย์อย่างไม่เป็นทางการ และชาวอุบลราชธานี ไม่ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมและสถานที่ดังกล่าว รู้เพียงว่าบริเวณลานอนุสาวรีย์ความดี เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายเท่านั้น

ในปี พ.ศ.2550 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 โดย คุณกมลวรรณ เรืองขจร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ได้ประสานกับผู้เขียน(นายปัญญา แพงเหล่า)ให้ประสานงานกับหน่วยงานบุคคลสำคัญ และสื่อมวลชน เปิดโอกาสให้ประชาชนชาวอุบลราชธานีได้มีส่วนร่วมในครั้งแรกนี้ มีนายสุวิษ คุณผล ข้าราชการบำนาญ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญ และมีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสืบค้นประวัติศาสตร์เมืองอุบลฯ และสื่อมวลชนจากราชธานีเคเบิลทีวีมีนายชาญชัย จินตกุล และทีมข่าว นายสุเทพ แก้ววรสูตร จาการสารหอการค้าอุบลราชธานี รวมถึงญาติมิตรทั้งชาวไทยและต่างประเทศประมาณ 50 คน ร่วมประกอบพิธีอย่างไม่เป็นทางการ ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2550 เวลา 11.00 น. ซึ่งมีขั้นตอนเรียบง่าย เริ่มเวลา 10.45 น. ผู้ร่วมพิธีทุกคนยืนเข้าแถวครึ่งวงกลม โดยมีผู้นำได้กล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมา และได้วางพวงหรีดที่อนุสาวรีย์ เวลา 11.00 น. ยืนสงบนิ่ง 2 นาที ตามลำดับเป็นเสร็จพิธี จากนั้นมีการมอบช่อดอกไม้ให้นายสุวิษ คุณผล เป็นการแสดงความขอบคุณชาวอุบลราชธานี ที่บรรพชนได้ให้การช่วยเหลือเหล่าเชลยศึกที่ประสบความยากลำบากในภาวะสงคราม มีชีวิตอยู่รอดได้เพราะน้ำใจของชาวอุบลราชธานีเปรียบเสมือนแม่คนที่ 2 ได้คุ้มครองให้ชีวิต นับเป็นพิธีการสำคัญ และจุดประกายให้มีการสืบสานเรื่องราวของคนดี ความดีที่บรรพชนชาวอุบลราชธานีและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบทั่วกันว่าจังหวัดอุบลราชธานีมีอนุสรณ์สถานที่สำคัญระดับโลก คือ อนุสาวรีย์แห่งความดี ที่เหล่าเชลยศึกชาวต่างประเทศสร้างไว้เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูบรรพชนผู้ประกอบคุณงามความดีของชาวอุบลราชธานีให้ดำรงอยู่คู่อุบลราชธานีตลอดไป

ปี พ.ศ.2551 การจัดงานอย่างเป็นทางการ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมโดยจังหวัดอุบลราชธานี องค์การทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน สถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ประชาชน จำนวนมาก โดยมีนายสุรพล สายพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด

อุบลราชธานี เป็นประธานในพิธี มีมิสเตอร์ทอม พอร์ตเตอร์ เป็นผู้แทนชาวต่างประเทศ และได้ประกาศยกย่องคุณงามความดี ยายไหล ศิริโสตร์ ซึ่งเป็นคนหนึ่งที่ เคยช่วยเหลือเชลยศึกให้รอดพ้นจากอันตรายในยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมี ยายรังสี ศิริโสตร์ บุตรสาวของยายไหล ศิริโสตร์ รับโล่ประกาศเกียรติคุณในครั้งนี้ และประกาศให้เป็นวันรำลึกแห่งความดี อย่างเป็นทางการตลอดไป

ปี พ.ศ. 2552 การจัดงานได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกภาคส่วน มีขั้นตอน พิธีการแบบผสมผสานระหว่างชาวต่างประเทศกับประเพณีไทย โดยมีนายวิโรฒ มีแก้วรองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานในพิธี นับเป็นการจัดงานอย่าง เป็นทางการปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกภาคส่วน เช่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาลเมืองวารินชำราบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี องค์การสงเคราะห์ ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์(อุบลราชธานี) มณฑลทหารบกที่ 22 กองบิน 21 วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 - 5 สำนักวิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ดำรงภูธรจังหวัดอุบลราชธานี สถานศึกษาทุกสังกัด นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกภาคส่วน...นับเป็นการสืบสานคุณงามความดี คนดีของชาวอุบลราชธานี ให้เป็นแบบอย่างที่ดีสืบไป.

สำหรับการจัดงานวันรำลึกแห่งความดี ปี 2553 มีนายสุรพล สายพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานในพิธี ซึ่งมีส่วนร่วมในการจัด งานมาตั้งแต่ปี 2551 และมีชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาจากประเทศอังกฤษ เพื่อร่วมงานครั้งนี้โดยเฉพาะ จำนวน 20 คน และในจังหวัดอุบลราชธานี 12 คนนำโดย มิสเตอร์โรเบิร์ต ลองริด พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ประกอบด้วย ผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัดอุบลราชธานี ศาลแขวง 4 อุบลฯ ศาลเยาวชนและครอบครัว นายกเทศมนตรีเทศบาลนครอุบลราชธานี นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองวารินชำราบ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 22 ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 6 กองบิน 21 ดำรงภูธร

จังหวัดอุบลราชธานี สาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1-5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 29 หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน สถานศึกษาหลายแห่ง ที่สำคัญคือ เหล่าทหารผ่านศึก รุ่งสงครามหารเอเชียบุรพามีนาททองดี สุวรรณภู อายุ 94 ปี รุ่งสงครามเกาหลี่ รุ่งสงครามเวียดนาม รวมทั้งนักเรียนนักศึกษาและประชาชนร่วมพิธีจำนวนมาก

หลังประกอบพิธีเสร็จสิ้นแล้ว ชาวต่างประเทศ ได้มอบช่อดอกไม้ให้ **เหล่านายใหญ่ สิริโสตร์ คือ คุณเยาวเรศ ประภาษานนท์ คุณอุดมวรรณ วันศรี** และในการนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักวัฒนธรรม จังหวัดมีพิธีมอบเกียรติบัตรให้นายสุวิทย์ คุณผล บุคคลผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ระดับประเทศ ปี 2553 และเกียรติคุณต้นแบบแห่งความดีศรีแผ่นดิน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2553 จำนวน 29 ราย รวมไปถึงบุคคลที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ และจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2553 คือ นายฉัตรพงษ์ นาสารีย์ ที่มีส่วนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ณ ประเทศชิลี และการจัดงานในปี 2553 มีความสำคัญคือ พิธีสืบชะตาเมืองอุบลราชธานี ในงานสดุดีวีรกรรมพระประทุมวรราชสุริยวงษ์ (เจ้าคำผง) งานวันรำลึกแห่งความดี และการแสดงนาฏกรรมสื่อผสม เรื่องมุนมั่งพลึงเมือง เรื่องโรจน์แสงปัญญา ราชธานีแห่งความดี ณ บริเวณโบราณสถานอาคารโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช หลังเก่า ซึ่งเป็นการผนวก 3 กิจกรรมสำคัญบอกเล่าเรื่องราวในอดีตสู่ปัจจุบัน เพื่อหลอมรวมความรัก ความสามัคคี และความกตัญญูต่อบรรพชน วีรบุรุษ วีรสตรี และผู้มีคุณูปการที่ได้สร้างคุณงามความดีในแผ่นดินไว้ให้ลูกหลานและเยาวชนชาวอุบลราชธานี ได้อนุรักษ์ สืบสานความดีให้เจริญก้าวหน้า และอยู่ร่วมในสังคมประเทศชาติอย่างมีความสุขตลอดไป

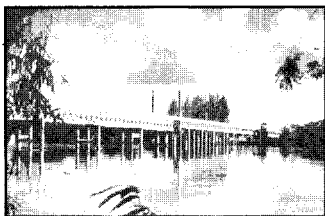

จากการค้นข้อมูลในหนังสืออุบลราชธานี 200 ปี ซึ่งเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นในโอกาส ที่จังหวัดอุบลราชธานีก่อตั้งครบ 200 ปี ทราบว่า สะพานเสรีประชาธิปไตย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคมจากฝั่งอำเภวารินชำราบมายังฝั่งเมืองอุบล โดยแรกสร้างนั้น เป็นสะพานสายเดี่ยว มีความยาว 450 เมตร เป็นสะพานที่ยาวที่สุดใภูมิภาคอีสานในเวลานั้น ต่อมาจึงสร้างอีกสายเป็นสะพานคู่ขนาน การสร้างสะพานได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องการคมนาคม

จากที่ประชาชนเคยใช้เรือในการข้ามฟาก ก็เปลี่ยนมาใช้รถยนต์ อาชีพแจวเรือรับจ้าง ข้ามฟากค่อยๆหายไป คนที่ประกอบอาชีพแจวเรือรับจ้างเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น และจากการคมนาคมที่ต้องใช้รถยนต์ทำให้เกิดการปัมน้ำมันขึ้นบนเส้นทางระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภวารินชำราบอีกด้วย

เรื่องราวที่นำมาฝากเป็นเพียงเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย เกี่ยวกับสะพานเสรีประชาธิปไตยเท่านั้นแทบไม่น่าเชื่อเลยว่าการเกิดขึ้นของสะพานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีของคนอุบล และหากย้อนดูภาพในอดีตจะพบว่าผู้คนสมัยนั้นชื่นชอบสะพานเสรีประชาธิปไตยอย่างยิ่ง โดยการถ่ายภาพเป็น ส.ค.ส. และถ่ายภาพเป็นที่ระลึกให้เราได้พบเห็นถึงปัจจุบัน วันนี้อุบลราชธานี มีสิ่งสำคัญและเป็นที่ประทับใจมากมาย

พิธีมงคลอย่างหนึ่งซึ่งถือเป็นประเพณีพื้นเมืองของชาวเมืองอุบล ได้ถือปฏิบัติติดต่อกันมาแต่โบราณกาล คือ “พิธีบายศรีสู่ขวัญ” พิธีบายศรีสู่ขวัญจะจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ เพื่อความเป็นสิริมงคล อาทิเช่น การแต่งงาน การบวชนาค การขึ้นบ้านใหม่ การต้อนรับผู้มาสู่บ้านเมืองของตนและอื่น ๆ เพื่อให้บังเกิดความสุข ความสำเร็จในสิ่งที่พึงปรารถนาตามประเพณีถือว่าการรับขวัญและอำนวยการอันสูงสุดผู้ที่เข้าพิธีบายศรีสู่ขวัญจะมีแต่ความสุขความเจริญ ปราศจากทุกข์โศกโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง การจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญต้องประกอบด้วย พานบายศรีหรือพานขวัญ ในพานบายศรีมีอาหารหวาน น้ำดื่ม มีข้าวปั้น ไข่ต้ม เรียกว่า ข้าวขวัญ ไข่ขวัญ จัดไว้บนยอดพานบายศรี และมีพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธี โดยการสวดเจริญขวัญเป็นภาษาพื้นเมือง ผู้มาร่วมพิธีจะร้องเชิญขวัญ แล้วรับขวัญด้วยการผูกข้อมือด้วยด้ายมงคลหรือฝ้ายผูกแขนเป็นเสร็จพิธี

ต่อมานางปรียา ธีระกิจ ผู้จัดการครูใหญ่โรงเรียนวิไลวัฒนา ได้ดัดแปลงพิธีบายศรีสู่ขวัญให้เป็นการแสดงบนเวที คือจัดให้มีการฟ้อนรำประกอบเนื้อเรื่อง และดนตรีเรียกว่า “รำบายศรีสู่ขวัญ” มุ่งองค์ประกอบตามพิธีบายศรีสู่ขวัญทุกอย่าง เพียงแต่เปลี่ยนแปลงบทสวดเป็นเนื้อเพลง ร้องทำนองเพลงพื้นเมือง สมมุติให้ชาวบ้านผู้มาร่วมงานเป็นผู้ฟ้อนรำใช้แคนเป็นดนตรีประกอบการฟ้อนรำ การรำบายศรีสู่ขวัญมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

เมื่อปีพุทธศักราช 2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเยี่ยมพสกนิกรผู้อยู่ห่างไกล ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2498 เพื่อเป็นการถวายเป็นจรรยภักดี จังหวัดได้ให้

โรงเรียนและหน่วยราชการต่าง ๆ จัดรายการแสดงถวายหน้าพระที่นั่งทุกคืน ณ ที่ประทับในค่ายมณฑลทหารบกที่ 6 อำเภอวารินชำราบ โรงเรียนวิไลวัฒนา เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้รับเกียรติให้จัดการแสดงถวายทอดพระเนตรในครั้งนี้ ด้วย การแสดงครั้งนี้ นางปรียา ถิระกิจ ผู้จัดการครูใหญ่โรงเรียนวิไลวัฒนา ได้พิจารณาจัดรายการ “รำบายศรี” ถวายพระพร โดยการจัดพานดอกไม้ม้งคลคือ พานบายศรีบูชาเบื่องบาทยุคล ฟ้อนรำตามทำนองเพลงदैยพม่า และदैยลาว และได้แต่งเนื้อร้องเป็นภาษาพื้นเมืองขับร้องโดยนักเรียนโรงเรียนวิไลวัฒนา ผู้ฟ้อนรำเป็น ครูโรงเรียนวิไลวัฒนา คนตรีใช้แคนและฉิ่ง แสดงโดยคณะครูโรงเรียนศรีทองวิทยานางปรียา ถิระกิจ ทำการฝึกซ้อมด้วยตนเอง และได้้นำคณะผู้แสดงไปแสดงถวายหน้าพระที่นั่ง ในคืนวันที่ 17 พฤศจิกายน 2498 ณ ที่ประทับในค่ายมณฑลทหารบกที่ 6 การรำบายศรีสู่ขวัญอวยพรถวาย ไม่มีการผูกข้อมือ เพียงแต่น้อมเกล้าฯ ถวายพานบายศรีเบื่องบาทยุคลเท่านั้น

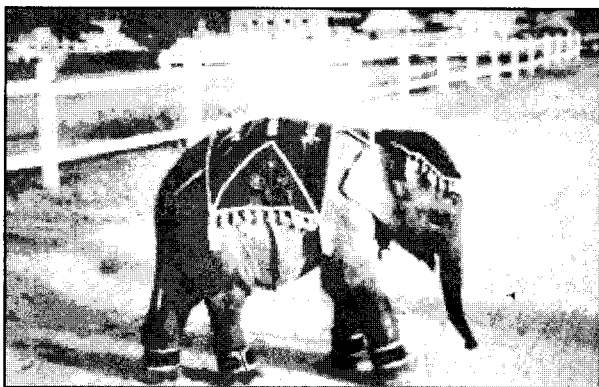

เมื่อปี พ.ศ. 2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งในการเสด็จครั้งนั้น พ.ต.ท.สนั่น สะอาดพรรค ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรได้น้อมเกล้าฯ ถวายลูกช้าง อายุ 6 เดือน ชื่อ “พลาญบุญเลิศ” และกราบบังคมทูลถึงประวัติความเป็นมาความว่า

“มีประวัติอันงดงามลักษณะประหลาดสมกับเป็นช้างคู่พระบารมีเดิมอยู่ในป่าทางฝั่งจำปาศักดิ์ แม่ลูกนายพรานยิงตายเลยเข้าม้าน้ำที่อำเภอเขมราฐ มีผู้จับได้นำมามอบให้ผู้กำกับตำรวจ ตลอดเวลาที่เลี้ยงไว้ได้แสดงความเฉลียวฉลาดเป็นอันมาก”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี ทรงโปรดฯ มาก รับสั่งให้นำส่งเข้ากรุงเทพฯ โดยทางเครื่องบิน พร้อมด้วยพลตำรวจทองคำผู้เลี้ยง

นางคำปุ่น ฟุ้งสุข ศิลปินดีเด่น สาขา ศิลปะการแสดง (หมอลำ)

เกิดเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2477 ที่บ้านคำไฮใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแก้งโคม ต.สว่าง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี จากชีวิตในวัยเยาว์ได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้เรื่องการลำ ตั้งอายุเพียง 6 ขวบ โดยคุณพ่อมีความถนัดการเป่าแคน ลูกสาวตัวน้อยก็พลอยลำให้คุณพ่อฟังเป็นประจำ ซึ่งเป็นประกายฉายแววเลือดศิลปินโดยแท้ เป็นคนที่มานะอดทน รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญเป็นคนอีสานลูกหลานเมืองอุบลราชธานีอีกคนหนึ่ง ที่ได้เผยแพร่อชื่อเสียง “หมอลำให้คนทั่วประเทศได้รู้จักแพร่หลาย และชื่นชอบในความ สามารถของหมอลำต่อเนื่องกันมาถึงปัจจุบัน”

บันทึกแผ่นเสียงขึ้นครั้งแรกปี 2492-2493 และออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ วปอ.1 สถานีวิทยุกรมทหารรักษาดินแดน ออกเผยแพร่ที่วี ช่อง 4 ช่อง 5 และช่อง 9 สมัยนั้น มีลูกศิษย์เป็นหมอลำคู่ทั้งชายหญิงกว่า 5,000 คน ลำหมู่ ลำเวียงกว่า 300 คณะ และลำเพลินกว่า 300 คณะ เป็นหมอลำคนแรกของประเทศไทยที่จัดประกายการแสดงหมอลำคู่ปฐมฤกษ์ที่กรุงเทพมหานคร ณ เวทีมวยพระราชดำเนิน เมื่อปี พ.ศ. 2499 สร้างตำนานให้คนรู้จักตราบนานวัน และได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดหมอลำทั่วประเทศที่จัดประกวดครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2502 เป็นขันน้ำพานรองเกียรติยศจาก ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี และให้ฉายาว่า “ครูผู้นำศิลปินหมอลำทั่วประเทศ” หรือดาวประจำเมือง เคยแสดงภาพยนตร์เรื่องนายอำเภอปฐวีดิ ปี 2519 เป็นหมอลำที่ได้ไปแสดงและลำที่ต่างประเทศ เช่น ลาว มาเลเซีย โดยเฉพาะในลาวนั้นนายทหารได้ตั้งเงินเดือนให้ได้รับทุกเดือน ในที่สุดชีวิตก็เปลี่ยนไปได้กลับมาอาศัยบ้านเกิดที่อุบลราชธานี และตั้งสำนักงานหมอลำหมอแคนเพื่อบริการและสืบทอดมรดกด้านวัฒนธรรมของชาวอีสาน

๓๔ โรงเรียนแห่งแรกของเมืองอุบล

การศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีในอดีตเวลานั้น การเรียนหนังสือไทย มีโรงเรียนสมัยพระยาศรีสิงหเทพ (ทัต ไกรฤกษ์) เป็นข้าหลวงประจำเมืองอุบลราชธานี มีอยู่ 2 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนวาศิขสถานอุบล เป็นโรงเรียนชาย ตั้งอยู่คุ้มจวนเจ้าพรหมเทวานุเคราะห์วังส อำเภอลำดวนเก่าที่มีอยู่ 1 หลังเป็นสถานที่สอนนักเรียนตรงข้ามตลาดเมืองอุบล โดยหมื่นโองษา และ นายจิตร เป็นครูสอน ซึ่ง 2 คนนี้เป็นคนมาด้วยพระยาศรีสิงหเทพ 2. โรงเรียนหญิงให้ชื่อว่า นารีนุกูล ตั้งอยู่ริมถนนหลวง หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โรงเรียนแม่หนู เพราะแม่หนูเป็นครูสอนเป็นคนมาจากกรุงเทพฯ เมื่อใดไม่ทราบ ส่วนหัวเมืองอื่นก็ได้จัดตั้งผู้มีคุณวุฒิทางครู แต่ได้อาศัยพระสงฆ์ตามวัดต่างๆ เป็นครูสอนเป็นส่วนมาก พออ่านออกเขียนได้และบวกลบคูณหารตามการสมัย

ย้อนไปในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรีพระยาศรีสิงหเทพ (ทัต ไกรฤกษ์) ดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงกำกับเมืองอุบลราชธานีตั้งแต่ พ.ศ. 2425-2436 เป็นเวลา 11 ปี ท่านได้นำข้าราชการซึ่งเป็นคณะบริหาร เพื่อช่วยเป็นกำลังในการบริหารงาน คือ พระยาภักดีณรงค์ (สินไกรฤกษ์) ผู้เป็นน้องชายพระโยธีบริรักษ์ (เคลือบ ไกรฤกษ์) หลวงเทพนรินทร์ (วันไกรฤกษ์) ฯลฯ ในการรับราชการในมณฑลอีสาน (ภายหลังเป็นมณฑลอุบลราชธานี) ท่านเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่สำคัญ เพราะการปกครองและการเมืองในช่วงนี้เป็นระยะอันตราย ต่างประเทศกำลังขยายเมืองขึ้น ท่านได้นำวงศ์ญาติ นามสกุล ไกรฤกษ์ มาร่วมรับราชการด้วย

วัดมหานาราม หรือชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดป่าใหญ่ เป็นวัดเก่าแก่ของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง และเป็นพระพุทธรูปที่ประชาชนเคารพเลื่อมใสมากที่สุดพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย งามด้วยพุทธศิลป์แบบล้านช้าง โดยองค์พระเป็นปูนปั้นที่เรียกว่าปูนชะทาย คือใช้ดินโพน(จอมปลวก) ผสมกับกาวหนัง แล้วนำมาโบกคล้ายกับซีเมนต์ แล้วลงรักปิดทองหน้าดัดกว้าง 3 เมตร สูง 5 เมตรนามของพระเจ้าอินทร์แปลงนั้นหมายถึง พระพุทธรูปที่พระอินทร์สร้างขึ้นมีตำนานกล่าวว่า มีทั้งสิ้น 3 องค์ องค์หนึ่งอยู่ที่เวียงจันทน์ องค์หนึ่งอยู่ที่นครพนม และอีกองค์หนึ่งอยู่ที่วัดมหานาราม แห่งนี้เอง

ประวัติของวัดมหานารามนั้นกล่าวว่า เดิมทีเป็นเพียงสำนักสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานที่ตั้งขึ้นในเวลาใกล้เคียงกับการสร้างเมืองอุบลราชธานีในปี พ.ศ.2322 ต่อมาพระพรหมวรราชสุริยวงส์ เจ้าเมืองคนที่ 2 ได้ยกกระดับเป็นวัดโดยให้ชื่อว่า วัดป่าหลวงมณีโชติ แต่ชาวบ้านมักเรียกชื่อตามหนองน้ำที่อยู่ใกล้วัดว่าวัดหนองตะพังหรือหนองสระพัง ตามที่ปรากฏในศิลาจารึกที่ตั้งอยู่ด้านหลังพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงได้บันทึกไว้ว่า วัดนี้สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2350 โดยมีพระมหาราชครูศรีสัตถกรรมวงศาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก ซึ่งเป็นผู้สร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงในจารึกตอนหนึ่งยังมีเนื้อหากล่าวว่าเจ้าเมืองที่มาครองเมืองอุบลราชธานีนั้นจะต้องเคารพพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงด้วย แสดงถึงความสำคัญของพระพุทธรูปองค์นี้ที่มีต่อเมืองอุบลราชธานีมาแต่โบราณ

ประวัติ “พระโพธิญาณเถร” นามเดิม ชา ช่วงโชติ เกิดเมื่อวันศุกร์ ขึ้น 7 ค่ำ เดือน 7 ปีมะเมีย ตรงกับวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2461 ณ บ้านจิกก่อ หมู่ 9 ตำบลธาตุ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี บิดาชื่อนายมา มารดาชื่อ นางพิม ช่วงโชติ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 10 คน ดังนี้ 1.นางพา ศรีสันติ 2. นางสงกา ช่วงโชติ 3. ผู้ใหญ่ลา ช่วงโชติ 4. นางสาว ศรีวงษา 5. พระอาจารย์ชา สุภัทโท 6. นางตา กัญญาบัตร 7. ส.ท.ตา ช่วงโชติ 8. นายตา ช่วงโชติ 9.นายนา ช่วงโชติ 10.นายบรรพต ช่วงโชติ

บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2475 ได้ 3 พรรษา อุปสมบทที่วัดบ้านก่อ เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2482 โดยพระครูอินทราสารคุณ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม สอบไล่ได้นักธรรมเอก สามารถอ่าน เขียนหนังสือธรรม (ตัวธรรม) ได้เรียนมูลกัจจายน์ บาลีไวยากรณ์) อ่านแปล บาลีได้พอสมควร

ในปี พ.ศ. 2490 ได้ฝากตัวเป็นศิษย์ของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโตที่จังหวัดสกลนครต่อมาท่านได้เดินธุดงค์ปฏิบัติธรรมแสวงหาความวิเวกตามป่าเขาด้วยตนเอง และได้มาอยู่ที่วัดหนองป่าพง ตำบลวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และได้ตั้งเป็นสำนักวัดป่าขึ้นมีพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา มาเป็นศิษย์ปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมาก นอกจากพุทธศาสนิกชนชาวไทยแล้ว ยังมีชาวพุทธต่างประเทศเป็นจำนวนมากเช่นกัน ได้ตั้งสำนักสาขาขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เกียรติประวัติ เป็นเจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2516

● ได้รับพระราชทาน เป็นพระราชาคณะมีนามว่า พระโพธิญาณเถร เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2516

● เดือนมกราคม ปี 2517 อบรมเป็นพระอุปัชฌาจารย์ และได้รับตราตั้ง พระอุปัชฌาจารย์ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2517

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทโท) ละสังขารเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2535 เวลา 05.20 น. จากไปอย่างครุผู้ยิ่งใหญ่ในวันครุ สิริอายุได้ 74 ปี

ทุกข์มี	เพราะยึด
ทุกข์ยึด	เพราะอยาก
ทุกข์มาก	เพราะพลอย
ทุกข์น้อย	เพราะหยุด
ทุกข์หลุด	เพราะปล่อย

นายทองมาก จันทะลือ (ภูทา) เกิด วันเพ็ญ เดือน 3 ขึ้น 15 ค่ำ ปีชวด พ.ศ. 2467 (แต่วันเดือนปีเกิดตามบัตรประชาชนคือ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2472) ณ บ้านเลขที่ 6 ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น บิดาชื่อ นายสอน จันทะลือ มารดาชื่อนางสมบูรณ์ จันทะลือ อาชีพทำนาและทำสวน นายทองมากเป็นบุตรคนที่ 2 ของบิดามารดา มีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด 8 คน เรียนจบการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านชีท่าม่วง ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น และเรียน ธรรมศึกษาคู่กับการเรียนหมอลำ

พ.ศ. 2500 นายทองมากเห็นว่าอาชีพหมอลำกำลังเป็นที่นิยมและมีสมาคม หมอลำเกิดขึ้น จึงได้ย้ายครอบครัวเข้าไปอยู่ในเมืองขอนแก่นและสมัครเป็นสมาชิก สมาคมหมอลำอีสานนายทองมากได้รับคัดเลือกให้เข้าประกวดกลอนหมอลำกลอน ฝ่ายชายและได้รับรางวัลชนะเลิศได้ประกาศนียบัตรหมอลำชั้นพิเศษ 4 ดาว ซึ่งนับว่าเป็น รางวัลสูงสุดของหมอลำสมัยนั้น ในช่วงเดียวกันนี้นายทองมากได้เป็นโฆษกจัด รายการวิทยุและโฆษณาขายสินค้าของบริษัทโอเอสเอสเด็กเฮงหยู และได้รับการแต่งตั้งจากบริษัทให้เป็นผู้จัดการสำนักงานบ้านพักทันใจ สาขา มหาสารคาม ได้ย้ายไป เป็นผู้จัดการสำนักงานบ้านพักทันใจสาขาอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ. 2509 ต่อมาได้ลา ออกมาตั้งสำนักงานส่วนตัวชื่อ “สำนักงานหมอลำภูทาบบริการ” เมื่อ พ.ศ. 2511 ในช่วงนี้นายทองมากรับงานแสดงมากมาย และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

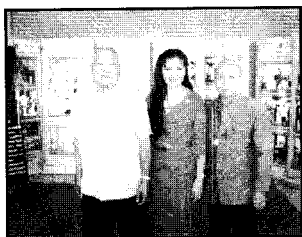
นอกจากเป็นหมอลำแล้ว นายทองมากยังทำหน้าที่ ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านหมอลำให้แก่อนุชนรุ่นหลังคือ ได้สอนหมอลำกลอนให้แก่ศิษย์หญิง ประมาณ 300 คน ศิษย์ชายประมาณ 350 คน ถ่ายทอดวิชาหมอลำหมู่ (ลำเพลิน)

ไปสู่คนอื่นประมาณ 80 คณะ ถ่ายทอดวิชาหมอลำหมู่ (ลำเวียง) สู่คณะอื่นประมาณ 200 คณะ เป็นวิทยากร เช่น การอบรมผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ความมั่นคงของชาติ เพลงพื้นบ้าน โครงการพัฒนาสื่อพื้นบ้านเพื่อการศึกษา เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง หมอลำ วิทยากรด้านการประชาสัมพันธ์ การณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ นับว่ามีบทบาทอย่างมากในการบริการแก่สังคม นอกจากนี้ยังได้เป็นผู้จัดการวิทยุที่โด่งดังมากในยุคนั้นในนามหมอลำอุทาบริการ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2512

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี พ.ศ. 2529

ได้รับพระราชทานปริญญากิตติมศักดิ์ สาขา นาฏศิลป์และการละคร ศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานาฏศิลป์และการละครจากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2540

ฮักแพง...แปงอุบล เปิดโครงการสำคัญทางประวัติศาสตร์ วันอนุรักษ์มรดกไทย 2 เมษายน 2547 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุบลราชธานี ทั้งนี้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา โดยความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นการแสดงภาพถ่าย (สุปเก่า) ของชาวอุบลราชธานี เผยแพร่ให้อนุชนรุ่นหลังได้ทราบ

ความเป็นมาและสำคัญ อุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมายาวนานเหตุการณ์มากมายที่เกิดขึ้น ล้วนบ่งบอกสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น ตลอดจนเรื่องราวสามัญที่เกี่ยวกับบุคคลวงศ์ตระกูลสถานที่สำคัญๆ ตั้งแต่บ้าน วัด อาคาร และสภาพแวดล้อมของบ้านเมืองไปจนถึงคุณค่าความสำคัญทางประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิตดั้งเดิมของผู้คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ความสำคัญของการนำภาพเก่ามาเล่าเรื่องเมืองอุบล นอกจากจะเป็นการร่วมกันบันทึกและเติมเต็มประวัติศาสตร์เมืองอุบลโดยมือของประชาชนแล้ว ยังเป็นการสร้างสีสันและเรื่องราวของท้องถิ่นให้กลับมามีชีวิตชีวาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่ที่บอกเล่าเรื่องราวของภาพเก่าจะช่วยเชื่อมร้อยความต่างระหว่างวัยของคนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เมื่อภาพพูดได้ถูกเล่าผ่านโดยพลเมืองอาวุโส และผู้อ่อนเยาว์มีส่วนร่วมผ่านการรับรู้และเป็นโอกาสที่ดีของการแลกเปลี่ยนบทสนทนาจากภาพเดียวกัน ให้เรื่องราวของแผ่นดินเกิดแห่งนี้ได้ถูกเล่าขานตำนานเมืองสืบต่อไป

ดินแดนที่ราบสูง ที่เรียกว่าภาคอีสานนี้ มีการสืบทอดมรดกศิลปวัฒนธรรม ประจำถิ่นมาช้านานนับพันปี ศิลปวัฒนธรรมหรือการละเล่นพื้นบ้านนั้นมีมากมายและแสดงออกเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ศิลปะอย่างหนึ่งที่ชาวอีสานถือว่าเป็นมรดกอันล้ำค่าและอยู่กับพี่น้องชาวอีสานตลอดคือ ลำ และหมอลำ ลำมีความหมายที่ชาวอีสานเรียกค่าน้ำหน้าวรรณคดีอีสาน เช่น ลำชูฉันทอ้ว ลำไถ่แก้ว ลำท้าวกำกาดำ อีกความหมายหนึ่งเรียกชื่อต้นไม้ เป็น ลำไผ่ ลำฮ่อ เป็นต้น ส่วนหมอลำ ปกติถ้ามีคนเก่งทางภาคอีสาน เรียกหมอ เช่น หมอมนต์ หมอผี หมอยา หมอมอ ถ้าเก่งทางด้านเป่าแคน ก็เรียกหมอแคน ถ้าลำเก่งก็เรียกหมอลำ

และได้อัดแผ่นเสียง เช่น หมอลำคุณ หมอลำจอมศรี รุ่นต่อ ๆ มาก็มีหมอลำ (เคนสุด) เคน ดาเหลา หมอลำบุญเพ็ง หมอลำสุบรรณ ฯ

ปี 2539 เปิดตำนาน หมอลำซิ่ง โดยคุณชัยศ ธนาพร ทายาทห้างแผ่นเสียงราชบุตร จ.อุบลราชธานีได้เปิดเผยว่าห้างแผ่นเสียงราชบุตรดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2514 โดยเป็นตัวแทนจำหน่าย แผ่นเสียง เทปเพลง ผลงานของศิลปินต่าง ๆ ด้วยกระแสของสังคมได้เปลี่ยนไป

ราชบุตรสเตอริโอ ได้จัดมหกรรมประกวดหมอลำซิ่ง เพื่อชิงแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 1 ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นเมืองภาคอีสาน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้บริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิชัยพัฒนา เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และส่งเสริมสนับสนุนศิลปินท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่แสดงความสามารถ ก้าวหน้าเป็นนักแสดงระดับอาชีพ

พรชัย ทองบุราณ

วีระบุรุษเหรียญทองแดงโอลิมปิก ๒๐๐๐ (พ.ศ.๒๕๔๓)

พ.จ.อ.พรชัย ทองบุราณ เกิดวันที่ 1 กรกฎาคม 2517 บิดาชื่อ นายสำลี ทองบุราณ อาชีพ นักการภารโรง โรงเรียนบ้านตุ๋ อ.กุดข้าวปุ้น จ.อุบลราชธานี มารดาชื่อ นางบังอร ทองบุราณ อาชีพ ทำนา (อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เรียนจบป.6 จาก ร.ร.บ้านตุ๋ จบ ม.3 จาก ร.ร.กุดข้าวปุ้นวิทยา อำเภอ กุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี จบ ม.6 จาก ร.ร.ตระการพืชผล อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี เข้ารับราชการทหารเรือ ปี 2535 สังกัดหน่วยต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง

การชกมวย เริ่มชกมวยเมื่ออายุ 7 ขวบ โดยฝึกมวยกับพี่ชาย และพ่อซึ่งเป็นนักมวยมาก่อนและมีแม่เป็นผู้ช่วย นายสำลี ทองบุราณ ถืกคิด “เกิดเป็นลูกผู้ชาย ต้องสู้คน” ลูกชายทั้ง 3 คนให้ชกมวยทั้งหมด พรชัย ทองบุราณ ชกมวยครั้งแรก ชื่อศักดิ์ถึงเพื่อชิงชัยบ.ต.(บ้านตุ๋)ต่อมาจ.ส.ต.รณยุทธย์สันเทียะ เห็นว่ามีแวเลยฝึกฝนต่อและตั้งชื่อให้ใหม่ว่า รณยุทธ อ.ยุทธพร ชกตามสนามมวยต่างจังหวัดกว่า 100 กว่าครั้ง จนหาคู่ต่อกรยาก ปี 2533 ชกเวทีราชดำเนิน สังกัดศิษย์พงษ์มณีวี ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ หรือ วีระพงษ์ ยาวะโนภาย โดยการชักนำของ อาจารย์ธีระพล พบลาภ ชกอยู่ประมาณ 5-6 ครั้ง ชนะรวดแต่เห็นว่าการชกมวยไทย หากไม่ไปถึงที่สุดจริงคงลำบาก อีกทั้งยังห่วงเรื่องการเรียน ช่วงนั้นกำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.5 หากชกมวยต่อ คงทิ้งการเรียนจึงขอลากลับบ้านเพื่อเรียนต่อให้จบ ต่อมาอาจารย์สุรพล ภูษิตทานนท์ อาจารย์โรงเรียนตระการพืชผล เห็นว่ามีแวว่าการชกมวยสากล ได้สนับสนุนให้ชกมวยสากลตั้งแต่วันนั้น

ความภาคภูมิใจ

1. เป็นแชมป์เหรียญทองกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ปี 2533 ที่จังหวัดตรัง
2. แชมป์เหรียญทองกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ปี 2534 ที่จังหวัดอุบลราชธานี
3. แชมป์เหรียญทองกีฬากองทัพไทย 8 สมัย
4. เหรียญเงินกีฬาโอลิมปิก ที่ประเทศเกาหลี
5. รางวัลล่าสุดได้รับเหรียญทองแดงจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 27 ปี 2543

คนไทยรู้จักช้างมานานแล้ว ในสมัยโบราณเราใช้ช้างทำสงคราม แม้ทัพต้อง
 จีช้างรบกัน เรียกว่า “ชนช้าง” และการชนช้างที่สำคัญ ก็คือการชนช้างระหว่าง
 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชของไทย กับพระมหาอุปราชาของพม่า ซึ่งการทำยุทธหัตถี
 ครั้งประวัติศาสตร์นั้น สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นฝ่ายชนะเป็นตำนานประวัติ
 ศาสตร์ไทยให้ยุวชนรุ่นหลังได้ศึกษาเพื่อปกป้องอธิปไตยตราบเท่าทุกวันนี้

ก่อนอื่นต้องทบทวนที่มาของช้างเพื่อทราบโดยย่อว่า ช้างในโลกนี้มีอยู่ 2 ชนิด
 คือ ช้างเอเชีย และช้างแอฟริกา ส่วนในเอเชียมีอยู่ในประเทศไทย พม่า อินเดีย
 ศรีลังกา เขมร ลาว ญวน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

ในประเทศไทยเราเคยลงทะเบียนไว้ เมื่อปี 2509 มีจำนวน 11,277 เชือก
 เป็นช้างที่ฝึกใช้งานได้ประมาณ 250 เชือก ในจำนวนนี้จะกระจายกันอยู่ตามภาคและ
 จังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งศูนย์การค้า สวนสนุกทั่วไป

ช้างในประเทศไทยดังกล่าว ในจำนวน 250 เชือก ได้เข้ามาในท้องที่
 จ.อุบลราชธานี ที่เราเห็นกันในยามค่ำคืน จำนวน 6 เชือก เจ้าของช้างจำนวนนี้
 คือ นายคู่ย์ ศาลางาม เป็นผู้นำช้างมาทำมาหากินแบบ “พเนจร” “ลูงคู่ย์”
 เป็นคนอีสาน อยู่บ้านเลขที่ 54 บ้านตรวด อ.สตึก จ.บุรีรัมย์ ให้สัมภาษณ์ว่า
 ได้เป็นเจ้าของช้างพัง “ไพบูลย์” และลูก “ลำพูน” ซึ่งลำพูนจะเป็นช้างตัวเล็ก
 และอายุน้อยที่สุดเพียง 9 ปีเท่านั้น สาเหตุที่ต้องนำช้างมาที่ จ.อุบลราชธานี
 เพราะว่าการประกอบอาชีพ “เลี้ยงช้าง” หรือเป็น “ควาญช้าง” นั้น จะต้องมีความ
 ผูกพันกับช้างมาตั้งแต่เด็ก ๆ และต้องการอนุรักษ์ช้างไว้ให้คนรุ่นหลังได้รู้จักและ

สัมผัสได้ ในสมัยก่อนเรามีการนำช้างออก “รบ” แต่วิวัฒนาการมาใช้งาน “ลากไม้” เมื่อไม่มีไม้ลาก เพราะรัฐบาลปิดป่า ทางผู้เลี้ยงช้างทั้งหลาย หันมาฝึกให้ช้างแสดง การเล่นกีฬา, การเต้นกับจังหวะ, การร่วมงานประเพณีต่างๆ และการสะอาดเคราะห์ ตามความเชื่อ (เรียกว่า เป็นตั้งแต่ันกรบ นักแสดง กรรมกร และขอทาน)

ช้างเชือกหนึ่งจะเริ่มออกตระเวนยามบ่าย-เย็น ๆ และพักผ่อนช่วงเวลากลางวัน บริเวณริมมูลน้อยอ.เมือง จ.อุบลราชธานี รายได้วันละประมาณ 700-800 บาท และ “ลุงตุ้ย” ฝากบอกและวิงวอนพี่น้องชาวไทยทั้งหลาย ขอความกรุณาอย่าไล่ช้าง หาก มีกิจการใดที่จะให้ช้างรับใช้งาน เช่น การแสดงการกีฬา การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางกลุ่มผู้เลี้ยงช้างยินดีสนับสนุน

ด้วยความเป็นห่วงเรื่องการจราจรเพราะที่ กทม. เคยมีรถชนช้างจน ได้รับบาดเจ็บมาแล้ว ทางผู้ใช้รถใช้ถนนให้ระมัดระวัง ซึ่งทัพช้าง พเนจร กระจายอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี และหลายจังหวัด ช้างเหล่านี้จะหมุนเวียนกันไป พอถึงเทศกาลงานช้างสุรินทร์ ก็กลับภูมิลำเนา เพื่อรายงานตัวและร่วมแสดงให้ชาว โลกได้ชื่นชมกับ “ช้างไทย”

ครุภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใดเป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับในสังคมและชุมชน เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ภูมิปัญญาไทย 9 ด้าน คือ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและวิสาหกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี และด้านโภชนาการ

จังหวัดอุบลราชธานี มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการประกาศยกย่องเป็นครุภูมิปัญญาไทย มากที่สุดใภาคอีสานเป็นความภูมิใจของชาวอุบลราชธานีที่มีผลงานระดับประเทศ

พ.ศ. 2544 ครุภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 1 จำนวน 30 คน จังหวัดอุบลราชธานี ไม่มีครุภูมิปัญญาไทย

พ.ศ. 2545 ครุภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 2 จำนวน 56 คน จังหวัดอุบลราชธานีมีครุภูมิปัญญาไทย 3 คน คือ

1. นายสวิง บุญเจิม ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี
2. นายธีระ โกมลศรี ด้านศิลปกรรม (ดนตรีพื้นเมือง)
3. นายทองใส ทับถนนวน ด้านศิลปกรรม (ดนตรีพื้นบ้าน-พินอีสาน)

พ.ศ. 2546 ครุภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 3 จำนวน 45 คน จังหวัดอุบลราชธานีมีครุภูมิปัญญาไทย 3 คน คือ

1. นายมนัส สุขสาย ด้านภาษาและวรรณกรรม
2. นายสมคิด สอนอาจ ด้านศิลปกรรม (การคิดพิมพ์เทียนพรรษา)
3. นายสลา คุณวุฒิ ด้านศิลปกรรม (การประพันธ์เพลง)

พ.ศ. 2548 ครูภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 4 จำนวน 86 คน จังหวัดอุบลราชธานีมี
ครูภูมิปัญญาไทย 4 คน คือ

1. นายพงษ์ศักดิ์ จันทรูกษา ด้านภาษาและวรรณกรรม(การประพันธ์เพลง)
2. นายเตี๊ยะดวง เรตสันเทียะ ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี
3. นายโสรัจ นามอ่อน ด้านภาษาและวรรณกรรม (ใบลาน)
4. นายวัชชัย สามสี ด้านศิลปกรรม (การแกะสลักไม้)

พ.ศ. 2549 ครูภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 5 จำนวน 60 คน จังหวัดอุบลราชธานีมี
ครูภูมิปัญญาไทย 2 คน คือ

1. นายอุตส่าห์ จันทรวิจิตร ด้านศิลปกรรม (แกะสลักเทียนพรรษา)
2. นายทองสวน โสคาภักดิ์ ด้านกองทุนและวิสาหกิจชุมชน อ.เขมราฐ

พ.ศ. 2551 ครูภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 6 จังหวัดอุบลราชธานีมีครูภูมิปัญญา
ไทย 4 คน คือ

1. นายบุญมี ล้อมวงค์ ทองเหลืองบ้านปะอาว
2. นายเชษฐवाल บุญออก พราหมณ์สู่ขวัญประยุกต์
3. นางวิไลวรรณ ธานี กองทุนธุรกิจชุมชน
4. นางสุนันทา ณ เจียงคำ แพทย์แผนไทย

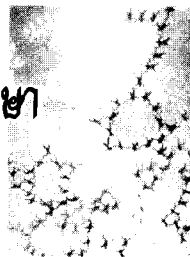
จากการที่เทศบาลเมืองอุบลราชธานี ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496 มีผลตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกาเล่มที่ 116 ตอนที่ 14 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2542 การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้ ทำให้มีการเลือกตั้ง ส.ท.จากเดิมจำนวน 18 คน เป็นจำนวน 24 คน และคณะกรรมการ (เทศมนตรี) จาก 4 คน เป็น 5 คน

การยกฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร ส่งผลให้การบริหารส่วนท้องถิ่น ต้องกระจายอำนาจและมีความรับผิดชอบหลายประการและเกิดความร่วมมือร่วมใจ ทุกฝ่าย มีผลในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการประกาศรับสมัครเลือกตั้ง ส.ท. และกำหนดวันเลือกตั้ง ส.ท. ชุดใหม่ก็มีกลุ่มและสีสันทางการเมืองออกมาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรักอุบล นำโดยนางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง อีกกลุ่มหนึ่งแยกมาจากกลุ่ม รักอุบล ตั้งทีมสู้ในสนาม “นครอุบล”

เมื่อผลการเลือกตั้งออกมาเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2542 ปรากฏว่าทีม “กลุ่มรักอุบล” ได้ 23 ที่นั่ง และทีมนครอุบลได้ 1 ที่นั่ง และสมาชิกเทศบาลนครก็ได้ประชุมเลือกผู้บริหารชุดใหม่ ได้ นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง เป็นนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นสตรีคนแรกที่เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองอุบลราชธานี และเป็นนายกเทศบาลนครอุบลราชธานี ติดต่อกัน สร้างประวัติศาสตร์ทางการเมืองท้องถิ่นให้ปรากฏ เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป

และในสมัยต่อมา มีนางรจนา กัลป์ดินันท์ เป็นนายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี นับเป็นบทบาทสำคัญของสตรีชาวอุบลราชธานี ที่มีโอกาสบริหารราชการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติตามแนวทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

นานาชาติกระโดดร่มเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สร้างสถิติกีฬาโลกทางอากาศ

จากการที่นักโดดรมนานาชาติในนาม WORLD TEAM ได้มีโอกาสเดินทางมาทำการโดดร่มในเมืองไทยหลายครั้ง แต่ละคนต่างมีความประทับใจในเมืองไทย ทั้งสถานที่ท่องเที่ยว และอัธยาศัยของชาวไทย และเมื่อได้ทราบว่าในปี 2542 พสกนิกรชาวไทยจะได้จัดกิจกรรมใหญ่เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์สมบัตินานที่สุดในโลก เพื่อแสดงความจงรักภักดีร่วมกับพสกนิกรชาวไทย

พล.อ.มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ ผบ.ทหารสูงสุด Mr.BJ.Worth ประธานสมาคมกีฬาโดดร่มแห่งสหรัฐอเมริกา/ประธาน WORLD TEAM และพล.อ.ต.บุญช่วย สุทธสุข รอง ผบ.อย.บยอ. กองทัพอากาศ ได้อนุมัติการจัดกิจกรรมโดดร่มเฉลิมพระเกียรติ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมอบให้กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ โดยจัดกิจกรรม 2 ประเภท ประกอบด้วย การโดดร่มหมู่ใหญ่ ณ ท้องสนามหลวง และการโดดร่มเกาะหมู่ใหญ่ระหว่างวันที่ 2-16 ธันวาคม 2542 ณ กองบิน 21 กองพลบิน 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม มหาราช 2. เพื่อทำการโดดร่มทำลายสถิติโลก และสร้างสถิติใหม่ 3. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศไทย 4. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 5. เพื่อกระตุ้นธุรกิจและเพิ่มรายได้ด้านการบริการของประเทศ

การโคดรัมแบบหมู่ใหญ่ นักโคดรัม จำนวน 572 คน โดยความหมาย เลข 5 หมายถึง วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 72 หมายถึง พระชนมายุ 72 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักโคดรัมแต่งกายด้วยชุด โคดรัมที่เหมือนกัน มีริ้วสีเหลืองติดที่ตัวของนักโคดรัม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักโคดรัมทั้ง 572 คน สามารถสร้างสถิติโลกใหม่ได้ สำเร็จ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2542 เวลา 11.00 ณ ท้องสนามหลวง ซึ่งทำลายสถิติเดิม 515 คน ณ ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี 2532

ส่วนการโคดรัมเกาะหมู่ใหญ่เหนือท้องฟ้ากองบิน 21 จ.อุบลราชธานี นักโคดรัม สามารถเกาะกลุ่มเป็นรูปดาว 12 แฉก สร้างแถบสีรุ้งตรงไตรรงค์ได้สำเร็จเช่นกัน และทำได้ใน 2 สถิติ คือ

1. นักโคดรัม จำนวน 285 คน เกาะหมู่ใหญ่เป็นรูปดาว 12 แฉก ที่สมบูรณ์แบบ 100% เป็นเวลา 1.1 วินาที ได้บันทึกไว้ในกินเนสบุ๊ก

2. นักโคดรัม จำนวน 282 คน เกาะหมู่ใหญ่เป็นรูปดาว 12 แฉก ที่สมบูรณ์แบบ 100% เป็นเวลาถึง 7.11 วินาที มากกว่าเวลาที่กำหนดไว้คือ 3 วินาที โดย Federation Aeronautique International (FAI) ให้การรับรองสถิติโลก

สิ่งที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติการนี้กองทัพอากาศโดย พล.อ.อ.สนั่น ท้วทพิย์ ผบ.ทอ. ได้อนุมัติให้จัดอากาศยาน แบบ บ.ล.8 หรือ C-130 จำนวน 4 เครื่อง บินห้วงกันเครื่องละประมาณ 300 ฟุต ที่ระดับความสูง 22,500 ฟุต เป็นรูปแบบการบิน ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน กับเครื่องบินลำเลียงขนาดหนักเช่นนี้ ซึ่งเดิมที่เคยทำได้เพียง 3 เครื่องที่ประเทศเบลเยียม รูปแบบการบินดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบการบินที่ได้รับการบันทึกไว้ด้วยเช่นกัน

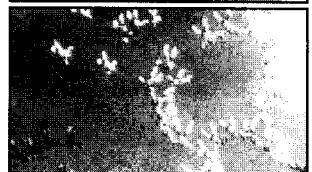
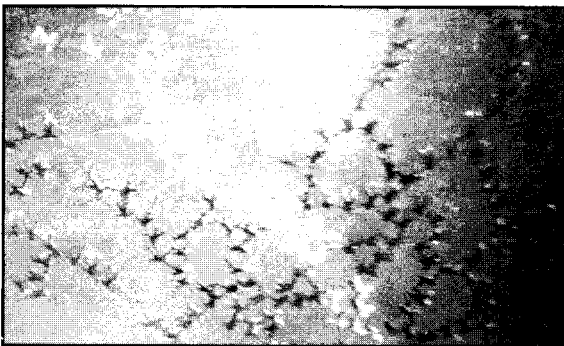
การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ นอกจากการบินที่ในเรื่องการโคดรัม ประเทศยังได้รับ ประโยชน์ในด้านการเผยแพร่ชื่อเสียงและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ยิ่ง นักโคดรัมนานาชาติหลายคนหรือมากกว่า 70% ไม่เคยเดินทางมาเมืองไทยมาก่อน ดังกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า จะกลับมาเยือนเมืองไทยอีกอย่างแน่นอน และจะเล่า

ความประทับใจที่มีต่อเมืองไทยต่อไป

ความสำเร็จในครั้งนี้ นอกจากกองทัพไทย โดยกองทัพอากาศแล้ว จังหวัดอุบลราชธานี โดยนายสิวะ แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้เกี่ยวข้องของจังหวัดได้ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ พร้อมทั้งได้นำการแสดงพื้นบ้านและอาหารหลากหลาย ออกมาให้แก่นักโคตรมต่างชาติดูสัมผัสทั้งเป็นกำลังใจให้กับนักโคตทุกเที่ยวที่ขึ้นทำสถิติ

สิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้แก่นักโคตรมต่างมีความประทับใจหลายคนกล่าวว่า แม้กิจกรรม ROYAL SKY CELEBRATION 99 จะสิ้นสุดลงแล้ว แต่ความประทับใจและความทรงจำที่ดีจะไม่จบลง สถิติการโคตรมอาจจะมีการจัดขึ้นที่ประเทศใดก็ได้ แต่ความรู้สึกที่ดีที่มีต่อกันจะไม่มีสิ่งใดมาลบเลือนไปได้ ขอบคุณกองทัพอากาศชาวจังหวัดอุบลราชธานี และ WORLD TEAM ทีมอบกิจกรรมนี้ซึ่งเปรียบเสมือนของขวัญอันล้ำค่าให้กับพวกเขาแก่นักโคตทุกคนในปี 2000 และจะขอจารึกไว้ตลอดไป

เหนือสิ่งอื่นใดกิจกรรมในครั้งนี้สำเร็จได้โดยไม่มีภัยอันตรายใด ๆ ก็ด้วยพระบารมีและพระเดชานุภาพแห่งองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักโคตรมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้ง 39 ประเทศ จะได้จารึกประวัติศาสตร์อันสำคัญยิ่งนี้ไว้ในหัวใจของทุกคนตลอดไป

พระธรรมจิตญาณ (สิงห์ สุทธจิตโต) เจ้าอาวาสวัดศรีอุบลรัตนาราม เกิดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2460 ที่บ้านบ่อชะเนง ตำบลหนองแก้ว อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี สกุลเดิม ภาระมาตย์ วิทยฐานะ น.ธ.เอก พ.ม. ป.ธ.7 ผลงานด้านการศึกษา คือ เป็นครูสอนปริยัติธรรมวัดสุปัฏนารามวรวิหาร วัดสำราญนิเวศ และเจ้าคณะภาค 10 ธรรมยุติ

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540 ประชาชนชาวจังหวัดอุบลราชธานี และใกล้เคียง ได้รับฟังรายการข่าวยามเช้าจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี ระบบ เอฟเอ็ม ความถี่ 98.5 เมกกะเฮิร์ต โดยคุณถาวร ไชยกาล ประกาศว่า “พระธรรมจิตญาณ” ท่านเจ้าคุณวัดศรีอุบลรัตนาราม จ.อุบลราชธานี ได้มรณภาพแล้ว เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2540 ณ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ รวมสิริ อายุ 79 ปีเศษ

นับเป็นการสูญเสียพระเถระผู้ใหญ่ที่สำคัญของวงการศาสนาอีกท่านหนึ่ง ด้วยคุณงามความดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำหลวงสงฆ์และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จแทนพระองค์ พระราชทานเพลิงพระศพพระธรรมจิตญาณ ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2540 เวลา 17.00 น. นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นหาที่สุดมิได้

นายบำเพ็ญ ลัทธิมนต์

นักฟุตบอลโอลิมปิก ครั้งที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๔๙

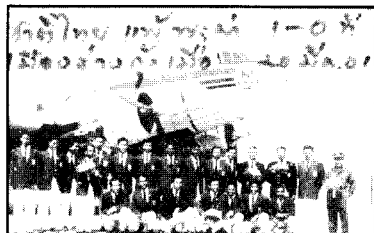

นายบำเพ็ญ ลัทธิมนต์ นักฟุตบอลโอลิมปิก ครั้งที่ 16 พ.ศ. 2499 เกิดเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรของนายจำเริญ และนางน้อย ลัทธิมนต์

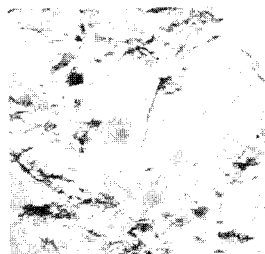
จบสำเร็จมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักกีฬาระดับชาติ จากจังหวัดอุบลราชธานี ได้เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลโอลิมปิก ครั้งที่ 16 ที่นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ. 2499 รางวัลที่ภาคภูมิใจที่สุด คือ ได้รับพระราชทานเสื้อสามารถพระราชทาน ปี 2496 จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอล และเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเพื่อประเทศชาติอีกหลายรายการ เช่น แข่งขันฟุตบอลใน SEAPGAME เดินทางไปแข่งขันฟุตบอล ที่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2404 – 2407

เป็นกรรมการผู้ตัดสินอันดับหนึ่งของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย เป็นผู้ฝึกสอนฟุตบอลให้กับทีมจังหวัดอุบลราชธานี เป็นโค้ชที่ปรึกษาทีมฟุตบอล จังหวัดอุบลราชธานี

รางวัลและความภาคภูมิใจ ได้รับเสื้อสามารถ 7 ตัว และรางวัลสูงสุดได้รับพระราชทานเสื้อสามารถพระราชทาน ปี 2496 นับเป็นบุคคลสำคัญด้านการกีฬาของ จังหวัดอุบลราชธานี และประเทศชาติอีกคนหนึ่ง

แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ผาแต้ม

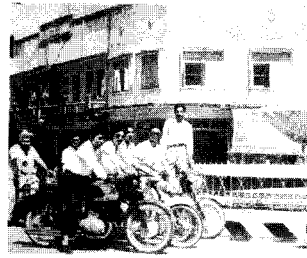

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีชื่อเสียงมีแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญและสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติผาแต้ม เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2534

ย้อนไปเมื่อ ปี พ.ศ. 2524 มีความเป็นมาที่ควรจะได้รับทราบทั่วกันว่า ผาแต้มทำไมจึงมีชื่อเสียง และทำให้นักโบราณคดีเข้ามาสืบค้นจนกลายเป็นแหล่งสำคัญระดับโลก อายุกว่า 4 พันปี ผู้เขียนมีความสนใจเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพิเศษ เพราะเป็นสื่อมวลชน (นสพ.เนียงเหนือ) มาตั้งแต่ปี 2518 โดยรับผิดชอบบทความ เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แล้วนำเสนอข่าวทุก 15 วัน ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารด้านการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง

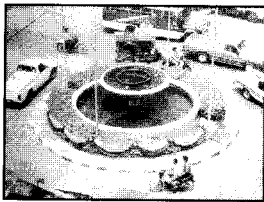
วันที่ 24 พฤษภาคม 2524 ผู้เขียนได้เดินทางไปกับคณะครูและชาวบ้านในอำเภอโขงเจียมโดยนำกล้องถ่ายรูปยี่ห้อยาสิการุ่นนิลโคโร 35 เพื่อบันทึกภาพต่างๆ และได้ถ่ายภาพศิลปะโบราณบนหน้าผา ซึ่งคิดในใจว่าคงจะเป็นกล้องตัวแรกที่ได้เข้ามาถ่ายภาพเขียนในหน้าผาแห่งนี้ เพราะสมัยนั้นกล้องถ่ายรูปมีน้อยมาก และการเดินทางเข้าไปผาแต้มค่อนข้างลำบาก

ผาแต้มเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญเป็นจุดชมวิวแม่น้ำโขงและฝั่งลาวใต้สวยงาม มีภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ เขียนต่อเนื่องเต็มหน้าผา 4 แห่งคือ ผาขาม ผาแต้ม ผาหมอน และผาหมอนน้อย อายุกว่า 3-4 พันปี เรียงรายตามผนังหินผาเป็นระยะๆ ยาวติดต่อกันประมาณ 170 เมตร และมีภาพทั้งหมดประมาณ 300 ภาพ ใน 5 ประเภท คือ ภาพสัตว์ เครื่องมือเครื่องใช้ สัญลักษณ์ และภาพมือ

ผู้รู้รถไฟชัตนระหว่างอำเภอเมืองอุบลราชธานี กับ อำเภวารินชำราบ และการสัญจรในตัวเมืองจาก 4 ทิศ จะต้องผ่านหรือวนรอบวงเวียนน้ำพุแห่งนี้ วงเวียนน้ำพุเมืองอุบลฯ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2497 พร้อม ๆ กับสร้างสะพานเสรีประชาธิปไตย ภาพนี้ถ่ายเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2505 ในบรรยากาศที่ผู้คนไม่ต้องเร่งรีบกับชีวิตมากนัก ณ จุดวงเวียนน้ำพุจึงเสมือนเป็นจุดนัดพบของเหล่าบรรดาสาว ๆ หนุ่ม ๆ วัยรุ่นสมัยนั้นมาพักผ่อนหย่อนอารมณ์และถ่ายภาพเป็นที่ระลึกแก่กันได้ในหลายอิริยาบถ บรรดาเหล่าหนุ่ม ๆ วัยรุ่นยุคนั้นเทไม่เบาทีเดียว จี๋รถมอเตอร์ไซค์ IFA-MZ และรถมอเตอร์ไซค์ BMW (สมัยนั้น BMW ผลิตรถมอเตอร์ไซค์ด้วย) มาจากคนละทิศคนละทางเวียนวนมาเจอมุมสวยมุมงามน้ำพุพุ่งกระจายคงรู้สึกชุ่มฉ่ำพากันจอร์จแอ๊คท่าถ่ายรูปโชว์ความหล่อกันกับรถมอเตอร์ไซค์คู่ใจไว้ให้ลูกหลานยุคนี้ได้รำลึกถึง

วงเวียนน้ำพุ บริเวณเชิงสะพานเสรีประชาธิปไตย มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดจากเหตุผลหลายประการ เคยทุบวงเวียนเดิมทิ้งไปเพื่อจัดระบบการจราจร ปัจจุบันสร้างใหม่แทนวงเวียนเดิม มีการประดับไฟหลากสีสวยงามยามค่ำคืน จึงเป็นเรื่องแปลกที่มีวงเวียนและเวียนวนเป็นตำนานของเมืองอุบลสืบไป

นายโชคศักดิ์ ใจหาญ ข้าราชการบำนาญ

หลวงปู่เสาร์ในความทรงจำ... กับนครจำปาศักดิ์

เมืองจำปาศักดิ์ ซึ่งเป็นเมืองที่ หลวงปู่เสาร์ กนตสีลเถร พระปรมาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากัมมัฏฐานเคยใช้เป็นเส้นทางไปสู่การค้นพบธรรมะและธรรมชาติที่งดงาม และถือเป็นดินแดนสุดท้ายของลมหายใจในชีวิตของท่านที่ได้รับใช้พระพุทธศาสนาด้วย

ในปี พ.ศ. 2485 หลวงปู่เสาร์ และคณะลูกศิษย์ได้เดินทางไปวัดอามาศาราม เมืองโขง นครจำปาศักดิ์ ประเทศลาว และได้ไปเยี่ยมชมปราสาทหินวัดภู หลังจากนั้นท่านพาคณะล่องเรือไปตามลำน้ำโขงเพื่อไปสี่พันคร ต่อมาได้ไปทำบุญที่วัดคอนสี เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้พระอุปัชฌาจารย์ และไปเยี่ยมชมน้ำตกหลี่ผี ขณะนั้นเองเป็นช่วงที่หลวงปู่เสาร์เริ่มอาพาธ อ่อนเพลีย และทางคณะพยายามจะพาท่านเดินทางกลับอุบลราชธานี แต่เนื่องด้วยท่านมีอาการหนักมาก จึงแวะเข้าไปพักในโบสถ์วัดอามาศาราม พอท่านกราบพระพุทธรูปแล้วก็น้อมหัวลง 3 ครั้ง เพราะกราบไม่ได้ จากนั้นท่านก็ละสังขารลงมรณภาพในอิริยาบถท่านั่ง ซึ่งถือว่าอยู่ในอิริยาบถที่แปลกกว่าครูบาอาจารย์รูปอื่นๆ ท่านมรณภาพตรงกับวันอังคาร แรม 3 ค่ำ เดือน 3 ปีมะเมีย วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2485

คณะสงฆ์และลูกศิษย์ที่อยู่แขวงจำปาศักดิ์ และทางจังหวัดอุบลราชธานี ตกลงร่วมกันทำบุญที่นครจำปาศักดิ์ 3 คืนแล้ว ขอเคลื่อนสรีระท่านกลับมาที่วัดบูรพาเมืองอุบลราชธานี ต่อมาวันที่ 10 - 16 เมษายน พ.ศ. 2486 จึงได้ประชุมเพลิง โดยมีพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร เป็นประธาน และพระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม เป็นผู้ดำเนินการ

คติธรรม ที่ฟังมีไว้เตือนใจยังคงดำรงอยู่ ดังคำที่ท่านมักกล่าวไว้เสมอว่า “เขาติเชื่อกฎที่ดีที่เขาเอ็ดหลายกว่าคำแก้วที่เขาสอน”

กาลเวลาผ่านไปมีเรื่องราวมากมายเกิดขึ้น บางเรื่องราวได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และสิ่งที่ทำหน้าที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีต หมอลำเป็นการแสดงที่ได้รับความนิยมมาทุกยุคสมัย แต่ตั้งแต่เดิมจะนำเอาเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านมาลำ โดยใช้หมอแคน 1 คน หมอลำ 1 คน ผู้ลำสมมติว่าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องและลำตลอดคืน ต่อมาจึงมีการวิวัฒนาการมาเป็นลำคู่ เนื้อหาที่นำมาแต่งเป็นกลอนลำจะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนอีสานหรือเป็นไปในทำนองเกี่ยวพาราสี ชาวไร่ชาวนาที่เหน็ดเหนื่อยจากการทำไร่ทำนาพอได้ฟังหมอลำแล้วหายเหนื่อยและม่วนชื่นทันที

นอกจากหมอลำจะเป็นการแสดงพื้นบ้านแล้ว หมอลำยังเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ขบถผู้มีบุญอันเป็นเหตุการณ์ตอนหนึ่งของประวัติศาสตร์ภาคอีสาน และเมืองอุบลของเราที่ชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองท้องถิ่นกับส่วนกลาง รวมไปถึงความขัดแย้งของราษฎรกับผู้ปกครองอันเนื่องมาจากความขัดสนทางเศรษฐกิจ ความกดดันทางจิตใจออกมาในรูปของความเชื่อทางศาสนาและไสยศาสตร์ ปี พ.ศ. 2442 ขบถผู้มีบุญได้ใช้หมอลำเพลงเป็นสื่อในการปลุกกระดมผู้คนโดยหมอลำได้กระจายไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทัวห้วเมืองอุบลและใกล้เคียง เนื้อหาของกลอนลำจะเป็นการโอศุครวญ ว่ากล่าวการโจรมดีเข้ามาของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นพวกใจโหดร้าย กดขี่ รีดไถแต่ความโหดร้ายจะหายไปด้ว้ยอำนาจอิทธิฤทธิ์ของผู้มีบุญ

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสุโส อ้วน) เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 21 มีนาคม 2410 ที่บ้านแคน ตำบลคอนมดแดง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสุโส อ้วน) ท่านเป็นผู้มีความสามารถทั้งในด้านการศึกษาและการปกครอง นอกจากนี้ท่านยังเป็นนักเทศน์ นักประพันธ์ เจ้าของคติธรรม คำขวัญเตือนใจอันลึกซึ้งทั้งทางคฤโลก คติธรรม เช่น คำว่า “ทรัพย์ในดิน สินในน้ำ” และเมื่อครั้งมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่วัดสุปฏิญนาราม จังหวัดอุบลราชธานี ท่านได้เป็นกำลังสำคัญยิ่งและได้อุปถัมภ์โรงเรียนนี้มาโดยตลอด ทุกวันนี้โรงเรียนนี้ยังอยู่ โดยเป็นโรงเรียนราษฎรการกุศลของวัดสุปฏิญนาราม สำหรับเป็นที่ศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุ สามเณร และกุลบุตร กุลธิดาทั่ว ๆ ไป คือ โรงเรียนอุบลวิาคม และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนสมเด็จพระมหาธีรวงศ์” เพื่อเป็นอนุสรณ์ ภายหลังท่านย้ายไปประจำที่วัดบรมนิวาส และมรณภาพที่วัดบรมนิวาส เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2499 ด้วยอาการสงบ สิริอายุได้ 89 ปี

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสุโส อ้วน) เป็นผู้ส่งเสริมการศึกษาด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรมในภาคอีสานและโปรดการออกเทศนาอบรมพุทธศาสนิกชนทั่วภูมิภาค

จังหวัดอุบลราชธานี ร่วมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ ขึ้น เมื่อ พุทธศักราช 2532 เพื่อเป็นที่สักการะ และเป็นอนุสรณ์แห่งเกียรติคุณ

เกิดเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2399 ที่บ้านหนองไหล่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดบ้านหนองไหล่ ศึกษาเล่าเรียนที่วัดศรีอุบลรัตนารามมีพระเทพธมฺมิ (ม้าว) เป็นอุปัชฌาย์ ศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดเทพสิรินทราวาสที่กรุงเทพมหานครได้เปรียญธรรม 4 ประโยคผลงานที่สำคัญ คือ

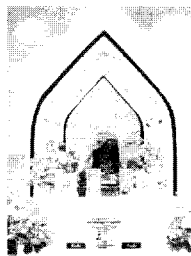
ด้านการศึกษาเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาภาษาไทย ภาษาบาลีให้มั่นคงในอุบลราชธานีและอีสาน เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนบูรพาสยามเขต ที่นครจำปาศักดิ์ โรงเรียนอุบลวิทยาคมที่วัดสุปฏิหาราม โรงเรียนอุดมวิทยากร ที่อำเภอพนานิคม ผลงานจากการตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดต่าง ๆ นั้นเองทำให้การศึกษาภาษาบาลีและภาษาไทยแพร่หลายในอุบลราชธานีและอีสาน ด้านการศึกษาและด้านการปกครอง นอกจากผลงานด้านการศึกษาแล้วในส่วนด้านการปกครองท่านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งการบริหารงานคณะสงฆ์หลายตำแหน่ง ทั้งยังได้รับพระราชทานสัญญาบัตรแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะมณฑลอีสาน และสุดท้ายยังดำรงตำแหน่งเจ้าคณะมณฑลกรุงเทพมหานคร เจ้าอาวาสวัดบรมนิวาส

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันโท จันทร์) มรณภาพเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2475 ที่วัดบรมนิวาส รวมอายุได้ 77 ปี

เป็นผู้ส่งเสริมและพัฒนาาระบบการศึกษาในภาคอีสาน อย่างกว้างขวาง ได้รับการยกย่องว่าเป็นจอมปราชญ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านคันถธุระและวิปัสสนาธุระ

จังหวัดอุบลราชธานี ร่วมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ขึ้น เมื่อพุทธศักราช 2532 เพื่อเป็นที่สักการะ และเป็นอนุสรณ์แห่งเกียรติคุณ

วัดดอนธาตุ... แผ่นดินธรรมกลางแม่น้ำมูล

วัดดอนธาตุ ตั้งอยู่ที่สทวันออกของแก่งสะพือ ห่างไปประมาณ 6 กิโลเมตร วัดนี้ตั้งอยู่บนพื้นที่เกาะอยู่กลางลำน้ำแม่มูล ระหว่างบ้านทรายมูล ตำบลทรายมูล และบ้านคันไร่ ตำบลคันไร่ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี เกาะดอนธาตุมีเนื้อที่ประมาณ 75 ไร่ เมื่อปี พ.ศ. 2480 หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และท่านพระอาจารย์ดี ฉันทโน ได้จาริกมาปักกรดกรรมฐานหาที่ดินเหมาะสมก่อสร้าง วัดวิปัสสนากรรมฐานฝ่ายธรรมยุติกนิกาย และได้ก่อสร้างวัดภูเขาแก้ว ในปี 2481

วัดดอนธาตุได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 143 วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2525

หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นพระปรมาจารย์ ๕ องค์แรกของสายวิปัสสนาธุระ ที่คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปให้ความเคารพนับถือว่าเป็นพระอริยสงฆ์ เป็นพระอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นผู้วางรากฐานการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ให้ศิษยานุศิษย์ได้ปฏิบัติเห็นผล สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน โดยศิษย์มีชื่อเสียงให้ พุทธศาสนิกชนยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นลำดับมา อาทิเช่น หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต หลวงปู่สิงห์ ขันตยาคโม หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่พุทธ ฐานิโย ฯลฯ ตลอดถึง พระเดชพระคุณหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน จึงถือได้ว่า หลวงปู่เสาร์ เป็น หลวงปู่ใหญ่ของพระกรรมฐานทั้งหมด

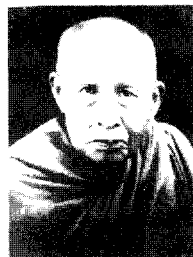

จากการค้นคว้าชีวประวัติของหลวงปู่ ยังพอมีหลักฐานให้จารึกไว้ได้ จากคำบอกเล่าของญาติโยม และพระ เณร ที่เคยได้เห็น ได้เคยปรนนิบัติท่าน ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่หลายท่าน และที่น่าจะเป็นหลักฐานแน่ชัดคือการเขียน และเรียบเรียงประวัติ โดยพระราชสังวรญาณ (หลวงปู่พุทธ ฐานิโย) วัดป่าสาละวัน จ.นครราชสีมา ซึ่งมรณภาพไปเมื่อปี พ.ศ. 2542 เขียนไว้ในหนังสือญาณิยัตเถรวัตถุว่า

หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2402 ที่บ้านข่าโคม ตำบลหนองซอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ประวัตเกี่ยวกับ นามเดิมและบิดามารดาไม่มีบันทึกไว้ ต่อมาได้เข้าอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดได้ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งต่อมาก็ได้เป็นเจ้าอาวาส วัดได้ และได้ยุติเป็นธรรมยุติที่วัดศรีทอง มีพระครูหา โชติปาโล เป็นพระอุปัชฌาย์ เจ้าอธิการสีทา ชยเสโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ภายหลังได้มาเป็นเจ้าอาวาสที่ วัดเลียบ ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับวัดได้ และได้รับสมณศักดิ์เป็น “พระครูวิเวกพุทธกิจ”

ปัจจุบันยังมีสังเวชนียสถานและอัฐบริหารของหลวงปู่ที่เหลืออยู่ที่ วัดดอนธาตุ อาทิเช่น กุฏิ 1 หลัง รูปเหมือน แท่นหินนั่งสมาธิภาวนา บาตร ผ้าปูนั่ง กาน้ำ ฯลฯ รวมทั้งอัฐธาตุจำนวนหนึ่ง และศิษยานุศิษย์ได้ร่วมกันจัดสร้างเจดีย์ บรรจุอัฐิ และเครื่องอัฐบริหารของท่านไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้สักการะบูชา

พระครูวิโรจน์รัตโนบล (บุญรอด นนฺตโร) เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2398 ตรงกับวันพุธ ขึ้น 5 ค่ำ เดือนยี่ ปีเถาะ พ.ศ. 2398 ที่บ้านหมูที่ 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อุปสมบทเมื่อ พ.ศ. 2421 ที่วัดป่าน้อย (วัดมณีวนาราม) เจ้าอธิการจันทาเป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์คำ เป็นพระกรรมวาจาจารย์พระอาจารย์ดี เป็นพระอนุสาวนาจารย์

พระครูวิโรจน์รัตโนบลปกครองสงฆ์โดยใช้พระคุณเป็นหลักท่านได้เป็น เจ้าคณะแขวงอำเภออุดรบุรีนิคม (อำเภอม่วงสามสิบ) เป็นเจ้าคณะอำเภอ และเป็นเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระวิโรจน์ รัตโนบลจนถึงอายุ 75 ได้ยกเป็นกิตติมศักดิ์เมื่อ พ.ศ. 2470 เป็นเจ้าคณะบริหารคณะสงฆ์ รวม 37 ปี และงานด้านการสาธารณูปการเนื่องจากท่านเป็นช่างศิลป์ท่านได้รับการอาราธนาให้ดำเนินการปฏิสังขรณ์และสร้างถาวรวัตถุที่สำคัญ ๆ เช่น การปฏิสังขรณ์พระธาตุพนม (เมื่อ พ.ศ. 2444) การปฏิสังขรณ์วิหารพระเหลาเทพนิมิต เป็นกรรมการสร้างอุโบสถวัดสุปฏิญนารามวรวิหาร (หลังปัจจุบัน) เป็นประธานหล่อพระพุทธรูปสำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี (พระประธานวัดสุปฏิญนารามวรวิหาร พระประธานวัดบ้านท่าบ่อ พระประธานวัดบ้านหนองไหล)

ทางเกียรตินคุณทางอาคม ปี พ.ศ. 2483 เกิดกรณีพิพาท ระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ในอินโดจีน จนถึงกับใช้กำลังปะทะกัน พระกล่ากลางสมร ผู้บังคับบัญชาได้กราบนิมนต์ท่านพระครูวิโรจน์รัตโนบล เป็นผู้ประสาทพรแก้ทหารเพื่อความปลอดภัย พระครูวิโรจน์รัตโนบล ทำเป็นเหรียญแจกจ่าย ปรากฏว่าทหารรุ่นนั้นปลอดภัย พระครูวิโรจน์รัตโนบลมรณภาพเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2485 อายุได้ 87 ปี

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ วัดพระโต ปากแซง

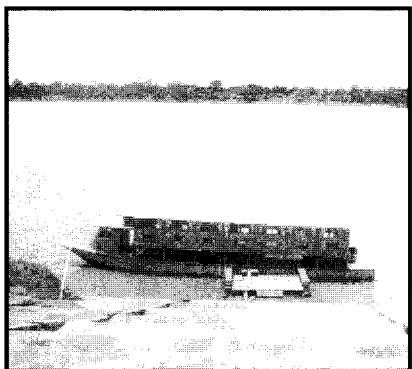

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ ประดิษฐานที่วัดพระโต บ้านปากแซง หมู่ที่ 3 ตำบลพะลาน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สร้างด้วยอิฐผสมปูนขาว ขนาดหน้าตักกว้าง 2.90 เมตร สูง 4.36 เมตร มีอายุเก่าแก่ และเป็นที่เคารพนับถือ ของประชาชนไทยและลาว เนื่องจากพระพุทธรูปองค์นี้เก่าแก่มาก และไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดผู้บันทึกได้เรียบเรียงตามคำบอกเล่าของคนแก่ ซึ่งได้เล่าสืบทอดกันมาดังข้อความต่อไปนี้

มีกษัตริย์สมัยขอมพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า พระยาแฉ่วเจ็ดถัน ได้เสด็จล่องเรือลงมาตามลำน้ำโขงในฤดูฝน พอถึงบ้านปากแซงก็ค้างลง จึงได้หยุดประทับแรม 1 คืน วันรุ่งขึ้น พระองค์ได้เสด็จขึ้นไปยังหมู่บ้าน และได้พบกับเจ้ากวนของหมู่บ้านในสมัยนั้น พระยาแฉ่วเจ็ดถัน ได้ตรัสถามถึงประวัติของหมู่บ้าน เจ้ากวนได้เล่าให้ฟังว่า บ้านนี้มีหาดสวยงามกว้างใหญ่ ในฤดูแล้ง หาดทรายจะโผล่ขึ้นเหนือผิวน้ำ และหาดทรายแห่งนี้มีสิ่งอัศจรรย์อยู่คือ ถ้าปีใดหาดทรายโผล่ขึ้นเหนือผิวน้ำระหว่างหมู่บ้านประชาชนจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อพระองค์ได้ทราบก็เกิดศรัทธาในใจว่า สักวันหนึ่งจะต้องย้อนกลับมาสร้างหมู่บ้านนี้ให้เป็นเมือง

ในราว พ.ศ. 1154 พระองค์ ก็ได้เสด็จมา พร้อมด้วยข้าทาสบริวารเป็นจำนวนมาก เมื่อเสด็จมาถึง พระองค์จึงได้มอบให้เจ้าแสง (คงจะเป็นนายชั้นผู้ใหญ่) เป็นคนควบคุมการก่อสร้างพร้อมกันนี้ก็ได้สร้างพระพุทธรูปขึ้นองค์หนึ่ง ซึ่งสร้างแล้วเสร็จเมื่อประมาณ พ.ศ. 1180 และขนานนามว่า พระอินทร์ใส่โลม (ต่อมาเรียกพระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ) เมื่อเจ้าแสงก็ถึงกรรมลง ชาวเมืองได้สร้างหอหลักเมือง

ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ และขนานนามว่า หอแสง ต่อมาวัดแห่งนี้ก็ขาดคนบูรณะ และกลายเป็นวัดร้าง จนกระทั่งเวลาผ่านไปหลายร้อยปี ควาช้างในหมู่บ้านนี้ได้ไปพบพระพุทธรูปองค์ดังกล่าว และได้บอกบุญชาวบ้านร่วมกันบูรณะวัดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งและต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดพระโต” มีประชาชนทั้งชาวไทย และชาวลาว เลื่อมใสศรัทธาเดินทางไปกราบไหว้สักการะ อย่างต่อเนื่อง และร่วมจัดงานในเดือน 3 นมัสการพระเจ้าใหญ่องค์นี้เป็นสายสัมพันธ์สองฝั่งโขง ด้านพระพุทธรูปของประชาชนสองประเทศอย่างยั่งยืนอีกแห่งหนึ่ง

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เกิดเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2413 ที่บ้านคำบง อำเภอโขงเจียม (ปัจจุบันคืออำเภอศรีเมืองใหม่) จังหวัดอุบลราชธานี บรรพชา เมื่อปี พ.ศ. 2428 ที่วัดบ้านคำบง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี และอุปสมบทเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2436 ที่วัดศรีทอง โดยพระอริยวิ (อ่อน) เป็นพระอุปัชฌาย์ ด้านการศึกษาท่านเรียนอักษรขอม อักษรธรรม อักษรไทยน้อย และหนังสือไทย ที่วัดบ้านคำบง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้วได้ศึกษาพระปริยัติธรรม ที่วัดศรีทอง ศึกษาปฏิบัติวิปัสสนา กับพระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล และเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ศึกษาวิปัสสนา และการปฏิบัติจิตภาวนา กับพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) เมื่อเดินทางกลับอุบลราชธานีแล้ว ท่านได้เดินธุดงค์หาความวิเวก ปฏิบัติไปในที่ต่างๆ ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคอีสาน ท่านได้ถือปฏิบัติธุดงค์วัตรเป็นประจำ 4 ข้อ คือ 1. นุ่งห่มผ้าบังสุกุลเป็นวัตร 2. บิณฑบาตรเป็นวัตร 3.ฉันอาหารในบาตรเป็นวัตร 4. ฉันอาหารครั้งเดียวเป็นวัตร พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระถือการปฏิบัติทางวิปัสสนาอย่างเคร่งครัด เป็นพระเถระ ที่พูดน้อย ถือการปฏิบัติเป็นใหญ่ ศิษย์ทั้งหลาย ได้ดูและสังเกตการณ์ปฏิบัติของท่านเป็นตัวอย่างแล้วนำมาปฏิบัติ ศิษย์ของท่านมีจำนวนมากรวมทั้งพระอาจารย์ช้อยด้วย วิธีการปฏิบัติวิปัสสนาของท่านได้รับการยอมรับนับถือจากพระสายวิปัสสนาโดยทั่วไป

เมื่อท่านอายุ 80 ปี เริ่มอาพาธ ได้พักรักษาตัวอยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร และถึงกาลมรณภาพเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 เวลา 02.23 น.

นายเคน ดาเหลา ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

นายเคน ดาเหลา หรือหมอลำเคน ดาเหลา เกิดเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2473 ที่บ้านหนองเต่า อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อนายโอ ดาเหลา มารดาชื่อนางจันแดง ดาเหลา อาชีพทำนา มีพี่น้องรวมทั้งบิดา-มารดา 7 คน เป็นหญิง 4 คน เป็นชาย 3 คน เรียนจบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านหนองเต่า แล้วประกอบอาชีพช่วยบิดามารดา เหมือนเด็กอีสานทั่วไปในสมัยนั้น ด้วยความสนใจและส่อแววศิลปินมาตั้งแต่เด็กได้เริ่มหัดเล่นลิเกพื้นบ้าน และหนังประโมทัยอีสานที่หมู่บ้านนั่นเอง และได้สัมผัสจดจำลีลาการลำของหมอลำกลอนจากพี่ชายคือหมอลำคง ดาเหลา ซึ่งเป็นหมอลำชั้นแนวหน้าในยุคนั้น โดยการหัดท่องกลอนลำ และดูลีลาการแสดงของพี่ชายเป็นหลัก จนพอจะสามารถลำเองได้ เมื่อตอนอายุ 16 ปี หมอลำเคน ดาเหลา ได้รับงานแสดงแทนพี่ชายที่เสียชีวิตลงกะทันหัน หมอลำเคน ดาเหลา มีไหวพริบในการใช้ศิลปะการด้นด้นในเชิงกลอนและแก้กลอนลำของคู่ลำได้อย่างเท่าทันกัน ไม่เคยประหม่า หรือกลัวเกรงหมอลำคนใดทำให้ผู้ชมทั่วไปพากันตั้งนามให้ว่า หมอลำเคนสุด (คำว่า สุด หมายถึง ไม่หวั่นเกรงเป็นคนที่มูทะลุ มูมานะ)

นายเคน ดาเหลา เริ่มแสดงหมอลำอาชีพเมื่อปี พ.ศ. 2489 เมื่อตอนอายุได้ 16 ปี ด้วยลีลาการลำที่ใช้ศิลปะ น้ำเสียงไหวพริบปฏิภาณในเชิงกลอนลำสด มีคารมคมคายในการพูดที่สามารถชนะใจคนฟังด้วยความประทับใจ และได้บันทึกแผ่นเสียงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ให้กับหลายบริษัท หลายชุด และมีการบันทึกแผ่นเสียง เทปคลาสเซ็ท มาจนถึงปัจจุบันมากกว่า 100 ชุด รวมเวลากว่า 45 ปี ขณะนี้นายเคน ดาเหลา ยังมี

สุขภาพแข็งแรงมีผลงานการแสดงต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและมีน้ำเสียงชัดเจน บุคลิกดี
ลีลาประทับใจคนฟังเป็นที่นิยมและเป็นที่รู้จักทั่วไป

หมอลำเคน ดาเหลา ได้รับงานแสดงคู่กับหมอลำ ทั้งฝ่ายหญิงและ
ฝ่ายชายในยุคนั้นหลายคน เช่น หมอลำบุญยัง สุภาพ หมอลำคำปุ่น ฟุ้งสุข
หมอลำจันทร์เพ็ญ นิตะอินทร์ หมอลำคำผา ฤทธิพิศ หมอลำบุญเพ็ง ฝ้ายห้วย
หมอลำอ่อนศรี เหลาผา หมอลำทองคำ เฟื่องดี และหมอลำวังสถาน สิงห์ธรรม
เป็นต้น หมอลำเคน ดาเหลา ได้บันทึกแผ่นเสียงครั้งเพื่อจำหน่ายหลายชุดเป็นที่นิยม
ชมชอบกันทั่วไป เช่น กลอนสุนทรภู่ กลอนนิราศเมืองแกลง กลอนนิราศเมืองเพชร
กลอนพระอภัยมณีศรีสุวรรณ กลอนเกี่ยวนกยูงหาง กลอนเกี่ยวเมียเขา
กลอนเกี่ยวแม่หม้าย กลอนลำทางยาวคิดสออด และกลอนลำเบ็ดเตล็ด ขำขันที่ดังที่
สุดเพราะคนรู้จักมาถึงปัจจุบัน คือ กลอนลำทางยาว แต่งสังหารสาว ฯลฯ เป็นต้น

นายฉลาด ส่งเสริม ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี พ.ศ.๒๕๔๘

นายฉลาด ส่งเสริม เกิดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 ที่บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สมรสกับ นางสาวบุรณีย์ ส่งเสริม มีบุตร 3 คน

นายฉลาด ส่งเสริม เป็นหมอลำเรื่องต่อกลอน ที่มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักในด้านน้ำเสียงที่ก้องกังวาลแจ่มใส คำร้องมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติเป็นแบบฉบับเฉพาะตัว ยกที่คนอื่นจะลอกเลียนแบบได้ โดยเฉพาะความสามารถแต่งกลอนลำทำนองเมืองอุบล จะนำเอาสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติตามท้องถิ่น เช่น ดิน ลม ฟ้า อากาศ ต้นไม้ มาแต่งเป็นกลอนลำ กลอนลำแต่ละกลอนจะมีคติสอนใจผู้ฟังอยู่เสมอ ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง และสามารถร้องหมอลำได้หลายประเภท ทั้งลำยาว ลำเพลิน ลำเรื่อง ลำต่อกลอน ผลงานเด่น ได้แก่ นางนกรกระยางขาว ท้าวกำกาดำ พระเวสสันดรชาดกองค์ลีลาม้านึกบาป พุทธประวัติตอนสัทธัตถะกุมาร ออกบวช นางนกรกระจอกน้อย ผาแดงนางไอ่ ลูกเขยไทยสะใภ้ลาว เพลงรักบุญบั้งไฟ เป็นต้น

ได้รับรางวัลทองคำฝังเพชร การประกวดหมอลำเรื่องต่อกลอน เรื่อง “นางนกรกระยางขาว” จากกรมประชาสัมพันธ์ ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นสุดยอดศิลปินอีสาน ในวาระ 40 ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) พุทธศักราช 2548

นายทองใส ทับถนน ครูภูมิปัญญาไทย (ดนตรีพื้นบ้าน)

ครูพิณถิ่นอีสาน นายทองใส ทับถนน เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2490 ที่บ้านหนองกินเพล ตำบลหนองกินเพล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรของนายปิ่น และนางหนู ทับถนน โดยสืบเชื้อสายศิลปินจากนายปิ่น ผู้เป็นพ่อซึ่งมีความสามารถด้านหมอลำพื้นบ้าน และการแสดงหนังบักค้อ (หนังปราโมทย์) ครูทองใส ทับถนนเริ่มฝึกคิดพิณเมื่ออายุ 4 ปี โดยมีครูบุญ บ้านท่าออย อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ฝึกสอนการคิดพิณเป็นคนแรก จนอายุได้ 8 ปี จึงได้เล่นพิณประกอบคณะหมอลำของนายปิ่น ทับถนน ผู้เป็นพ่อ จากนั้น จึงได้เรียนรู้ลายพิณโบราณกับครูบุญชู โนนแก้ว แห่งบ้านโนนสังข์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ศิลปินมือพิณพื้นบ้านดาพิการ เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงได้ตระเวนเล่นดนตรีกับคณะหมอลำปิ่น ทับถนน เรื่อยมา

วัยหนุ่มเมื่ออายุได้ 21 ปี ครูทองใส ทับถนน ได้เข้าประจำการเป็นทหารเกณฑ์ ที่กองพันทหารปืนใหญ่ ค่ายสรรพสิทธิประสงค์อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จึงได้มีโอกาสเป็นนักดนตรีวงดนตรีสากลประจำกองพันทหารปืนใหญ่ ได้นำพัฒนาประยุกต์กับดนตรีสากลสมัยใหม่ และเรียนรู้การเล่นดนตรีตามแบบสากลนับแต่นั้นเป็นต้นมา

หลังพ้นเกณฑ์ทหารในปี 2513 ครูทองใส ทับถนนจึงกลับมาใช้ชีวิตที่บ้านเกิดและได้สมัครเข้าเป็นนักดนตรีคณะ “ลูกทุ่งอีสาน” ของครูนพดล ดวงพร ภายได้ฉายา “ทองใส ห้วนาค” ทั้งนี้เพราะมีพิณแกะสลักเป็นรูปพญานาค เป็นเครื่องดนตรีคู่กาย ต่อมาในปี 2514 ครูนพดล ดวงพร ได้รับเชิญให้นำวง

ดนตรีลูกทุ่งอีสานประยุกต์ไปแสดงถวายหน้าพระที่ประทับที่ เชื่อน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นครุฑพล ดวงพร ร่วมกับครุฑทองโส ทับถนน ได้ถวายพินแดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงตรัสว่า “เพชรนี้เป็นเพชรน้ำเอก” ของเครื่องดนตรีอีสาน ยังความปลื้มปิติแก่นครุฑพล ดวงพร และชาวคณะเป็นอย่างมาก จึงได้เปลี่ยนชื่อยังดนตรี “ลูกทุ่งอีสาน” พินประยุกต์มาเป็นวง “เพชรพินทอง” ซึ่งถือว่าเป็นนามมงคลอันเกิดจากการถวายพินในครั้งนี้ ต่อมาครุฑทองโส ทับถนนได้นำเอาคอนแทรกไฟฟ้ามาประกอบกับพิน และถือว่าเป็นพินไฟฟ้าตัวแรกของเมืองไทย และได้เล่นดนตรีกับวงดนตรี “เพชรพินทอง” ตลอดมาตั้งแต่ปี 2514 จนได้ยุติวง แต่มนต์ขลังเสียงพินของครุฑทองโส ทับถนน ยังคงก้องอยู่ในหัวใจของแฟนเพลงตลอดมาใน การทำงานนั้นครุฑทองโส ทับถนน ได้ยึดมั่นในคุณธรรม 4 ประการ ในการทำงานคือ ความเพียร ความอดทน มีน้ำใจ และมีความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดทั้งมีหลักการในการทำงานให้มีความสุขสนุกสนานกับเพื่อนร่วมงาน ผสมผสานชีวิตทำงานกับครอบครัว พัฒนางานฝีมืออยู่เสมอ และถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบัง ผล จากการสั่งสมประสบการณ์ในการเล่นพิน และให้ความช่วยเหลือสังคม ชุมชน ตลอดมาจึงทำให้ผลงานของครุฑทองโส ทับถนนเป็นที่ประจักษ์เรื่อยมาจนได้รับการประกาศเกียรติคุณ ดังนี้

ปี 2543 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศิลปินดีเด่นสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีอีสาน) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ปี 2544 ได้รับประกาศเกียรติคุณผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมวัฒนธรรมดีเด่น จากสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 10

ปี 2545 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นครุฑมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ปี 2545

ปี 2548 ได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ดนตรีศึกษา) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนิน
วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชทาน
พระราชนุญาตให้ ใช้ชื่ออาคารว่า “หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร อุบลราชธานี” เป็นสถาบัน
ระดับชาติที่ทุกประเทศมีไว้ เพื่ออนุรักษ์ และเก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์
อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

อาคารและที่ตั้ง อาคารคอนกรีต ๓ ชั้น หลังคาทรงไทย ส่วนยอดหลังคา
ทำเป็นองค์พระธาตุพนม สัญลักษณ์แห่งพื้นถิ่นอีสาน เนื้อที่อาคาร ๒,๐๐๐ ตารางเมตร
ถนนเลียบเมือง หมู่ ๑๐ บ้านหนองหอย ตำบลเจาะเม อำเภอมือ จังหวัดอุบลราชธานี
ในบริเวณพื้นที่สาธารณะ เดิมที่เคยใช้เป็นสนามม้า จำนวน ๒๒ ไร่

โครงสร้างหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ
กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๓๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดหน้าที่ของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ไว้ดังนี้

๑. รวบรวม ประเมินคุณค่า เก็บรักษา ให้บริการเอกสารสำคัญของชาติแก่
หน่วยราชการ องค์การรัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป

๒. ดำเนินการเกี่ยวกับงานการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เพื่อพัฒนาและเผยแพร่
เอกสารสำคัญของชาติ

๓. บันทึกเหตุการณ์สำคัญของชาติที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศ และนอกประเทศ
ดำเนินการเกี่ยวกับภาพยนตร์แห่งชาติ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการ
ปฏิบัติงาน ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ อุบลราชธานี นอกเหนือจากมีบทบาทหน้าที่ ตามโครงสร้างของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ แล้ว ยังมีหน้าที่สำคัญในการติดต่อประสานงาน กับทุกส่วนราชการทุกจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 โดยเฉพาะในเรื่อง การรับมอบเอกสารราชการที่มี อายุครบ 25 ปี การฝากเก็บเอกสารราชการ และการทำลายเอกสารราชการ การได้ มาของเอกสารที่เก็บรักษาไว้เป็นเอกสารสำคัญของชาติ หรือเอกสารจดหมายเหตุ ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จำแนกได้ ดังนี้

1. รับมอบเอกสารจากส่วนราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 หมวด 3 การเก็บรักษา ยืม และการทำลายหนังสือ

2. รับมอบเอกสารตามมติคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยการคุ้มครองเอกสาร พ.ศ.2520

3. รับมอบเอกสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

4. รับมอบเอกสารจากการบริจาค การแลกเปลี่ยนการจัดซื้อและส่วน ราชการมอบให้

การให้บริการของหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ อุบลราชธานี

1. บริการค้นคว้าวิจัยจากเอกสารจดหมายเหตุ ทั้งสำเนาต้นฉบับและสำเนา ไมโครฟิล์ม

2. บริการให้คำแนะนำเรื่องการจัดเก็บ และทำลายเอกสารราชการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526

3. บริการให้คำแนะนำในการค้นคว้าวิจัยเอกสาร

เหตุหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ อุบลราชธานี เปิดทำการในวัน และเวลาราชการสอบถามรายละเอียดได้ที่ โทรศัพท์ (045) 285522-3

นางอรพินท์ ไชยกาล

ส.ส.หญิงคนแรกของประเทศไทย

นางอรพินท์ ไชยกาล เกิดวันศุกร์ที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2447 เป็นบุตรของคุณพ่อแก้ว และคุณแม่คุณ คุณิตะสิน คหบดีคุ้มบ้านเหนือ เมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ.2458 จบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนนารีนุกูล ปี พ.ศ.2466 จบประกาศนียบัตรครูประถม (ปป) โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีเบญจมราชาลัย กรุงเทพฯซึ่งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูสตรีแห่งแรกของประเทศไทย เป็นนักเรียนทุนมณฑลอุบล

นางสาวอรพินท์ คุณิตะสิน ได้สมรสกับ นายเลียง ไชยกาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี และอดีตรัฐมนตรี 6 สมัย และมีบุตรรวม 4 คน

ปี พ.ศ.2492 นางอรพินท์ ไชยกาล ได้รับเลือกตั้งเป็นสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จังหวัดอุบลราชธานีนับเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีคนแรกของประเทศไทย ได้รับเป็นคะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 สมัยเป็นสตรีที่เก่งและดีเป็นผู้มีความเสียสละเป็นกรรมการอำนวยการสตรีแห่งชาติ เป็นนายกสมาคมเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ช่วยเหลืองานสังคมสงเคราะห์และงาน สาธารณกุศลต่างๆ และได้จัดตั้งมูลนิธิเด็กกำพร้าอีสานอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

นางอรพินท์ ไชยกาล เป็นผู้นำสตรีที่เก่งกล้าสามารถสร้างเกียรติประวัติแก่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนสตรีคนแรกของประเทศไทย เป็นตัวอย่างสตรี ผู้ประสบผลสำเร็จ สมควรที่ลูกหลานชาวอุบลราชธานี ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง และยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นสตรีเก่ง ดี และเป็นนักการเมืองดีศรีอุบลให้อยู่ในความทรงจำตลอดไป..

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิ์ประสงศ์ได้ทรงขออนุญาตบุญยืน บุญรมย์ ธิดาของท้าวไชยบุตร (บุคดี บุญรมย์) และนางคำพ่วย ต่อญาติแม่พ่วยและยายแม่แก้ว (นางคำพ่วยและนางแก้วพา) ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่มาเป็นชานาเมื่อเดือนมีนาคม ร.ศ.112 (พ.ศ.2536)หม่อมบุญยืน ชุมพล ณ อยุธยา ได้มีพระธิดาและพระโอรส 5 พระองค์ คือ

1. หม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร ได้ทรงเสกสมรสกับ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย ในรัชกาลที่ 5
2. หม่อมเจ้าชายวิภูศักดิวิบูลย์ สิ้นชีพตักษัย
3. หม่อมเจ้าชายธานีเสกสัจ ได้ทรงเสกสมรส กับ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงรำไพประภา ในสมัยสมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงษาภิมุข เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช
4. หม่อมเจ้าหญิงนงคันทัยจำเนียร สิ้นชีพตักษัยแต่ยังเยาว์

หม่อมบุญยืนฯได้สนองพระเดชพระคุณเสด็จในกรมตลอดมาด้วยดี ครั้งเมื่อเสด็จในกรมเสด็จกลับจากอุบลฯมาประทับที่วังสวนดุสิตในกรุงเทพฯ หม่อมบุญยืนฯ ได้เสด็จมาด้วย และได้อยู่ตลอดจนกระทั่งเสด็จในกรมสิ้นพระชนม์แล้ว จึงได้มาอยู่กับพระธิดา (หม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร จุฑาธุช) ณ วังเพชรบูรณ์ จนถึงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ได้ถึงแก่กรรมด้วย โรคชรา แล้วเชิญศพมาตั้งทำบุญ ณ ศาลามรุพงษ์ จนถึงวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2505 ได้รับพระราชทานเพลิงที่เมรุ วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร

ย้อนไปเมื่อ ปี พ.ศ. 2502 สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ได้จัดรายการ “ประชันกลอนสดระหว่างจังหวัด” เป็น ประจำทุกเดือนและมีการประกบคู่ ระหว่าง นักกลอนจังหวัดอุบลราชธานี ประชันกับ นักกลอนจังหวัดชลบุรี โดยมีคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตัดสินรวม 5 ท่าน ประกอบด้วย 1. ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. ศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มสิริ บุญยสิงห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา 3. คุณหญิงนิลวรรณ ปิ่นทอง เจ้าของบรรณาธิการนิตยสาร “สตรีสาร” ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ 4. ขุนวิจิตรมาตรา นักกลอนอาวุโส (ต่อมาเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์) 5. นายจำนง รังสิกุล ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 เพียงช่องเดียว ต่อมาจึงมีสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ที่สนามเป่าเพิ่มขึ้น คณะกรรมการจะไม่บอกลักษณะและชื่อของกลอนล่วงหน้า ให้ทั้ง 2 ทีมจับสลากขณะออกรายการ จับสลากได้กลอนลักษณะใดไม่ว่าจะเป็น “สักวา” “เสภา” “กาพย์” “โคลง” “ฉันท์” ก็ต้องว่ากลอนสดทันที (ผลการประชันปรากฏว่า อุบลราชธานีชนะทีมชลบุรี 5:4 ประชันกลอนเดือนกันยายนอย่างหวุด) ทีมจังหวัด อุบลราชธานีจึงคัดเลือกนักกลอนชั้นครู จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1. นายพร ยูวพันธ์ อดีตครูโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช, ผู้ช่วยศึกษาธิการ จังหวัดศรีสะเกษ แม่กองการเงิน โรงงานกระดาษไทย ข้าของนามปากกา “เซียงหอย” ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ถนนสรรพสิทธิ์คุ้มมิโลสุนัย

2. นายบุญหยด พันธุ์เพ็ง อดีตนายอำเภอพระนคร, ปลัดจังหวัดสมุทรสาคร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ เจ้าของนามปากกา “ก้านนหยด” ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ ถนนพรหมเทพ คุ้มบ้านเหนือ

3. นายดุ่มทอง โชครณะ นักร้อง นักแสดง นักแต่งเพลง ที่มีชื่อเสียงก้องโลก
บันเทิงในนาม “เบ็ญจมิน” วงการศิลปินเพลงยกย่องให้เป็น “ราชาเพลงร่ำวง” ภูมิลำ
เนาเดิมอยู่ที่ถนนพิชิตรังสรรค์ อำเภอวัฒนาราม (วัดป่าน้อย)

4. นายศิลปะชัย ชาญเฉลิม นักเขียน นักประพันธ์ นักจัดรายการวิทยุอันลือลั่น
มีชื่อเสียงดังใน “บรรณพิภพ” และวงการโทรทัศน์ เจ้าของนามปากกา “นายหนววย”
ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ถนนอุปราชมัควัดสุทัศนารามบพสัทวา “คุณค่าเมืองอุบล” ดังนี้

สัทวา อุบล เมืองคนดี
ทุกคนมี ดวงจิต อันผ่องใส
อุบลบาน เบ่งเกสร ขจรไกล
ทั่วถิ่นไทย ซาบซึ้ง ถึงอุบล

ทั้งนักปราชญ์ ราชบัณฑิต สถิตอยู่
คนเชิดชู ไปด้วย ทุกแห่งหน
อาจารย์มั่น ท่านพ่อลี ศรีอุบล
บำเพ็ญตน พ้นโลกีย์ วิชาไกล

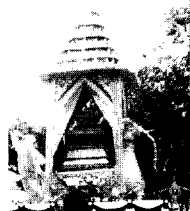
อีกสมเด็จพระมหา วีรวงศ์
ปฐมองค์ นายกสงฆ์ องค์ยิ่งใหญ่
ยกฐานะ ชาวอีสาน รู้กว้างไกล
ด้วยการให้ การศึกษา ประชาชน

นักการเมือง นักปกครอง ก็หลากหลาย
ทั้งหญิงชาย กระจายอยู่ ทุกแห่งหน
ผดุงชาติ ศาสนา กษัตริย์ รัฐมณฑล
เปรมกมล คนถิ่นท้าว ของชาวไทย

ทรัพยากร มากล้น จนเหลือที่
ผ้ามัดหมี่ ข้าวปลาหมาก มากเหลือล้น
ทั้งเกาะแก่ง แหล่งท่องเที่ยว เกียวกมล
ให้อยากยล น้ำสองสี ที่งามตา

วัฒนธรรม ประเพณี เป็นศรีศักดิ์
ให้ตระหนัก งานแห่เทียน เวียนพรรษา
แข่งเรือสว่าง ไหลเรือไฟ ให้ตรึงตรา
เชิญท่านมา เยือนยล อุบลเอย

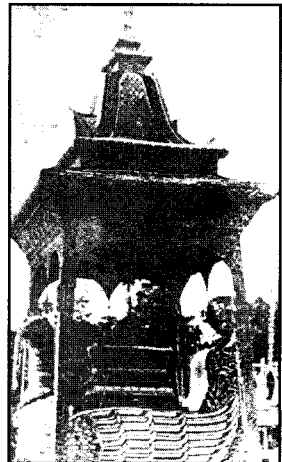
นายสุวิษ คุณผล ปราชญ์เมืองอุบลราชธานี

สมัยโบราณหลายพันปีมาแล้วในนครดักกะศิลา เชียงรุ่ง แสนหวิฟ้ามหา
นคร พระมหากษัตริย์แห่งนครนั้นถึงแก่สวรรคต ตามธรรมเนียมต้องอัญเชิญ
พระศพออกไปเผาปนากิจที่ทุ่งหลวง ในครั้งนั้น พระมหาเทวีให้จัดการพระศพ
ตามโบราณประเพณี ได้แห่พระศพออกจากพระราชวังไปยังทุ่งหลวงเพื่อถวาย
พระเพลิง ขณะนั้นมีนกสั๊กกะไคลิงค์ หรือนกหัสติลิงค์ซึ่งกินเนื้อสัตว์เป็น
อาหารบินมาจากป่าหิมพานต์ นกได้เห็นพระศพเห็นว่าเป็นอาหารของเขา
จึงบินโฉบลงมาเอาพระศพจะไปกิน เมื่อพระมหาเทวีเห็นเช่นนั้นก็ประกาศให้คนติดต่อ
สู่นกหัสติลิงค์เพื่อเอาพระศพคืนมา คนทั้งหลายก็อาสาต่อสู้แต่ก็ต่อสู้กับนกหัสติลิงค์
ไม่ได้ ถูกนกหัสติลิงค์จับกินหมด ในครั้งนั้นธิดาแห่งพญาดักกะศิลา จึงเข้ารับ
อาสาสู่นกหัสติลิงค์นั้น นางมีนามว่า สีดา นางได้ใช้ศรอาบยาพิษยิงนกหัสติลิงค์
นกหัสติลิงค์ถึงแก่ความตายตกลงมาพร้อมพระศพแห่งกษัตริย์พระองค์นั้น
พระมหาเทวีจึงโปรดสั่งให้ช่างทำเมรุคือหอแก้วบนหลังนกหัสติลิงค์แล้วอัญเชิญ
พระศพขึ้นประดิษฐานบนหลังนกหัสติลิงค์แล้วถวายพระเพลิงไปพร้อมกัน

มีตำนานกล่าวไว้ว่า เจ้านายในพระราชวงศ์ แห่งเมืองดักกะศิลา เชียงรุ่ง
แสนหวิฟ้าได้ถือเอาประเพณีทำเมรุนกหัสติลิงค์หรือนกสั๊กกะไคลิงค์นั้นขึ้น
เพื่อประกอบพิธีถวายพระเพลิง ถวายแก่เจ้านายเชื้อพระวงศ์ที่ถึงแก่อสัญกรรม
ประเพณี จึงถือกันมาตลอดสายกษัตริย์องค์นั้นสืบทอดกันมาจนถึงเจ้านายเมือง
อุบลราชธานี และเชื้อสายของเมืองดักกะศิลาจึงรับสืบทอดมรดกพิธีนี้มาเป็นพิธี
ประจำเมือง ผู้ที่ฆ่านกหัสติลิงค์ประจำเมืองอุบลราชธานีของเรามีผู้สืบทอดกันมา
ดังนี้

ยุคแรกก็คือ ญาแม่นางสุกัณ ปรานภย์ ผู้สืบเชื้อสายมาจากเมืองตักกะศิลา เมื่อญาแม่สุกัณถึงแก่กรรมไปแล้ว บุตรสาวของท่านคือ คุณยายมณีจันทร์ ผ่องศีล เป็นผู้รับช่วงในการทรงเจ้านางสีดาลงมาผ่านกัศติลึงค์ เมื่อคุณยายมณีจันทร์ ผ่องศีล ถึงแก่กรรมแล้ว บุตรสาวของท่าน คือ คุณสมวาสนา รัศมี รับช่วงเป็นคนทรงเจ้านางสีดาลงมาผ่านกัศติลึงค์ต่อ ต่อมาเมื่อคุณสมวาสนา รัศมี ถึงแก่กรรมไปแล้ว คุณยุพิน ผ่องศีล ซึ่งเป็นบุตรสาวของคุณยายมณีจันทร์ ผ่องศีล เป็นผู้รับช่วงในการเข้าทรงเจ้านางสีดาลงมาผ่านกัศติลึงค์ ซึ่งเป็นคนผ่านกล่าสุด (พ.ศ. 2548)

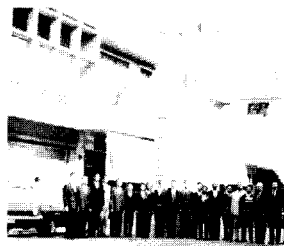

ดร.บำเพ็ญ ณ อุบล ปรานัญเมืองอุบลราชธานี

ในยุคที่ฝรั่งเศสขยายอำนาจล่าอาณานิคมในดินแดนแถบอินโดจีน การคมนาคมที่สะดวกที่สุดจากประเทศลาวไปยังโคแวงจีนหรือเวียตนามได้ คือ การเดินเรือไปตามแม่น้ำโขงซึ่งเต็มไปด้วยเกาะแก่งต่าง ๆ มากมาย อย่างแก่งกันตะเกียน ไก่แม่ฟัก ยางกุด ถ้ำแดง และแก่งจันทร์ล้วนเป็นอันตรายต่อการเดินเรืออย่างยิ่ง

เมื่อ พ.ศ. 2447 เมอสิเออร์มาเฮ (M.Mahe) ผู้สำเร็จราชการฝรั่งเศสประจำประเทศลาวที่เมืองเวียงจันทน์พยายามสำรวจลำน้ำโขง แต่เรือที่คณะตรวจราชการโดยสารชื่อ “กรางดิแอร์” ประสบอุบัติเหตุเกยหิน ณ แก่งทองชุม บริเวณเหนือท่าเดื่อจะไปเมืองหลวงพระบาง พลเอกเบลิเยร์และดอกเตอร์รูเพียงคีสท์ที่ร่วมคณะเดินทางไปด้วยเสียชีวิตจากเหตุการณ์ครั้งนั้น หลังจากทีรอดชีวิตมาได้ เมอสิเออร์มาเฮได้เริ่มจัดตั้งบริษัทเดินเรือในแม่น้ำโขงเรียกว่า “Compagnie des Messageries Fluviales des Cochinchine” โดยมีรัฐบาลฝรั่งเศสในอินโดจีนเป็นผู้ให้การสนับสนุนตั้งแต่การเริ่มสร้างสถานีอยู่ต่อเรือที่หัวดอนเดช แก่งหลี่ผี และสถานีเชื้อเพลิงทุกจุดที่เรือต้องจอดแวะ นอกจากนี้รัฐบาลฝรั่งเศสยังให้งบประมาณสนับสนุนแก่บริษัทนี้เป็นจำนวนถึงปีละ 4,000,000 ฟรังก์ เพื่อให้บริษัทอยู่รอด บริษัทเดินเรือในแม่น้ำโขงนี้กำหนดระยะตั้งต้นที่เมืองไซ่ง่อนเป็นศูนย์กลางไกลเมตรผ่านเส้นทางหลี่ผี เมืองโขง ปากเซ ปากมูล (อ.บ้านด่าน) สะหวันเขต เวียงจันทน์และหลวงพระบาง โดยหลี่ผีเป็นกิโลเมตรที่ 720 เมืองโขงเป็นกิโลเมตรที่ 741 ปากเซเป็นกิโลเมตรที่ 869 ปากมูลเป็นกิโลเมตรที่ 915 สะหวันเขตเป็นกิโลเมตรที่ 1,126 เวียงจันทน์เป็นกิโลเมตรที่ 1,584 และระยะทางสิ้นสุดที่หลวงพระบาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 2,111 กิโลเมตรและในปี พ.ศ. 2449 – 2450 เมอสิเออร์มาเฮได้เคยนำเรือกลไฟชื่อปาวีล่องมาตามลำน้ำมูลนี้ว่ามาจุดที่จะจัดตั้งสถานกงสุลฝรั่งเศสขึ้นที่เมืองอุบลราชธานีด้วย

อาคารอุบลวานิชสมาคม ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2474 เดิมอุบลวานิชสมาคม เข้าบ้านไม้บริเวณวัดกลางเป็นสำนักงาน ต่อมาเมื่อได้รับเงินบริจาคจากสมาชิกซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าแม่ค้าชาวไทยเชื้อสายจีนจึงซื้อที่ดินจากขายคนหนึ่ง แล้วก่อสร้าง เป็นอาคารปูนสองชั้นและใช้เป็นสำนักงานอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูลมาจนถึงปัจจุบัน

บทบาทของอุบลวานิชสมาคม ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการค้าขายโดยตรง แต่ อุบลวานิชมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางใกล้เคียงข้อพิพาทระหว่างผู้ค้าในกรณีที่ไม่สามารถ ไกล่เกลี่ยกันเองได้ อุบลวานิชสมาคมยังมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคม เช่น การบริจาค สิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ เป็นต้น

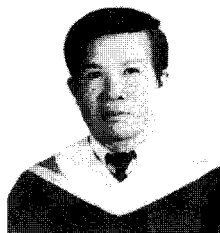
เมื่อมีการตั้งหอการค้าขึ้น ในสมัยที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นนายกรัฐมนตรี หอการค้าจึงเข้ามามีบทบาทแทนอุบลวานิชสมาคม แต่ผู้ที่ทำงานในหอการค้าส่วน หนึ่งก็เป็นสมาชิกของอุบลวานิชสมาคม ซึ่งยังมีการพบปะสังสรรค์สมาชิกเป็นประจำ ทุกปี ปีละ 1 ครั้ง

นี่ก็คือเรื่องราวหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้เราได้ค้นหาที่มาที่ไปของ เหตุการณ์ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเรียนรู้ถึงความ เปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบัน และอาจทำให้เรามองไปถึงอนาคต

นายประดับ ก้อนแก้ว

ผู้มีผลงานดีเด่น สาขาช่างศิลป์

รางวัลพระราชทาน

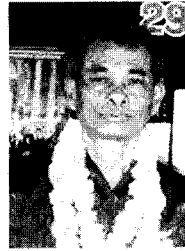
นายประดับ ก้อนแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2473 บิดาชื่อ นายสืบตาล ก้อนแก้ว มารดาชื่อ นางนวล ก้อนแก้ว จบชั้นประถมศึกษา ป.4 จากโรงเรียนอุบลวิทยาคม เรียนมัธยมต้น ม.1-2 จากโรงเรียนเทพอำนวยวิทยาลัย เรียนม.3 จากโรงเรียนศรีทองวิทยา และจบ ม.6 จากโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช เข้าเรียนต่อโรงเรียนฝึกหัดครู ประกาศนียบัตรครูมูล (ป.) เรียนด้วยตนเอง สอบชุดครู พิเศษประถมศึกษา (วุฒิ พ.ป) สอบชุดครู พิเศษมัธยมได้ (วุฒิ พ.ม) เรียนที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ครุศาสตร์บัณฑิต (วุฒิ คบ.) วิชาเอกศิลปะ วิทยาลัยครูศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกแนะแนว

การทำงาน พ.ศ.2494 บรรจุเป็นครู โรงเรียนประถมศึกษา บ้านทุ่งขุนน้อย ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อัตรา 40 บาท ขึ้นจัตวา เป็นผู้บริหาร โรงเรียนบ้านท่าบ่อ โรงเรียนบ้านหนองมะนาว เป็นครูวิชาการของ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร โรงเรียนปทุมวิทยาคาร โรงเรียนเมืองอุบล และ ผู้อำนวยการระดับ ๕ โรงเรียนอุบลวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เกษียณอายุราชการ ปี พ.ศ.2533

ผลงานดีเด่น รางวัล เป็นครูผู้บริหารดีเด่นของระดับ 1 ของประเทศ ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ 2 ขั้น ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนเกษียณ รางวัล จากนายโชอิชิ นอมโม ผ่านยูเนสโก ในฐานะครูผู้ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอก โรงเรียน รางวัลมีมูลค่า 5,000 เหรียญ สหรัฐ ปี พ.ศ. 2530 รางวัลพระราชทาน ผู้มีผลงานดีเด่นสำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สาขาช่างศิลป์) จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2530 และรางวัลผู้สูงอายุดีเด่นแห่งชาติ ปี พ.ศ.2547

นายสมคิด สอนอาจ

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นายสมคิด สอนอาจเกิดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2489 บ้านโนนม่วง อำเภอสรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี จบชั้นประถมศึกษา โรงเรียนกาญจนาภิเษก และโรงเรียนปทุมวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จบมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีทองวิทยา และโรงเรียนศิริวิทยากร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จบประโยคครูผู้สอนวาดเขียน ตรี โท เอก จบครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกศิลปศึกษา วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

ผลงานดีเด่น ครูผู้สอนศิลปศึกษาดีเด่น บุคคลดีเด่น ประเภทครูผู้สอน สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ครูผู้สอนดีเด่น สำนักงานครุสภา อำเภอเมือง สมาชิกครุสภาดีเด่น ประเภทครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ดีเด่น ศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาการช่างฝีมือ (ช่างทำต้นเทียน) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และปี พ.ศ.2546 ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 3 ด้านศิลปกรรม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

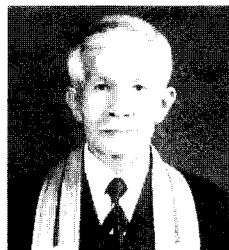
รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ รางวัลชนะเลิศพิเศษปี พ.ศ.2532 รางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ “60 ปี เทียนพรรษา” รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ “เฉลิมหล้า 6 รอบ มหาราชินี” รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ “หลอมบูชา ถวายให้นวมินทร์” รางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รางวัลชนะเลิศ การประกวด ต้นเทียนพรรษานาคนาใหญ่ ประเภทติดพิมพ์ “โรจน์เรืองเมืองศิลป์” พร้อมโล่รางวัล ชนะเลิศ ช่างทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่ รางวัลชนะเลิศการประกวดต้น

เขียนพรมาขนาดใหญ่ ประเภติดพิมพ์ งานประเพณีแห่เทียนพรรษา ปี พ.ศ.2547
“เทิดไท้ 72 พรรษามหาราชนี” และในปี 2554 ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภติดพิมพ์
ในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี สู่เชิงเมืองธรรมงามล้ำเทียน
พรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบล

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรูกษา

ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรูกษา (ชื่อเดิม นายสงคราม) เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2479ที่บ้านดอนใหญ่ อำเภอสรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรนายสุขุม-นางแดง จันทรูกษา จบประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอุบลวิทยากร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยากร (วัดมณีวนาราม) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับปริญญามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ดนตรีศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

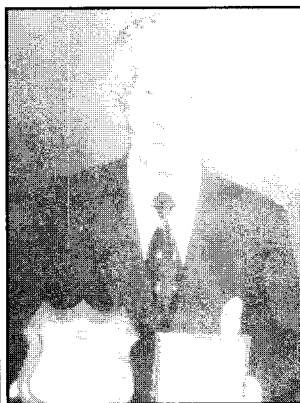
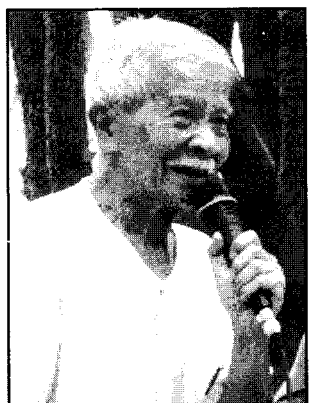
ประสบการณ์ทำงาน โรงเรียนอุบลวิทยากร พ.ศ.2498-2500 ประพันธ์เพลง ตั้งแต่ พ.ศ.2510 ในนาม พงษ์ศักดิ์ จันทรูกษา นักพากย์ภาพยนตร์ ในนาม “เทพสงคราม” ตั้งแต่ พ.ศ.2502-2512 นักเขียนบทละครวิทยุ เล่นละครวิทยุ ให้กับคณะมิตรมงคล ของครูสวาสค์ ไชยนันท์ พ.ศ.2502สร้างภาพยนตร์ กำกับภาพยนตร์และเขียนบทภาพยนตร์ เรื่อง มนต์รักลำน้ำพอง, ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ พ.ศ.2519-2523 กำกับภาพยนตร์และเขียนบทภาพยนตร์ เรื่อง มนรักแม่น้ำมูล, มนต์รักลูกทุ่ง นักโหราศาสตร์ (หมอดู) ในนาม “ธณวัฒน์” พ.ศ.2502 – ปัจจุบัน นักแสดงภาพยนตร์ เรื่องฟ้าสาบที่ฝั่งโขง ประธานชมรม “ศรีเมืองใหม่รวมน้ำใจเอื้ออาทร” ผู้ก่อตั้ง “ลานบ้านลานธรรม” พ.ศ.2540 นักร้องเพลงธรรม ในนาม “เฒ่า ฐิติธรรม” พ.ศ.2540 กรรมการตัดสินการประกวดลำหมอลำซึ่งได้รับการยกย่องเป็น “ครุภูมิปัญญาไทย” รุ่นที่ 4 จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2548

การสร้างสรรค์ผลงาน ผลงานการประพันธ์เพลงที่ได้รับความนิยมระดับชาติ หลายเพลง เช่น สาละวันลำว้าง สาวชุมแพ ตะวันรอนที่หนองหาน รักร้างหนาวมทุ่งรัก สาวอุบลอรรัก อีสานบ้านเฮา รอรักที่ต้นกระโดน ค่วน บ.ข.ส. ดอกจานบาน

ฯลฯ ซึ่งเพลงเหล่านี้ได้สร้างนักร้องโด่งดังระดับประเทศ เช่น ไพรวลัย ลุกเพชร, ศรีศิริ ศรีประจวบ, รุ่งเพชร แหลมสิงห์, สนธิ สมมาตรย์, ไผ่พจน์ เพชรสุพรรณ เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ รางวัลสุพรรณหงษ์ทองคำ ประเภทผู้ประพันธ์เพลงยอดเยี่ยมเรื่อง “ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่” จากสมาคมภาพยนตร์ไทย รางวัลเพลงลูกทุ่งดีเด่น “กึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย” จากเพลง สาละวันล้าง จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีรางวัลเพลงลูกทุ่งดีเด่นส่งเสริมวัฒนธรรมไทย งานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งสืบสานคุณค่าวัฒนธรรมไทยจากเพลงสาละวันล้าง ศิลปินดีเด่น สาขา ศิลปะการแสดง จังหวัดอุบลราชธานี ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาดนตรี (การแต่งเพลง) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2548 ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ด้านภาษาและวรรณกรรม จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เกิดเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2484 มี ชื่อจริงว่า ณรงค์ พงษ์ภาพ ที่บ้านท่าวังหิน อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี บิดาเป็นหมอลำกลอน มารดาเป็นนักร้องเพลงโคราช ณรงค์ พงษ์ภาพ เคยเป็นเด็กในวงดนตรีคณะพิพัฒน์ บริบูรณ์ นานหลายปี ต่อมาได้เป็นลูกศิษย์และร่วมวงดนตรีจุฬารัตน์ของครูมงคล อดายกุล ซึ่งเป็นผู้ตั้งชื่อนพดล ดวงพร ให้ ต่อมาได้แยกไปก่อตั้งวงดนตรี เพชรพิณทองที่โด่งดังในภาคอีสาน ในปี พ.ศ. 2514 ช่วงหลังเป็นนักแสดงภาพยนตร์และ ละครโทรทัศน์ เช่น วิวาร์พาฝัน-ครูบ้านนอก (2521) รับบทเป็น ครูใหญ่คำเมา-หนองหมาว้อ (2522)-7 สิงห์ตะวันเพลิง (2522)-จับกัง กรรมกรเต็มขั้น (2523) รับบทเป็น ค้าง-ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน (2523) - รับบทเป็น ไอ้จ้อย-นักสืบฮาร์ด (2525)-ครูข้าวเหนียว (2528) คนกลางแดด (2530)-15 คำ เดือน 11 (2545) - รับบทเป็น หลวงพ่อโละ และงานละคร-โคกขุนตระกุลไข่-เพลงรักริมฝั่งโขง (2550)-เรไรลูกสาวป่า (2551) ได้รับรางวัลเกียรติยศ เป็นผู้มีความดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2532 รางวัลสุพรรณหงส์ ประจำปี 2545 ผู้แสดงนำชายยอดเยี่ยมจากเรื่อง 15 คำ เดือน 11 และศิลปินมรดกอีสาน (ประเภทตลกอีสานปี 2552 หอศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น)

นอกจากนี้ ยังได้เป็นผู้อำนวยการผลิตและสร้างสรรค์งานนำเสนอประวัติศาสตร์ เมืองอุบล และเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของเมืองอุบล มาบอกเล่าผ่านบทเพลง ในวาระที่เมืองอุบลครบรอบ 200 ปี ใน พ.ศ. 2535 เพื่อเฉลิมฉลอง 200 ปี อุบลราชธานี โดยมีผู้ประพันธ์เพลง คือ ชลธิ์ ธารทอง พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ณรงค์ โกษาผล

สยาม รักย์ถิ่นไทย ชนรรยค์ ผลพันธ์, ประพนธ์สุริยะศักดิ์ ,เฉลิมพร เพชรสยาม
นคร พงษ์ภาพ นับเป็นการระดมนักแสดง นักร้อง คนเมืองอุบล และที่มีชื่อเสียง
มาสร้างสรรค์เพลงเมืองรวม 22 เพลง ซึ่งมีทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ที่สร้างขึ้น และบาง
เพลงได้มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ เช่น เพลงลูกแม่มูด ของครูพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา
 เป็นต้น

นพดล ดวงพรเป็นนักสู้ชีวิต และเป็นนักสู้ผู้ยืนหยัดในความเชื่อของตนเขาสร้าง
“วงดนตรีพุดอีสาน” เพชรพินทอง จนเป็นที่ยอมรับแก่ผู้คน สร้างศิลปินนักร้อง
นักแสดงอย่างมากมาย ก่อให้เกิดรายได้ เกิดการสร้างงาน ตลอดจนมีการเผยแพร่
และนำเอาศิลปะการแสดงแบบอีสานอย่างกว้างขวางและยาวนาน ตลอดจนการ
รับใช้สังคมโดยร่วมมือกับส่วนราชการอย่างต่อเนื่อง นพดล เป็นนักรบผู้กล้าแกร่ง
และยืนหยัดต่อสู้ยาวนาน วงดนตรีเพชรพินทองเป็นวงดนตรีวงเดียว ที่สามารถยืนหยัด
ได้รับความนิยมาจกแฟน ๆ ยาวนานที่สุดนพดลได้ปั้นนักร้องขึ้นมาประดับวงมากมาย
เช่น นกน้อย อุไรพร วิเศษ เวณิกา กำไล พัชรา ชุติมา ดวงพร นพรัตน์ ดวงพร
เทพพร เพชรอุบล ฯ และทีมตลก ลุงเนบ หนิงหน่อง แท็กซี่ ใหญ่ หน้ายาน จ้อย
จุกจิก อีเจ๊ย ฯ และมีมือพิณอันดับหนึ่งของประเทศ ทองใส ทับถนน เป็นตำนานเล่า
ขานความประทับใจในการแสดงของเพชรเม็ดงามให้ตรึงในใจของชาวอีสานตลอดไป

รถไฟ ถึงอุบลราชธานี หรือวารินชำราบ

จากการที่ต้องเก็บข้อมูลรูปเก่า อีกทั้งทำงานวิจัยชิ้นหนึ่ง ซึ่งต้องค้นหาข้อมูลการก่อเกิดของรถไฟ และเท่าที่ค้นหาข้อมูลในหนังสืออุบลราชธานีในอดีต (พ.ศ. 2435 -2475) ทราบว่า แรกเริ่มเดิมทีมีทางรถไฟมาถึงแค่จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น ต่อมามีการสร้าง เส้นทางต่อมายังจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และสร้างถึงอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีเมื่อ พ.ศ. 2473 และมีพิธีเปิดใช้เส้นทางเป็นระยะ ๆ ดังนี้

ปีพ.ศ.2468 จากท่าช้างถึงบุรีรัมย์ 91 ก.ม. ปีพ.ศ.2669จากบุรีรัมย์ถึงสุรินทร์ 44ก.ม. ปี พ.ศ.2471 จากสุรินทร์ ถึง ห้วยทับทัน 61 ก.ม. ปี พ.ศ.2471 จากห้วยทับทัน ถึง ศรีสะเกษ 34 ก.ม. และปี 2473 จากศรีสะเกษ ถึง อุบลราชธานี (วารินชำราบ) 61 ก.ม.

พ่อขาน อุทาจันทร์ ชาวบ้านชุมชนลับแลชุมชนที่เกิดจากการตั้งรกรากของแรงงานผู้สร้างทางรถไฟ ครั้งหนึ่งพ่อขานเคยเป็นผู้ขนส่งสินค้าจากสถานีรถไฟไปยังท่าเรือ พ่อขานเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการที่รถไฟมาถึงอำเภอวารินชำราบว่า ในช่วงที่รถไฟมาถึงทำให้เมืองวารินกลายเป็นเมืองท่าขนส่งสินค้าจากเมืองหลวงที่ส่งมาทางรถไฟไปยังจังหวัดใกล้เคียง สินค้าที่ส่งมาเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค อาหารสด อาหารทะเล มีผู้คนจากถิ่นต่างๆ เข้ามาเป็นแรงงานในการขนส่งสินค้าขึ้นรถไฟ ไปยังท่าเรือบริเวณชุมชนหาดสวนยาง ข้ามแม่น้ำมูลเพื่อไปยังฝั่งเมืองอุบล และลำเลียงไปจังหวัดใกล้เคียง เช่น มุกดาหาร ยโสธร เป็นต้น ก่อเกิดรายได้แก่ผู้คนในท้องถิ่นอุบลมากมาย

นับแต่ พ.ศ. 2473 ถึงปัจจุบัน ...รถไฟยังคงทำหน้าที่เป็นพาหนะรับส่งผู้โดยสารและสินค้าอย่างต่อเนื่อง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

ตั้งอยู่ที่ถนนเขื่อนธานีตัดกับถนนอุปราชา อ.เมือง เดิมเป็นศาลากลางจังหวัด สร้างเมื่อ พ.ศ. 2461 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ บนที่ดินที่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิพิธิประสงค์ ข้าหลวงต่างประเทศองค์พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ สำเร็จราชการมณฑลลาวท้าว (มณฑลอีสาน) ประทับ ณ เมืองอุบลราชธานี ได้ทรงขอมายาทายทของราชบุตร (สุ่ย บุตรโรบล) คือ หม่อมเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา เพื่อให้เป็นที่สาธารณประโยชน์สำหรับก่อสร้าง สถานที่ราชการ

ลักษณะอาคาร เป็นตึกชั้นเดียวยกพื้นสูง ตัวอาคารก่ออิฐฉาบปูน หลังคาทรง ปั้นหยา แพนผังอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศเหนือ ภายในอาคาร ประกอบด้วยห้องโถงใหญ่อยู่ตรงกลาง มีระเบียงทางเดินและห้องขนาดเล็กอยู่โดยรอบ เหนือกรอบประตูและหัวเสารับชายคา ที่ระเบียงประดับด้วยไม้ฉลุลายพันธุ์พฤกษา ต่อมาเมื่อบ้านเมืองเติบโตขึ้น อาคารศาลากลางหลังนี้มีสภาพคับแคบ ไม่เพียงพอกับ หน่วยงานราชการที่เพิ่มขึ้น จึงได้สร้างอาคารศาลากลางหลังใหม่ทางด้านตะวันตก ของทุ่งศรีเมือง เมื่อ พ.ศ. 2511 ส่วนอาคารศาลากลางหลังเก่าได้ใช้เป็นสำนักงาน ของหน่วยราชการต่างๆ มาโดยตลอด

ในปี พ.ศ. 2526 นายบุญช่วย ศรีสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ได้มอบอาคารศาลากลางหลังเก่าให้กรมศิลปากรทำการบูรณะ และใช้ประโยชน์จัด ตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อการบูรณะซ่อมแซมตัวอาคารและจัดแสดง นิทรรศการถาวรแล้วเสร็จ กรมศิลปากรได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถาน

แห่งชาติ อุบลราชธานี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2532

การจัดแสดง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่กรมศิลปากรจัดตั้งขึ้น เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นที่จะให้เป็นศูนย์ศึกษา อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามแนวทางการพัฒนากิจการพิพิธภัณฑสถานสมัยใหม่ การจัดแสดงนิทรรศการถาวรจึงมุ่งเน้นเรื่องราวด้านต่างๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมพื้นบ้าน และชาติพันธุ์วิทยา โดยแบ่งหัวข้อเรื่องนิทรรศการเป็น 10 ห้อง ดังนี้

ห้องจัดแสดงที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี

ห้องจัดแสดงที่ 2 ภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ห้องจัดแสดงที่ 3 สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ห้องจัดแสดงที่ 4 สมัยประวัติศาสตร์เริ่มแรก วัฒนธรรมทวารวดีและวัฒนธรรมเจนละ (ขอมหรือเขมรสมัยก่อนเมืองพระนคร) ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 - 15

ห้องจัดแสดงที่ 5 วัฒนธรรมขอมหรือเขมรสมัยเมืองพระนคร ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 - 18

ห้องจัดแสดงที่ 6 วัฒนธรรมไทย-ลาว ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 23 - 25

ห้องจัดแสดงที่ 7 ผ้าโบราณและผ้าพื้นเมืองอุบลราชธานี

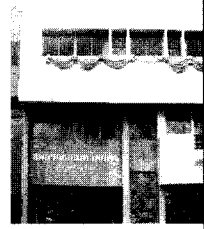
ห้องจัดแสดงที่ 8 คนตรีพื้นเมือง

ห้องจัดแสดงที่ 9 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน และเครื่องใช้ในครัวเรือน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุบลราชธานี นับได้ว่าเป็นพิพิธภัณฑที่สมบูรณ์แบบแห่งหนึ่งของประเทศ เปิดทำการตั้งแต่วันพุธถึงวันอาทิตย์ จากเวลา 09.00-16.00 น. ปิดวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โทร. (045) 225-071

๕๐ ปี การก่อตั้ง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด

ครูเป็นบุคคลสำคัญของชาติ และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม... จนมีคำกล่าวยกย่องว่า “ครู คือ ปุชนิยบุคคล” การรวมกลุ่มกันจัดกิจกรรมต่างๆ ครูเราไม่ค่อยถนัด เช่น รวมกลุ่มประท้วงหยุดงาน รวมกลุ่มเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ครูในอดีตที่ควรยกย่องและน่าชื่นชมบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์วงการศึกษามา เนื่องมาจากการรวมกลุ่มตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นแนวคิดหรือวิสัยทัศน์อันยาวไกลของผู้บริหารสมัยนั้น เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดี และการสานต่อของคณะกรรมการและบุคคลต่างๆ ที่มีอุปการะคุณที่ผ่านมาเพื่อทราบและเป็นแนวทางให้ครูรุ่นใหม่ได้สานต่อให้ระบบสหกรณ์มีความเจริญมั่นคง

ประวัติการก่อตั้ง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด จดทะเบียนก่อตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์พุทธศักราช 2471 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2504 มีชื่อว่า “สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด สินไซ้” เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ และเครดิตสำหรับคนมีเงินเดือน ต่อมาปี พ.ศ. 2512 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด” เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช 2511

ผู้เริ่มก่อตั้ง คือ นายกนก รมยุทธ ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ร่วมกับสมาชิกจำนวน 417 คน ยื่นขอจัดตั้งสหกรณ์ มีนางสมบุรณ์ บุญรอด เป็นเลขานุการและทำหน้าที่ผู้จัดการอีกตำแหน่งหนึ่ง ส่วนเจ้าหน้าที่สหกรณ์นั้นอาศัยข้าราชการครูมาช่วยทำหน้าที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และในปี พ.ศ. 2505 ได้ตั้งงบประมาณจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์คนแรก คือ นางสาวอรนุช หอมนวล (นางอรนุช เหมือนชาติ ค่าจ้างเดือนละ 300 บาท)

เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2505 อาศัยอาคารของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นสำนักงานชั่วคราว ในปีพ.ศ. 2506 ใช้ตึกแสดงสินค้าของโรงเรียนการช่างอุบลราชธานีเป็นที่ทำการ ต่อมาในปีพ.ศ. 2508 ตั้งงบประมาณก่อสร้างอาคารสำนักงานขึ้นจำนวนสองแสนบาท โดยปรับปรุงอาคารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้งชั้นบนชั้นล่าง และได้ย้ายมาปี พ.ศ. 2510

ในปี พ.ศ. 2528 คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งมี ร.ต.ดี ไชยวรรณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นประธานกรรมการดำเนินการ ได้เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีขอซื้อที่ดินแห่งใหม่ ที่ถนนพิชิตรังสรรค์ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1 ไร่ 62 ตารางวา มีอาคารพาณิชย์ 2 ชั้น 4 คูหา และบ้าน 8 หลัง ในราคา 2,999,000 บาท ที่ประชุมใหญ่อนุมัติให้จัดซื้อ ปรับปรุงอาคารเป็นสำนักงาน แล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2528 จึงได้ย้ายเข้ามาทำการ ณ ที่แห่งใหม่

ต่อมาปี พ.ศ. 2534 การดำเนินงานของสหกรณ์ได้เจริญก้าวหน้ามั่นคงขึ้นเป็นลำดับ อาคารสถานที่บริเวณคับแคบไม่มีที่สำหรับจอดรถสมาชิกที่มาใช้บริการ นายสมบัติ กลิ่นพา ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นประธานกรรมการดำเนินการ ได้เสนอขออนุมัติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีขอก่อสร้างสำนักงานใหม่ ในวงเงิน 10 ล้านบาท จึงได้รื้อถอนอาคารสำนักงานและบ้าน 8 หลัง แล้วสร้างอาคารใหม่ เป็นอาคารคอนกรีต 3 ชั้น ชั้นที่ 1 เป็นสำนักงานให้บริการสมาชิก ชั้นที่ 2 เป็นห้องประชุมเล็ก ห้องพัสดุ ชั้นที่ 3 เป็นห้องประชุมใหญ่ และพิธีเปิดสำนักงานใหม่เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 โดยนายสายสิทธิ์ พรแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานในพิธี

แก่งตะนะ เป็นแก่งหินกลางลำน้ำมูล บริเวณใกล้ๆ มีเกาะขนาดใหญ่กลางแม่น้ำมูล ชาวบ้านเรียกว่า ดอนตะนะ แก่งตะนะเป็นแก่งสุดท้ายในแม่น้ำมูล ก่อนจะไหลสู่แม่น้ำโขง อีกประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

9 มกราคม 2522 กรมป่าไม้เสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 908 ตอนที่ 115 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2524 โดยใช้ชื่อ ว่า “อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ” นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 31 ของประเทศ

คำว่า “ตะนะ” จากการเล่าขานตามความเชื่อของชาวบ้านและประชาชนทั่วไป เดิมมาจากคำว่า “มรณะ” เนื่องจากบริเวณแก่งตะนะนี้ มีกระแสน้ำไหลเชี่ยวกราก และมีโขดหินใหญ่แหลมคมอยู่ทั่วไป บรรดาพ่อค้านักเดินเรือในอดีต และชาวบ้านที่สัญจรทางน้ำ ประมงพื้นบ้าน รวมทั้งนักท่องเที่ยว มักประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตอยู่เป็นประจำ ชาวบ้านจึงเรียกแก่งนี้ว่า “แก่งมรณะ” ซึ่งต่อมาเรียกว่า “แก่งตะนะ” ปัจจุบันการไฟฟ้าฝ่ายผลิตและอุทยานแห่งชาติได้ปรับภูมิทัศน์บริเวณใกล้เขื่อนและสร้างสะพานแขวนใหญ่ที่สุดข้ามลำน้ำมูลที่ดอนตะนะสำหรับสัญจรและเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

ดร.ปรีชา พิณทอง ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นปราชญ์ทางภาษาและประเพณี วัฒนธรรมของชาวอีสาน ได้อธิบายความหมายของ คำว่า พญา ไว้ในสารานุกรม ภาษาอีสาน – ไทย – อังกฤษ ไว้ว่า พญา หมายถึง ปัญญา, ปรัชญา, ความฉลาด คำพยานที่มีความหมายลึกซึ้ง หรืออีกนัยหนึ่งพญาก็คือ คำกลอน อุทาหรณ์คติ หรือคำพูดที่มีความหมายอันลึกซึ้งกินใจ มีการสัมผัสคล้องจองกันและมีท่วงทำนองในการพูด ซึ่งเราสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. พญาภาษิต หรือ พญาถ้อย หรือพญาโตงโดย เป็นพญาสั้น ๆ ที่มีความหมายของคำพูดไปในทางสั่งสอนและให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง เช่น “คันเจ้าได้ช้างงั่งง่อมเป็นพระยาอย่าลืมชวานาผู้ขี่ควายคอนกล้า” หมายความว่า ถ้าเธอได้ศรีมีทรัพย์ก็อย่าลืมบุญคุณของชวานาที่ปลูกข้าวมาเลี้ยงเราให้เติบโตใหญ่

2. พญาเกี่ยว หรือ พญาเครือ เป็นพญาที่หนุ่มสาวใช้โต้ตอบกัน มีความหมายของคำพูดไปในทางเกี้ยวพาราสีกันระหว่างบ่าวสาว เช่น ชาย : เป็นจิงได้ละหล้า บัดอ้ายมาบ่อยากปาก หรือว่าแม่เจ้าป้อนขึ้นช้าง ค้างกระด้างปากบ่เป็นหญิง : โอ้ยอ้ายเอ๊ย น่องมันปัญญาตุ้ เสียมขุดปูกะยืมเผิ่น คำข้าวแลงงายเข้าชวานาหน้ายสิดาย การโต้ตอบนี้เป็นการเกี้ยวพาราสีที่ชายเกี่ยวหญิงด้วยคำพูดว่า ชาย : เป็นอะไรไปหรือน้องสาวทำไมพี่มาหาแล้วถึงไม่ยอมพูดกับพี่สักคำ หรือว่าแม่ให้กินข้าวจนกางแข็งเลยพูดไม่ได้ หญิง : โชพี่จ๋า น่องนี้ไม่ค่อยจะฉลาดนัก เสียมที่ใช้ขุดปูก็ไปยืมคนอื่นมา จนกว่าคำข้าวเสร็จก็ตอนสาย คำข้าวจนคนอื่นเขาเบื่อหน้าย

3. พญาอวยพร เป็นพญาสั้น หรือยาวก็ได้ มีความหมายของคำพูดไปในการให้พรแก่แขกแก่ลูกหลาน ใช้ได้ในหลายโอกาส เช่น “คันแม่นเจ้าผู้สู ให้สูเจ้าอยู่ดีมีแสง”

อ.ปัญญา แผงเหล็ก

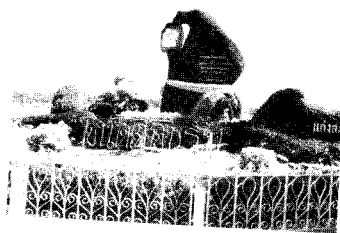
หมายความว่า ถ้าเธอเป็นคนดีว่านอนสอนง่าย ก็ขอให้มีความสุขความสบาย
ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ

พญา คือ ภูมิปัญญาอันล้ำค่าที่อยู่กับวิถีชีวิตของผู้คนชาวอีสานมาอย่าง
ยาวนาน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ลูกหลานชาวอีสานต้องร่วมกันอนุรักษ์ไว้ให้คง
อยู่สืบไป

แก่งสะพือ...แม่น้ำมูล

แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์

เมื่อปี พ.ศ.2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร และพระราชทานพระปรมาภิไธยบนแผ่นศิลา ซึ่งนายอำเภอพิบูลมังสาหาร ได้ขอพระราชทานไว้เป็นที่สักการะของประชาชน ในการเสด็จจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ ได้เสด็จพระราชดำเนินที่แก่งสะพือ 2 ครั้ง 2 วันติดต่อกัน

แก่งสะพือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญระดับประเทศ ภูมิทัศน์รอบแก่งสวยงาม และมีร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และอาหารพื้นเมืองบริการนักท่องเที่ยวตลอดปี

แก่งสะพือ อยู่ที่อำเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 45 กิโลเมตรไปตามถนนสถิตินิมนกาล (217) วาริน - พิบูลมังสาหาร - ช่องเม็ก และต่อไปยัง สปป.ลาวได้ความสวยงามของแก่งสะพือ และสองฝั่งแม่น้ำมูล มีทัศนียภาพสวยงามบรรยากาศเย็นสบายเหมาะในการพักผ่อน สามารถลงเล่นน้ำที่ใสสะอาดได้อย่างปลอดภัย

การเที่ยวชมแก่งสะพือ คือ เดือนมกราคม - พฤษภาคม เพราะระดับน้ำมูลจะลดมองเห็นแก่งหินชัดเจน สวยงาม ในเดือนเมษายนของทุกปี อำเภอพิบูลมังสาหาร และองค์กรปกครองท้องถิ่น ได้จัดงาน ประเพณีสงกรานต์แก่งสะพือ มีนักท่องเที่ยวและประชาชนจากทั่วสารทิศร่วมงานจำนวนมาก

นักการเมืองดีศรีอุบล

รองอำมาตย์ตรีทองอินทร์ ภูริพัฒน์

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2449 ที่บ้านหนองยาง ตำบลหัวเรือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี มีคู่สมรส 1 คน คือ เจ้าศิริบังอร ณ จำปาศักดิ์ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ จึงมีความเกี่ยวข้องและเป็นเชยของตระกูลเจ้าผู้ครองนครจำปาศักดิ์ ในประเทศลาว เป็นนักการเมือง ภาคอีสาน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่รู้จักกันดีในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ในกรณี “พระราชบัญญัติปักปันข้าวเหนียว” ต่อมาได้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ในรัฐบาล นายปรีดี พนมยงค์ ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักการเมืองผู้ต่อสู้เพื่อชาวอีสานอย่างแท้จริงคนหนึ่ง

การรับราชการ พ.ศ. 2467 เป็นครูน้อยโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ต่อมาได้เลื่อนเป็นครูใหญ่โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ พ.ศ. 2468 - 2477) ในระยะนี้ได้รับพระราชทานยศทางพลเรือนเป็นรองอำมาตย์ตรี (เทียบเท่านายร้อยตรีทหารบก) พ.ศ. 2483 โอนไปรับราชการที่กระทรวงมหาดไทย ในตำแหน่งเลขานุการ มณฑลนครราชสีมา ดำรงตำแหน่งครั้งสุดท้ายเป็น นายอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม หลังจากนั้นจึงลาออกจากราชการ มาสมัครเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี มีผลงานหลากหลาย เช่น

1. ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำหน้าที่หัวหน้าขบวนการเสรีไทย เขตอุบลราชธานี
2. เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้รับคัดเลือกทุกสมัย ที่ลงสมัคร สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา แม่น้ำโขง แม่น้ำชี และแม่น้ำมูล

3. เป็นรัฐมนตรี 6 สมัย

4. ตั้งโรงเรียนศรีทองวิทยาและวิไลวัฒนา ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของเอกชนที่สำคัญใน จังหวัดอุบลราชธานี ในอดีต

5. ผลงานเด่นคือ การพยายามเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองค่าใช้จ่ายประชาชนในภาวะคับขัน หรือที่เรียกกันในช่วงเวลานั้นว่า “พระราชบัญญัติปักป้ายข้าวเหนียว” เพื่อคุ้มครองป้องกันไม่ให้พ่อค้าเอาไรด์เอาเปรียบผู้บริโภค ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้ฝ่ายรัฐบาล นายควง อภัยวงศ์ ในช่วงเวลานั้นจะไม่เห็นด้วยกับหลักการในร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว เพราะเห็นว่าไม่มีมาตรการที่จะควบคุมราคา แต่ในที่สุดฝ่ายรัฐบาล ก็แพ้โหวตในสภาฯ ที่รับหลักการด้วยคะแนน 65 ต่อ 63 เสียง และทำให้รัฐมนตรีลาออกทั้งคณะ หลังจากนั้น นายปรีดี พนมยงค์ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ถูกจับกุมพร้อมกับ อดีตรัฐมนตรีอีสานอีก 3 คน คือ นายถวิล อุดล นายจำลอง ดาวเรือง และนายทองเปลว ชลภูมิ ถูกนำตัวไปสังหารที่บริเวณทุ่งบางเขน ถนนพหลโยธิน กิโลเมตรที่ 11 ในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2492 โดยกรมตำรวจ ในเวลานั้นอ้างเหตุว่ามีโจรคอมมิวนิสต์มลายู มาชิงตัว 4 อดีตรัฐมนตรี และเกิดการต่อสู้ขึ้น จนทำให้ทั้ง 4 คน ถูกลูกหลงเสียชีวิตทั้งหมด แต่ไม่มีใครจะมีใครเชื่อข้ออ้างดังกล่าวนัก ในเวลาที่นายทองอินทร์เสียชีวิต นั้น มีอายุได้เพียง 43 ปี

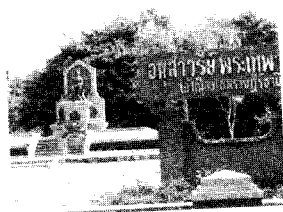
วิทยาลัยหมอปราหมณ์ สู่ขวัญแห่งแรกของไทย

วันที่ 4 ก.ย. 2547 สำนักเซตะวัน โดยความเห็นชอบของสภาวัฒนธรรม
จังหวัดอุบลราชธานีให้เป็นสถาบันวิชาการด้านวัฒนธรรมของจังหวัด โดยวัตถุประสงค์หลักของสถาบันนี้คือการเพิ่มความรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและความชำนาญ
ให้แก่หมอปราหมณ์สู่ขวัญ

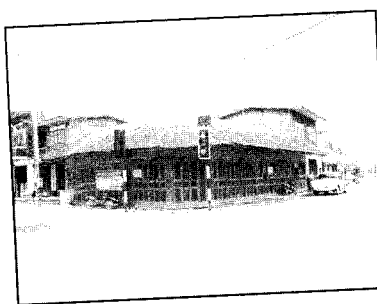
สำนักเซตะวัน เพื่อการศึกษาวิจัยพัฒนาและฝึกอบรมภูมิปัญญาไทย (The
Chetawan Office for Thai Intelligence Development and Training) ผู้ดำเนินกิจกรรม
วิทยาลัยหมอปราหมณ์สู่ขวัญแห่งแรกของประเทศไทย เป็นองค์กรการกุศลเอกชน
ด้านศึกษาวัฒนธรรม ไม่แสวงกำไรและเป็นสถาบันพัฒนาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
สภาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี ตามหนังสือที่ วธ. 0282/927 ลงวันที่ 11 ส.ค. 47
ตั้งอยู่ที่ 199 หมู่ที่ 1 บ้านขามเทิง (หลังวัดบ้านขามเทิง) ต. ขามใหญ่ อ.เมือง
จ.อุบลราชธานี

นายอำเภอเขรซวาล บุญออก ผู้ก่อตั้ง เป็นชาวอำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
ได้บวชเรียนจนได้เปรียญธรรม 5 ประโยค ตั้งแต่เป็นสามเณร สอบได้หลักสูตร พก.ศ.
และ พ.ม. พุทธศาสนบัณฑิต ภาควิชามนุษย์สังเคราะห์ศาสตร์ มหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัยฯ รัฐศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยม จาก Fergusson college, Univ.
of Poona, ปริญญาโทบริหารงานสวัสดิการสังคม M.A. in Social Welfare
Administration จาก TISS, Bombay, India (เป็นนักศึกษาไทยคนแรก)
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ(บธ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จบโรงเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 32
นักปกครองระดับสูงรุ่นที่ 34 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก เสธ.อส. ชุดที่ 14
นายอำเภอคอนมดแดง นายเีย ขานูมาน สิรินคร ปรางค์กู่ ตาลชุมเขมราฐ ม่วงสามสิบ
พิบูลมังสาหาร เป็นพิธีกรหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ เรือนรับรองเขื่อนสิรินธร

อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี เดิมชื่อเมือง “เขมราฐบุรีธานี” หรือ เข้มราฐธานี เป็นหัวเมืองชั้นเอก ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีประวัติความเป็นมาคู่กับเมืองอุบลราชธานี และบรรพบุรุษตระกูลเดียวกัน คือพระวอ พระตา

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดเกล้าให้ตั้งบ้านกองพะเนียง ขึ้นเป็นเมืองชื่อ “เมืองเขมราฐบุรีธานี” ขึ้นกับกรุงรัตนโกสินทร์พร้อมกันนั้น ทรงตั้งให้อุปฮาด (กำ) เป็นที่พระเทพวงศาเจ้าเมืองคนแรกในปี พ.ศ. 2357 โดยกำหนดให้ผูกสวนน้ำรัก 2 เลก ต่อเขี้ยว ป่าน 2 ขวด ต่อ 10 บาท ลงไปเป็นบรรณาการ ต่อมาในปีเดียวกันนี้ราชบุตร (สิงห์) เมืองโขงบุตรพระวิไชยราชขันธ์ยวงศา (ท้าวหน้า) เจ้าผู้ครองนครจำปาศักดิ์ เป็นที่พระสุนทรราชวงศา เจ้าเมืองยโสธรคนแรก นับว่าเป็นเมืองเขมราฐบุรีธานี เมืองยโสธรเป็นเมืองรุ่นแรกที่ตั้งขึ้นต่อจากเมืองอุบลราชธานี และผู้เป็นเจ้าเมืองก็เป็นทายาทสืบเชื้อสายมาจากพระวอ พระตา

ช่างทำเทียนพรรษา เมืองอุบลราชธานี

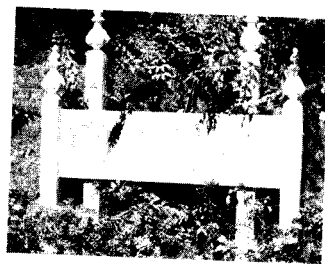
จังหวัดอุบลราชธานีได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่งเสริมให้งานประเพณีแห่เทียนพรรษาของอุบลราชธานี เป็นงานระดับประเทศ ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศให้ความสนใจมาเที่ยวชมงานอย่างมากมาทุกปี หลังจากได้ชื่นชมกับสวยงามของการแกะสลักหรือติดพิมพ์ของต้นเทียนแต่ละต้นแล้ว น้อยคนนักที่จะทราบว่า ผู้รังสรรค์ผลงานต้นเทียน ของแต่ละวัดเป็นใคร มีรายชื่อช่างเทียนทั้งประเภทแกะสลักและติดพิมพ์ในอุบลราชธานี

ช่างทำเทียนประเภทแกะสลัก ประกอบด้วย 1.พระครูวิโรจรัตนโพนบลมณภาพ 1 ธันวาคม 2485 2.นายคำหมา แสงงาม ถึงแก่กรรม 3 กุมภาพันธ์ 2533 (อายุ 102 ปี) 3.นายอุตสาห์ จันทรวิจิตร ถึงแก่กรรม 13 มกราคม 2554 4.นายคำหล้า จันทรวิจิตร ถึงแก่กรรม พ.ศ.2513 (อายุ 64 ปี) 5.นายหนู วิริยาภ ถึงแก่กรรม พ.ศ.2507 6.นายมนัส สุขสาย 299 หมู่ 11 บ้านนิคมจัดสรร ต.ไร่น้อย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4524-1716 7.นายประเสริฐ แสงสว่าง 172 หมู่ 11 อ.อุบล-ตระการ ต.ไร่น้อย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4525-4660 8.พระครูกิตติวัฒน์โณบล มรณภาพ 21 กุมภาพันธ์ 2551 (อายุ 56 ปี) 9.นายโชคชัย ตักโพธิ์ 624 หมู่ 28 บ้านคอนกลาง ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.08-1977-6636 10.นายประจัญ เสริฐวิชาว้านประกายศิลป์ 27/12 อ.นิวาสวัสดิ์ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 11.นายพงศ์ศาลาพรหม 81 อ.พโด้ย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.08-1876-6568 12.นายประพันธ์ ศิริพล 333/3 หมู่ 5 ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4528-1272 13.นายสุวรรณ สุทธิประภา 267/2 ซ.ชาลีอุทิศ อ.สถลมารค์ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

โทร.0-4526-9116 14.นายอำนวย วรพงษ์ 76/13 ถ.บูรพานอก ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.08-1260-7055 15.นายพันธ์ศักดิ์ พูลเสมา 133 ถ.พิชิตรังสรรค์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 16.นายอภิวัฒน์ จันทร์วิจิตร 202 ถ.เทศบาล ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 17.นายวิจิต บุญจริง 102 ถ.พรมราช ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4526-0095 18.นายวิเชียร ภาดี 181 หมู่ 6 บ้านคูเค็ด ต.แจระแม อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.08-9528-2936 19.นายอุดม เจนจบ 133 หมู่ 9 ต.กุดลาด อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 08-1977-3431 20.นายจักรกฤษณ์ จิตเสนา 17 หมู่ 5 ต.สักโพธิ์ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี โทร.08-1282-3998 21.นายธำรงวิทย์ บุญสุข 205 ซ.อ่างทอง ถ.สกลมาร์ท อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี โทร.08-1074-5462,0-4526-6789

ช่างทำเทียนประเภทติดพิมพ์ ประกอบด้วย 1.นายโพธิ์ ส่งศรี ถึงแก่กรรม พ.ศ.2522 2.นายล้วน มุขสมบัติ ถึงแก่กรรม พ.ศ.2521 3.นายสวน คุณผล ถึงแก่กรรม พ.ศ.2494 4.นายประดับ ก้อนแก้ว 103 ถ.เทพโยธี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4524-5466 5.นายเรวัต สิงเรือง 200/4 ถ.บำรุงราษฎร์ ต.พิบูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี โทร.0-4544-1376 6.นายเทอด บุญรัตน์พันธ์ 226/45 บ้านเสาวลักษณ์ 1 หมู่ 11 ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4531-1306 7.นายศิริ สุวรรณภูมิ ถึงแก่กรรม 27 สิงหาคม 2537 รวมอายุได้ 72 ปี 8.จ.ส.อ.สงวน สุพรรณ 85 ถ.เจริญราษฎร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 0-2524-3844 9.พระมหาบุญจันทร์ กิตติโสภโณ 10.นายสมคิด สอนอาจ 6 ถ.สรรพสิทธิ์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร.0-4524-7771 11.นายแก้ว อาจหาญ 19/1 ถ.กันทรลักษ์ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี โทร. 0-4524-2633 12.นายราชนนท์ จุลทุม 223 ถ.กันทรลักษ์ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี โทร. 0-4526-6201 13.พระครูสมุห์สำลี ญาณฐโม วัดทุ่งศรีเมือง ต.ในเมือง อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี โทร.08-1955-8316,0-4525-5591

วัดป่านานาชาติ

วัดป่านานาชาติ ตั้งอยู่ที่บ้านบึงหวาย อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี เป็นวัดสาขาที่ 19 ของวัดหนองป่าพง เดิมชื่อว่า วัดอเมริกาวาส เปลี่ยนชื่อเป็นวัดป่านานาชาติ ภายหลัง โดยมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า WAT PAH NANACHAT, BUNG WAI FOREST MONASTERY. ซึ่งเป็นวัดที่มีพระภิกษุชาวต่างชาติ เช่น อังกฤษ อเมริกัน ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น มาจำพรรษาอยู่มิได้ขาด

เมื่อปี พ.ศ.2510 ซึ่งเป็นปีแรกที่ วัดหนองป่าพง ได้รับอาคันตุกะชาวอเมริกัน ซึ่งอยู่ในสมณะเพศในพระพุทธศาสนา มีนามว่า “โรเบิร์ต” ฉายา “สุเมโธ” ซึ่งวัดอุปการะสงฆ์ของการมาครั้งนี้ เพื่อมาถวายตัว เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่ชา สุภัทโท ต่อมา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2518 พระสุเมโธและพระภิกษุรูปอื่นๆ ได้ไปพักอยู่ในเขตป่าช้า บ้านบึงหวาย ต.บึงหวาย อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ชาวบ้านบึงหวาย จึงปลูกกระท่อมให้อยู่อาศัย เพื่อการปฏิบัติธรรม และเมื่อจวนจะเข้าพรรษา หลวงปู่ชา สุภัทโท อนุญาตให้พระชาวต่างประเทศไปจำพรรษา รวมกันที่กระท่อมนั้น และได้มอบหมายให้พระสุเมโธ เป็นประธาน เพื่ออบรมพระสามเณรเหล่านั้น การที่พระภิกษุสามเณรไปอยู่ร่วมกัน ก็ได้รับการอุปถัมภ์อย่างดี จากชาวบ้านบึงหวาย บ้านห้วยชะยุ้ง ชาวตลาดวารินฯ และชาวตลาดฝั่งอุบลฯ จนทำให้เกิดสิ่งก่อสร้างเท่าที่จำเป็นมาจนถึงทุกวันนี้

วัดป่านานาชาติ มีพระภิกษุสามเณรชาวต่างชาติมาจำพรรษาจำนวนมาก เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย และปฏิบัติทางวิปัสสนากรรมฐาน พระภิกษุในวัดเกือบทุกรูป จนสามารถพูดภาษาไทย สวดภาษาบาลีได้เป็นอย่างดี เป็นพระที่เคร่งครัดในข้อวัตรปฏิบัติตามแนวทางในพระพุทธศาสนาและคำสอนของหลวงปู่ชา อย่างต่อเนื่อง

ม้าในประเทศไทย คงเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า “จูงวัวไปค้า จูงม้าไปขาย” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยกันแล้วและในพงสาวดารสมัยอยุธยา ก็มีบันทึกว่าไทยก็ใช้ม้าในการสงครามเช่นกัน จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 กีฬาแข่งม้าก็ได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทย โดยพระยารามย์ราชมพ เป็นผู้ริเริ่ม และดำเนินมาเรื่อยๆจนเป็น ราชฤดูมัยสมาคมแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน ในสมัยรัชกาลที่ 6 มีการตั้ง กรมอศวราช มีหน้าที่เฝ้าขบวนตามอารักขาเจ้านายที่เสด็จพระราชดำเนินบนรถม้าในพิธีต่างๆ

ซึ่งม้าเหล่านั้นล้วนเป็นม้าเทศนำเข้าจากต่างแดน ส่วนม้าไทยพันธุ์พื้นเมืองไม่มีโอกาสได้ใช้บทบาทนั้นเลยสักเท่าไร ลื่นสงคราม การคมนาคม สะดวกสบายขึ้น พาหนะในการเดินทางและการบรรทุกสินค้าจำเป็นต้องรวดเร็วทันสมัย บทบาทของม้าไทยพันธุ์เมืองยิ่งลดลงเรื่อยๆ

ม้าไทยพันธุ์พื้นเมือง อ.วารินชำราบ (ม้าเกลบเมืองวาริน) เดิม(พ.ศ. 2485-2518)อำเภอวารินชำราบ เป็นแหล่งม้าเกลบที่ใหญ่ที่สุด ของจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากเป็นดินแดนอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ประชากรในอำเภอวารินชำราบส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักเป็นสำคัญ พาหนะคู่ใจในการเดินทางและบรรทุกพืชผลทางการเกษตรไปขายล้วนใช้แรงงานสัตว์ โดยเฉพาะม้าเกลบและรถม้าวาริน เนื่องจากม้าเกลบหรือม้าพันธุ์พื้นเมืองของไทยนั้น แข็งแรง มีภูมิต้านทานโรคสูง เลี้ยงง่ายกว่าวัวควาย ทนแดด ทนฝน ปรับตัวง่าย เชื่อง รัก กตัญญูต่อเจ้าของ ว่องไว และที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้นเดิมมีสนามม้าแข่งด้วย ม้าเกลบ จึงเป็นกีฬาอดนิยมนที่ผู้คนให้ความสนใจ แต่เมื่อสนามม้าถูกปิดลง สนามแข่งก็หายไปด้วย และต่อมาเมื่อบ้านเมืองมีความเจริญขึ้น ม้าเกลบกับรถม้า

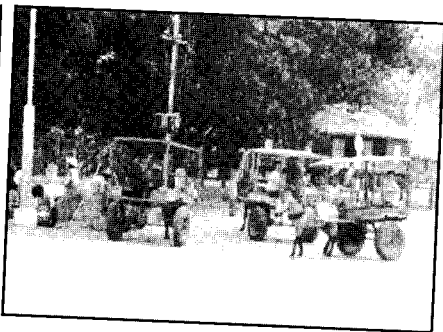
วารินเริ่มหดหายลงเรื่อยๆ จนถึง พ.ศ. 2518 รถม้าวารินก็เหลือเพียงตำนานเล่าขาน เหลือซากเก่าๆ จอดทิ้งตากแดดตากฝนไว้ริมรั้วไว้ให้ลูกหลานดู และในที่สุดซากนั้นก็หายไปจากอำเภовารินชำระอย่างสิ้นเชิง คนรุ่นหลังไม่มีโอกาสได้เห็นอีกเลย

ม้ากลบไปไหน? ม้ากลบหมดความสำคัญ หมดความหมาย หมดหน้าที่ หมดความนิยมม้ากลบค่อยๆ หายไปๆ พวกมันถูกดื้อนขึ้นรถสบล้อที่มีป้ายทะเบียนต่างจังหวัด ที่ละหลายๆ คัน มันไปไหน?

เพื่อให้ม้าไทยพันธุ์พื้นเมือง (ม้ากลบวาริน) คงอยู่ให้ลูกหลานชาวอุบลฯ และชาวไทยได้เห็น เราจึงจำเป็นต้องช่วยกันร่วมอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กๆ ของลูกหลาน และเป็นสมบัติของชาวอุบลราชธานีต่อไป

ปี 2549 กลุ่มอนุรักษ์ม้าไทยพันธุ์พื้นเมืองวารินฯ โดยการนำของนายสนิท มั่นวงศ์ ผู้รักม้าไทยโดยสายเลือด และพี่น้องผู้มีใจรักม้าเช่นกันในเขตจังหวัดอุบลราชธานีเกรงว่าม้าไทยจะสูญพันธุ์ ได้รวมกลุ่มกันออกสำรวจแล้วรวบรวมม้าไทยพันธุ์พื้นเมืองที่เหลือกระจัดกระจายอยู่ (ไม่ถึง 50 ตัว) ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีขึ้น เพื่อฟื้นฟูการจี่ม้า และฝึกม้าลากรถ อีกทั้งยังค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เคยสร้างรถม้าเมืองวาริน มาร่วมสร้างรถม้าเมืองวารินขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมพาหนะคู่ใจคนโบราณไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ของลูกหลานชาวอำเภовารินชำระและชาวจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มอนุรักษ์ม้าไทยพันธุ์พื้นเมืองวารินฯ นี้ ตั้งอยู่ที่ บ้านคำเจริญ หมู่ 1 ตำบลแสนสุข อำเภовารินชำระ จังหวัดอุบลราชธานี

หมู่บ้านสุดท้ายชายแดนริมฝั่งโขง

จังหวัดอุบลราชธานี มีประวัติศาสตร์และความสำคัญมายาวนานกว่า 200 ปี มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามเป็นเอกลักษณ์สืบทอดมาถึงอนุชนรุ่นหลัง โคดเด่นทั้งด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอันล้ำค่า สมญานามเมือง “นักปราชญ์”

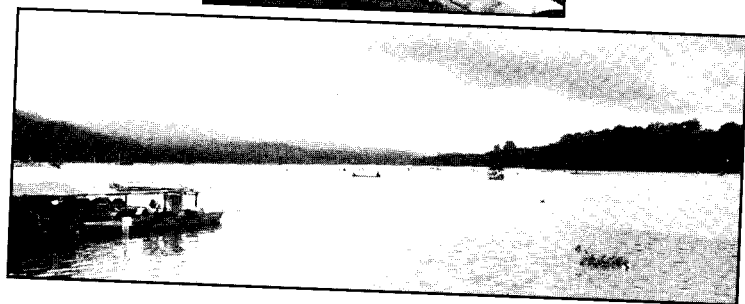
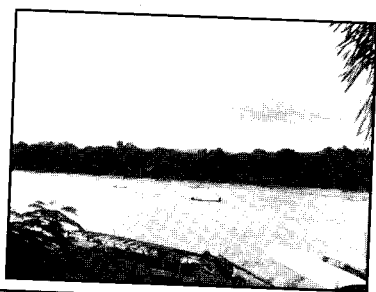
บ้านเวินบิก หมู่บ้านหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ในเขตอำเภอโขงเจียมตะวันออกสุดมองเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นก่อนใครในสยามเป็นที่ตั้งหมู่บ้านสุดท้ายริมฝั่งแม่น้ำโขงชายแดนไทยก่อนจะไหลเข้าสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จากประวัติและความเป็นมาที่น่าสนใจในที่ชุมชนแห่งนี้ได้สืบทอดกันมายาวนาน ทั้งด้านภาษาและการดำรงชีพ กำเนิดต้นตระกูลฟุ้งป่าและฟุ้งดง

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเวินบิกจาก นายกิ คำบุญเรือง อดีตผู้ใหญ่บ้านได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติและที่มาของบ้านเวินบิก เมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่ผ่านมา มีบรรดาปู่ ย่า ตายาย ได้อพยพครอบครัวจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง เมืองปากเซ แขวงนครจำปาสัก ข้ามมาอยู่ฝั่งขวาแม่น้ำโขงที่ตั้งของหมู่บ้านในปัจจุบัน และต่อมาเมื่อมีการประกาศคืนดินแดนและเมืองจำปาสักกลับไปเป็นของ สปป.ลาว ส่วนประชาชนชาวบ้านเวินบิกยังคงปักหลักตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เดิมและเป็นหมู่บ้านเดียวที่อยู่ชายแดนตะวันออกสุดของประเทศไทย

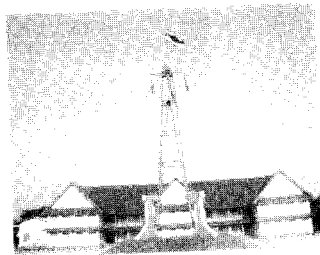
จากแนวเขตพรมแดนเรียบฝั่งแม่น้ำโขงที่กั้นระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว เริ่มจากภาคเหนือ ที่ จ.เชียงราย อ.เชียงของ และ อ.เวียงแก่น และจุดที่สองเริ่มจาก จ.เลย อ.เชียงคาน ผ่าน จ.หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

และอุบลราชธานี จุดสุดท้ายชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขงที่ บ้านเวินบึก อ.โขงเจียม รวมเป็นระยะทางกว่า 800 กิโลเมตร และมีเขตพรมแดนด้านที่เหลื่อมติดกับ สปป.ลาว ห่างจากโรงเรียนบ้านเวินบึกประมาณ 2 กิโลเมตร มีภูเขาและป่าไม้กันแนวเขตไว้ นอกจากการอพยพมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินแล้วยังมีที่มาของความเป็นมาของที่ตั้งหมู่บ้านนี้ด้วย

เนื่องจากทำเลที่ตั้งหมู่บ้านอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากมูล คือ แม่น้ำไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขงที่ โขงเจียมและห่างจากปากมูลลงไปในแม่น้ำโขงจะมีแหล่งที่อยู่อาศัยของปลานานาชนิดจำนวนมาก มีคั้งน้ำขนาดใหญ่ประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร ชาวบ้านเรียกว่า “เวิน” หรือวังน้ำวน ลักษณะเป็นรูปแอ่งกระทะมีความลึกประมาณ 40-60 เมตร เคยเป็นที่อยู่อาศัยของปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ คือ ปลาบึก มีชาวบ้านแถบนี้จับได้เป็นประจำและได้ตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ตามแหล่งน้ำว่าบ้านเวินบึก

เสาธงสูงใหญ่ แปลก ในประเทศไทย

โรงเรียนประจำมณฑลอุบลราชธานีเบญจจะมะมหาราช สมัยกรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ พระโอรสพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสนาธิการกองทัพบกมาตรวจราชการที่จังหวัดอุบลราชธานีได้ประทานนามชื่อโรงเรียนแห่งนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระราชบิดา ว่า “โรงเรียนประจำมณฑลอุบลราชธานีเบญจจะมะมหาราช” นับแต่นั้นมาอาคารที่ท่านเห็นนี้ก็ถูกเรียกว่า “โรงเรียนเบญจจะมะมหาราช” และได้ทำหน้าที่เพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ผิดคนรุ่นแล้วรุ่นเล่าออกมารับใช้สังคมประเทศชาติกาลเวลาผ่านไป คณะศิษย์เก่าร่วมกับกรมศิลปากรได้จดทะเบียนอาคารหลังนี้เป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอย่างเป็นทางการ

เสาธงชาติโรงเรียนเบญจจะมะมหาราช มีประวัติและความสำคัญคู่กับอาคารหลังนี้อย่างยิ่ง กล่าวคือ ก่อนที่จะสร้างศาลากลางจังหวัดหลังที่ 2 ข้างต้องรื้อถอนเสาธงออกท่ามกลางความเสียหายเสียใจของคณะครู นักเรียนและผู้ปกครองอย่างยิ่ง และเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2554 งานสุ่มไม้ทรงามรณนำขอพร ที่คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรก ณ อาคารเรียนหลังเดิมแห่งนี้ มีการอัญเชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา เชิญธงโรงเรียนขึ้นตามลำดับ มีศิษย์เก่าและเป็นอดีตรองนายกรัฐมนตรีทั้งสองคน คือ นายสุทัศน์ เงินหมื่น พลตำรวจเอกชิตชัย วรณสถิตย์ ทำหน้าที่ย่อนุศเป็นนักเรียนเชิญธงขึ้นสู่ยอดเสา โดยมีคณะครู อาจารย์ นักเรียน และศิษย์เก่าหลายรุ่นร่วมร้องเพลงชาติ เป็นพลังแห่งความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และนำไปสู่ความสามัคคีที่ยั่งยืนตลอดไป

สำหรับเสาธงชาติที่มีขนาดใหญ่ และแปลกที่สุด คือ ได้กลับมาสร้างเป็นครั้งที่ 2 และใช้แบบเดิมทุกประการกับเสาธงโรงเรียนประจำจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ ปี 2477 มีความสูง 21 เมตร ฐานกว้างด้านละ 6 เมตร ยกระดับสูง 2 เมตร (ซึ่งครูประพัฒน์ สิงห์สุทธิ ถ่ายภาพไว้เมื่อ ปี 2493)

ทูตความดี นาร่องอุบลราชธานี ไม่มีทุจริตคอร์ปชั่น

โครงการ “คนไทยหัวใจสีขาว” ร่วมด้วยองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ประกอบด้วย กระทรวงวัฒนธรรม สถาบันวิมุตตยาลัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตระหนักถึงรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ คือ การปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องและดีงามแก่เยาวชน ทั้งด้านความรู้ควบคู่กับคุณธรรม เป็นที่มาของ โครงการทูตความดีแห่งประเทศไทย (D Ambassador)

เพื่อให้เป็นการแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน ตัวแทนทูตความดีแห่งประเทศไทย ได้จัดทำ “ธงสัญลักษณ์ คิดดี ไม่คิดโกง” ขึ้น เพื่อเชิญชวนให้ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แสดงเจตนารมณ์และร่วมตั้งปณิธานบน “กำแพงแห่งสัจจะ” ในการเป็นจังหวัดแห่งความโปร่งใส โดยจังหวัดอุบลราชธานีนับเป็นจังหวัดแรกในประเทศไทย พร้อมร่วมขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้ปัญหาคอร์ปชั่นหมดไปจากประเทศไทย โดยมีหน่วยงานราชการองค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคมเข้าร่วมพิธีบันทึกเหตุการณ์ครั้งประวัติศาสตร์ ในวันพุธที่ 9 มีนาคม 2554 เวลา 13.00-13.30 น. ณ ห้องประชุมสิงห์เสมา ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี และลานเทียนเฉลิมพระเกียรติ หุ่นศรีเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

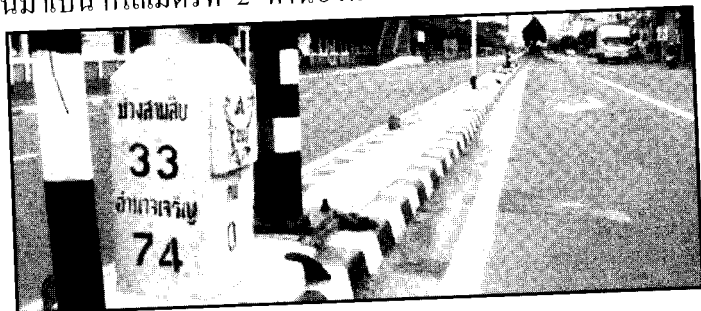
“ความดี ยิ่งพูดยิ่งทำ ยิ่งมีพลัง” มีภารกิจในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ในด้านต่างๆ ได้แก่ ทีม D1 คิดดี ไม่คิดโกง มุ่งแก้ปัญหาคอร์ปชั่น ทีม D2 รักดี ไม่มีท้อ้ง แก้ปัญหาคอร์ปชั่นในวัยเรียน และทีม D3 เสพดี ไม่เสพยา แก้ปัญหายาเสพติด

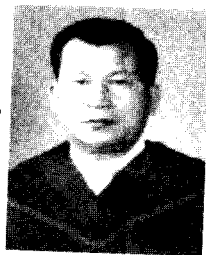
ถนนชยางกูร หลัก กม.0 เริ่มนับจากถนนสรรพสิทธิ์ สร้างในสมัยหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ชยางกูร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายช่างแขวงการทางอำนาจเจริญ ประมาณ พ.ศ. 2480-2487 โดยสร้างจาก อุบลราชธานี - ม่วงสามสิบ - อำนาจเจริญ - มุกดาหาร

ความสำคัญของเส้นทางสายนี้ ที่เริ่มต้นที่ กม.0 คือ บริเวณสี่แยกถนนสรรพสิทธิ์ โดยต่อจากถนนอุปราษ ย่านนี้เรียกว่าย่านกิโลศูนย์ มีธนาคารร้านค้า ก็จะแจ้งในรายการประชาสัมพันธ์ ว่า สาขากิโลศูนย์ หรือใกล้สี่แยกกิโลศูนย์ เป็นต้น

ปัจจุบัน การนับระยะทางถนนชยางกูร โดยมีหลักกิโลเมตร (กม.0) แห่งที่ 2 อยู่บริเวณสามแยกหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และเริ่มนับระยะใหม่ เกิดความเปลี่ยนแปลงในการสื่อสารที่แตกต่างกัน เช่น

ถนนชยางกูร ช่วงสี่แยกถนนสรรพสิทธิ์ และต่อจากถนนอุปราษ (เริ่มจาก กม.0 เดิม) ถึงสามแยกมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ยาว 1,250 เมตร ไม่นับระยะทางใน ถนนชยางกูร สรุปว่า ถนนชยางกูร มีระยะทางสั้นลง เช่น อุบลราชธานี - อำนาจเจริญ เดิม ระยะทาง 74 กิโลเมตร จะมีระยะทาง ประมาณ 73 กิโลเมตร และที่ชาวอุบลราชธานี เคยเรียกชื่อ ชุมชนตลาดหนองบัวว่ากิโลเมตรที่ 3 จะเปลี่ยนมาเป็น กิโลเมตรที่ 2 ทำนองนี้

1. เป็นอู่อารยธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดอุบลราชธานี มีเครื่องชี้วัดถึงความเป็นกลุ่มชนที่เป็นอารยธรรม มีความเจริญตามกติกาสากลครบทั้ง 5 สาขา คือ จิตรกรรม มีการเขียนภาพทั้งการเขียนภาพสมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุ 4000 ปี เช่น ที่ภูโลง บ้านแก่งอาฮวน ต.โนนกง อ.ตระการพืชผล ตามแนวภูโลง ภูสมุย ภูดงนา ภูจันทระแดง อ.โพธิ์ไทร ถ้าแต่มี ภูดงนา บ้านหนามแท่ง ต.หนามแท่ง อ.ศรีเมืองใหม่ ถ้าตาลาว-ช้างสี ต.ไทรงาม อ.เขมราฐ และที่ ผาแต้ม ผาขาม ผาหมอน บ้านกุ่ม ต.ห้วยไผ่ ถ้าวัดเก่า (วัดปู่เทส) บริเวณภูผาขาม- ภูผาบอง บ้านท่าลั้ง ต.ห้วยไผ่ อ.โขงเจียม

1.2. ประติมากรรม มีการปั้น การแกะสลัก การหล่อ การปั้น มีทั้งการปั้นเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อ โอ่ง ถ้วย ชาม เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ปั้นพระพุทธรูปด้วยดินผสมยางไม้ ปั้นพระพุทธรูปด้วยปูน เช่น พระประธานที่วัดหาร วัดทุ่งศรีเมือง พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ พระประธานที่อุโบสถ วัดศรีอุบลรัตนาราม ฯลฯ

1.3. สถาปัตยกรรม มีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ศาสนสถาน สถานที่ราชการ และอาคารบ้านเรือนมีลักษณะเฉพาะของตน

1.4. วรรณกรรม มีหลักฐานการเขียนหนังสือเป็นจารึก เป็นวรรณกรรม โบราณมากมายจารึกบนหิน ไม้ไผ่ ใบลาน กระดานข่อย - ส่า

1.5. นาฏศิลป์-ดุริยางคศิลป์

นาฏศิลป์ได้แก่การฟ้อนรำ จ.อุบลราชธานีเป็นที่รวมของการแสดงหมอลำ และฟ้อนลำได้สวยงาม การลำแข่งลายตั้งหว่ายเกิดขึ้นที่ จ.อุบลราชธานีเป็นแห่งแรก

มีหมอลำมีชื่อเสียง บัณฑิตเสียงเป็นแผ่นเสียงเป็นคนแรกของประเทศไทย เมื่อ เมษายน 2483 และขณะนี้คนใน จ.อุบลราชธานีเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาการแสดงหมอลำหลายท่าน ฉวีวรรณ ดำเนิน, เคน ดาหลา, บุญเพ็ง ไผ่ธงชัย และทองมาก จันทะลือ

2. สืบเชื้อสายจากตระกูลปราชญ์

พระตาซึ่งเป็นพระบิดาของพระวอ และเจ้าคำผง ผู้สร้างและเจ้าเมืองคนแรกของเมืองอุบลฯ พระตาเป็นบุตรของเจ้าปรางค์คำ ซึ่งเจ้าปรางค์คำเป็นผู้แต่งหนังสือวรรณกรรมอีสาน เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมชั้นยอด เป็นวรรณกรรมระดับโลก ในเนื้อหาของเรื่องครบสมบูรณ์ทั้งหลักรัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง นิติศาสตร์ นิติธรรม ปรัชญา สังคม เศรษฐศาสตร์

3. มีวัดมากที่สุดใน

วัดคือมหาวิทยาลัยของคนโบราณ การสอนสรรพวิชาต่างๆ สอนที่วัด สอนการอ่าน การเขียน อักษรสมัย คืออักษรขอม อักษรธรรม อักษรไทยน้อย สอนศิลปหัตถกรรม (ช่าง 10 หมู่) หมอยา หมอสูสา ขนบธรรมเนียมประเพณี อาศัยพระที่วัดเป็นผู้สอน เพราะฉะนั้นคนหบดีที่สนใจการศึกษาจึงตั้งวัด เพื่อให้บุตรได้เรียนสรรพวิชาต่างๆ จนเป็นที่ประกอบศาสนพิธี เป็นที่ทำบุญ เป็นที่เล่นของเด็กหลาน

4. เป็นศูนย์รวมทางการศึกษา

ตั้งแต่โบราณมาคนในอีสานทั้งหมดจะเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนที่ จ.อุบลราชธานี เรียนสูตรมนต์น้อย สูตรมนต์กลาง สูตรมนต์ใหญ่ – เรียนหนังสือใหญ่ – มุนกระจานี่ คือรากเหง้า แก่นเปลือก ก่ำ ใบ ของตัวหนังสือ

5. นำเอาอักษรภาษาไทยมาสอนเป็นแห่งแรกในประเทศไทย (นอกจากกรุงเทพฯ)

ปีพ.ศ. 2437 พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทโท จันทร์) พาคณะศิษย์ที่เป็นเปรียญ 3 รูป คือ พระพรหมมุณี (ติสโส อ้วน) พระมหาอินทวัธโส (แก้ว) พระมหาจิตา (ล้อม) และมีพระฐานา อีก 2 รูป คือ พระปลัดหรั่ง พระใบฎีกาสา และพระอันดับอีก 1 คือ พระเทียมนามาสอนที่วัดสุปฏิญนารามวรวิหาร ให้ชื่อว่า โรงเรียนอุบลวิชาม

และตั้งที่วัดพระเหลาเทพนิมิต เมืองพนานิคม ชื่อโรงเรียนอุดมวิทยาการ

6. พระภิกษุคันธธุระ(วิชากร) ศึกษาเล่าเรียนได้เป็นผู้บริหารการศึกษาเป็นพระสงฆ์
ทรงสมณะศักดิ์สูงชั้น สมเด็จ (ภาคเหนือทั้งหมดตั้งแต่ตั้งกรุงเทพพระมหานคร
เป็นเมืองหลวงกว่า 200 ปี ได้มีพระเป็นพระราชกณะชั้นสมเด็จเพียง 1 องค์) แต่
จ.อุบลราชธานีมีแล้ว 3 องค์ คือ

1. สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสโส อ้วน)
2. สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ธมฺมธโร พิมพ์)
3. สมเด็จพระมหามุณีวงศ์ (สนั่น จันทปฺปโชโต)

7. พระภิกษุวิปัสสนาธุระ (ฝ่ายปฏิบัติ)

พระภิกษุชาวจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระสุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติ
ชอบ จนมีชื่อเสียง คนเคารพนับถือเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศ - ทั่วโลก พระอริยวง
ศาจารย์ญาณวิมลอุบลกณากิบาล (สู้ย) พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สริจนฺโท จันทร)
พระครูวิโรจน์รัตโนบล (บุญรอด นนฺตโร)

- สำเร็จลุน หลวงปู่สีทา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่หมั่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่เขียน
หลวงปู่สิงห์ หลวงปู่ชา หลวงปู่บุญมี

8. พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สริจนฺโท จันทร) วันธรรมมะสวน เข้าแสดงธรรม
ในพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับพระราชหฤทัยในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.6) ได้รับการตรัสชมด้วยพระราชวาจาว่า “นี่คือปราชญ์”

9. ทวยราษฎร์ไฝ่ธรรม

ทายกทายิกา พุทธศาสนิกชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน หลักชัยไม้เท้าของบ้านเมือง
ชอบฟังธรรม (ในเทศกาลเข้าพรรษา 3 เดือนนี้ 5 วัน จะฟังเทศน์วัดหนึ่งหมุนเวียนกันไป)
ซึ่งมีทั้ง รอบในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี และรอบนอกเขตเทศบาลเมืองอุบลฯ
เริ่มมาตั้งแต่ปี 2498 จนถึงปัจจุบันนี้ 2543 ทำต่อเนื่องกันมา 45 ปีแล้ว

พระแก้วโกเมน จังหวัดอุบลราชธานีและชาวจังหวัดใกล้เคียงได้มีโอกาสกราบไหว้และสรงน้ำพระแก้วโกเมนพระพุทธรูปอัญมณีศักดิ์สิทธิ์ของวัดมณีวนาราม (วัดป่าน้อย) ทั้งนี้เนื่องด้วยพระแก้วโกเมนเป็นพระพุทธรูปที่มีค่าหาได้ยากยิ่งเกรงจะสูญหาย จึงหวงแหนด้วยความห่วงใยพระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดมณีวนารามที่ผ่านมาทุกรูป จึงเก็บรักษาพระแก้วโกเมนไว้ในตู้นิรภัยตลอดมา ครั้งเมื่อสิ้นสมัยหลวงปู่พระธรรมเสนานี คณะกรรมการวัดจึงขออนุญาตนำพระแก้วโกเมนลงมาประดิษฐานให้พุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้บูชาและสรงน้ำในเทศกาลวันวิสาขบูชา เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนและครอบครัว และได้ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบันจากการบอกเล่าสืบต่อกันมาฟังได้ว่า พระแก้วโกเมนอัญมณีชิ้นพร้อมกับพระแก้วบุษราคัมซึ่งประดิษฐานอยู่วัดศรีอุบลรัตนารามปัจจุบัน เป็นพระพุทธรูปอัญมณีในตระกูลแก้วแก้วประการ คือ เพชร มณี มรกต บุษราคัม โกเมน นิลกาฬมุกดา เพทาย และไพฑูริย์

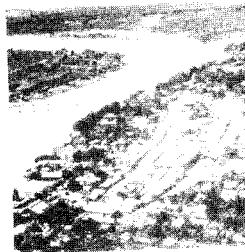
เมื่อสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไทยมีสงครามกับเวียงจันทน์ ผู้รักษารบ้านเมืองและทวยหาญกล้าได้พากันนำพระแก้วโกเมนไปรักษาไว้อย่างดีที่วัดบ้านกุดละมูมอำเภอวารินชำราบและคณะผู้รักษาพระแก้วโกเมนได้นำท่อนไม้จันทน์มาทำเป็นผอบใหญ่ ครอบองค์พระพุทธรูปไว้เกรงว่าข้าศึกจะแย่งชิงไป ครั้นเมื่อศึกสงบลงจึงได้นำพระแก้วโกเมนมาประดิษฐานไว้ ณ วัดมณีวนารามซึ่งเจ้าอาวาส และคณะกรรมการวัดเก็บรักษาไว้เป็นความลับสืบต่อกันมา การที่นำผอบไม้จันทน์ไปคว่ำ (หรือ ครอบ) พระแก้วไว้นั้นภาษาอีสานเรียกว่า “มูม” วัดซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระแก้วโกเมนครั้งนั้น เรียกว่า “วัดกุดละมูม” มาจนปัจจุบัน

พระแก้วไพฑูรย์

พระแก้วไพฑูรย์ แห่งเมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย นี้ เป็นพระแก้วเกิดจากหินธรรมชาติ มีอายุหลายล้านปีมาแล้ว ใครจะเป็นผู้แกะหินเป็นพระพุทธรูปนั้น ไม่ทราบ แต่เป็นพระพุทธรูปที่อยู่ในการปกครองของเจ้านายเมืองอุบลมานานแต่บรรพบุรุษของพระประทุมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) ได้ถวายเป็นสมบัติของวัดหลวงคู่กับพระแก้วบุษราคัม เมื่อเจ้านายทางกรุงเทพมหานครมาปกครองเมืองอุบลในสมัยรัชกาลที่ 5 เจ้านายพื้นเมืองอุบลราชธานีเกรงว่าเจ้านายทางกรุงเทพฯ จะบังคับเอาพระแก้วทั้งสององค์ไปเป็นสมบัติของส่วนตัวจึงได้พากันเอาพระแก้วทั้งสององค์แยกออกจากกันไปซ่อนไว้โดยมิคิดขัดไม่ยอมแพรงพรายให้คนทั่วไปรู้ต่อมาเมื่อสร้างวัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) โดยเจ้าอุปฮาด (โท) บิดาของพระอุบลเดชประชารักษ์ (เสือ ณ อุบล) จึงได้อัญเชิญเอาพระแก้วทั้งสองออกมาจากที่ซ่อน สำหรับพระแก้วบุษราคัมนั้นได้ถวายแด่พระเดชพระคุณพระเทวธัมมโป (ม้าว) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดศรีทอง (วัดศรีอุบลรัตนาราม) และเป็นลัทธิวิหาริกของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 มาจากกรุงเทพฯ คงจะมีความเกรงใจไม่กล้าที่จะขอเอาพระแก้วบุษราคัมพระแก้วไพฑูรย์ไปจากเมืองอุบลราชธานีส่วนพระแก้วไพฑูรย์นั้น ทายาทของเจ้านายพื้นเมืองอุบลราชธานีเอาไปเก็บรักษาไว้เพราะเป็นสมบัติอันล้ำค่า ของบรรพบุรุษต่อมาภายหลังจึงได้นำมาถวายพระครูวิลาสกิจจาทรเจ้าอาวาสวัดหลวงให้เป็นสมบัติของวัดหลวงตามเดิม ดังปรากฏอยู่ทุกวันนี้ นับว่าพระไพฑูรย์องค์นี้เป็นสมบัติของวัดหลวงและของเจ้านายเมืองอุบลราชธานีมาแต่โบราณโดยแท้พระแก้วไพฑูรย์เป็นหนึ่งในแก้วอันเป็น รัตนชาติ คือ เพชรดี มณีแดงเขียวใสแสงมรกต เหลืองใสบุษราคัม แดงแก่กำโกเมนเอก สีหมอกเมฆนิลกาฬ มุกดาหารหมอกมัว แดงสลับพทาย สังวาลสายไพฑูรย์ หากจะยกองค์พระขึ้นส่อง จะเห็นเป็นคล้ายสายฝนหยาดลงมาจากฟ้าอันเป็นนิมิตหมายแห่งความอุดมสมบูรณ์ฝนตกตามฤดูกาล

๓ จังหวัดชายแดนที่อุบลราชธานี มีขนาดใหญ่ที่สุด

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดทางตะวันออกสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศไทย เป็นที่ตั้งของเส้นเวลาหลักของประเทศ ที่เส้นแวง 105 องศา ตะวันออก โดยเป็นจังหวัดแรกที่ได้เห็นดวงอาทิตย์ก่อนพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองใหญ่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 200 ปี มีพื้นที่กว้างใหญ่ที่สุด และแบ่งออกเป็นจังหวัดใหม่ คือจังหวัดยโสธรในปี พ.ศ.2515 และจังหวัดอำนาจเจริญใน พ.ศ. 2536 รวมพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัดแล้วอุบลราชธานี มีพื้นที่เป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย

จังหวัดยโสธร เดิมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี จนกระทั่งถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 70 ตั้งอำเภอยโสธรขึ้นเป็นจังหวัด ยโสธร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2515 เป็นต้นมา ยโสธรเป็นจังหวัดที่ 71 ของประเทศไทย

จังหวัดอำนาจเจริญ เดิมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี ยกฐานะ อำเภออำนาจเจริญ เป็นจังหวัดอำนาจเจริญ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ พุทธศักราช 2536 ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2536

จังหวัดอุบลราชธานี จัดงาน “อุบลราชธานี 200 ปี” ขึ้น ระหว่างวันที่ 13-17 กรกฎาคม 2535 เพื่อเป็นการเฉลิมฉลอง และน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระปทุมสุรราชภักดี (เจ้าคำผง) เป็น “พระปทุมวราชสุริยวงษ์” ยกฐานะบ้านแจะแม่ขึ้นเป็น “เมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย” เมื่อวันจันทร์ เดือน 8 แรม 13 ค่ำ จุลศักราช 1154 ปีชวด จัตวาศก ซึ่งตรงกับวันที่ 16 กรกฎาคม 2335 และเวียนมาบรรจบครบรอบ 200 ปี (วันที่ 16 กรกฎาคม 2535)

หนังสือประมวลภาพ “อุบลราชธานี 200 ปี” ได้ย้อนอดีตควรแก่การจดจำ โดยได้จัดทำหนังสือประมวลภาพถ่ายเหตุการณ์สำคัญของเมืองอุบลราชธานี ประกอบด้วยภาพถ่ายในอดีต ที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศ์ศานุวงศ์ ในวโรกาสที่เสด็จเมืองอุบลราชธานี ภาพถ่ายที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี นับเป็นการรวบรวมหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีต และความเจริญรุ่งเรืองทางด้าน วัฒนธรรมต่างๆ ของเมืองอุบลราชธานีในฐานะที่เป็นเมืองสำคัญของราชอาณาจักรไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาตั้งแต่กรุงรัตนโกสินทร์ให้อนุชนได้ศึกษา และอ้างอิงในด้านประวัติศาสตร์อีกทางหนึ่ง

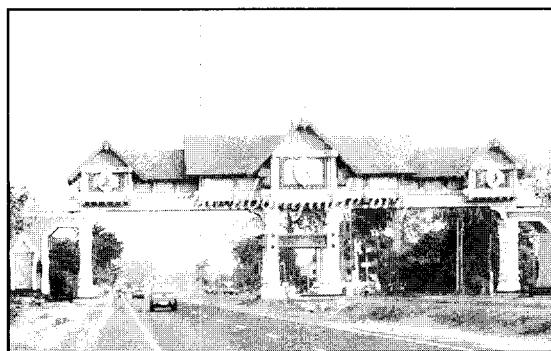
จากประวัติชื่อถนน สายสำคัญดั้งเดิมของไทย จะเห็นได้ว่า มีการตั้งชื่อถนนเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้สร้างถนนนั้นๆ เนื่องจากการสร้างถนนในสมัยก่อนต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความอดุสาหะ วิริยะเป็นอย่างมาก เพราะสมัยนั้นยังไม่มีเครื่องจักรกลหนัก หรือบริษัทรับเหมาสร้างทางเหมือนสมัยนี้ การสร้างถนนในเมืองอุปบลฯ ก็เช่นเดียวกัน กรมทางหลวงได้ตั้งชื่อถนน, สะพานตาม ชื่อ, นามสกุล หรือราชทินนาม ของนายช่างโครงการถนนสายต่างๆ และสะพานดังนี้

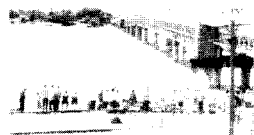
1. ถนนชยางกูร เริ่มจากถนนสรรพสิทธิ์ ตรงหลักกม.0 ผ่านจังหวัดอำนาจเจริญ ถึงจังหวัดมุกดาหาร สร้างในสมัยหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ชยางกูร ดำรงตำแหน่งนายช่างแขวงทางทางอำนาจเจริญ ประมาณ พ.ศ. 2480-2487 หม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ชยางกูร เป็นโอรสของพระองค์เจ้าไชยานุชิต ต่อมาได้รับการสถาปนาเป็น พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพงศาธิสมรหิปี ต้นราชสกุล “ชยางกูร” เชษฐาของหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์คือหม่อมเจ้าวงศ์มหิปีชยางกูร เอกอัครราชทูตไทยในทวีปยุโรปหลายประเทศ หม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ มีชายาชื่อหม่อมศิลา

2. ถนนแจ้งสนิท เริ่มจากถนนสรรพสิทธิ์ หน้าแขวงทางทางอุปบลฯ ผ่านจังหวัดยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ถึงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 2 กรุงเทพ-หนองคาย เริ่มสร้างในสมัยนายวินิต แจ้งสนิท ดำรงตำแหน่งนายช่างแขวงทางทางยโสธร ประมาณ พ.ศ. 2481-2488 นายช่างวินิต แจ้งสนิท เป็นคนภาคกลาง เป็นนายช่างรุ่นหลัง ม.จ.วิเศษศักดิ์ ประมาณ 10 ปี

3. ถนนสถิตนิมานกาล เริ่มจากหน้าบ้านพระยาศรีธรรมศกราช (ปั่ว บุนนาค) อดีตเทศาภิบาลมณฑลอุบลราชธานี (ร.ส.พ) อำเภอวารินชำราบ ผ่านอำเภอพิบูลมังสาหารถึงพรมแดนไทย ลาวที่ช่องเม็กถนนสายนี้ นายช่างโครงการก่อสร้างคือ หลวงสถิตนิมานกาล นายช่างใหญ่กรมทางหลวง ประมาณปี พ.ศ. 2475-2479

หลวงสถิตนิมานกาล ชื่อเดิม นายชวน สุปียพันธ์ุ สำเร็จวิชาสถาปัตยกรรมจากประเทศเยอรมันนี่ เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบ พระอุโบสถวัดสุปฏิหารามวรวิหาร ลักษณะพระอุโบสถแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ 1. ส่วนหลังคา เป็นศิลปะแบบไทย 2. ส่วนกลาง เป็นศิลปะตะวันตกแบบเยอรมัน 3. ส่วนฐาน เป็นศิลปะแบบขอม เป็นที่สงสัยกันมานานแล้วว่า ศิลปะแบบเยอรมัน มาสัมพันธ์กับศิลปะไทยและศิลปะขอมได้อย่างไร เมื่อทราบประวัติสถาปนิกว่า สำเร็จจากประเทศเยอรมันนี่ จึงทราบความกระจ่าง พระอุโบสถวัดสุปฏิหารามฯ จึงเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีศิลปะผสมกลมกลืนระหว่างตะวันออกกับตะวันตก (ซึ่งอยู่ห่างกันคนละซีกโลก) ได้อย่างลงตัวงดงามน่าอัศจรรย์ ก็เพราะความสามารถของหลวงสถิตนิมานกาล ผู้สร้างได้ทั้งทางหลวงและพระอุโบสถที่งามวิจิตรตระการตา

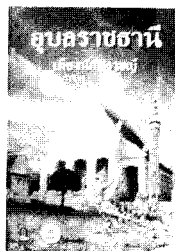

1. **แม่น้ำโขง** ต้นกำเนิดจากเทือกเขาหิมาลัยไหลผ่านมณฑลชิงไห่ ประเทศจีนและบริเวณที่ราบสูงทิเบต ไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ ผ่านประเทศจีน ประเทศลาว ประเทศพม่า ประเทศไทย ประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม มีความยาวทั้งหมด 4,880 กิโลเมตร เป็นความยาวในประเทศจีน 2,130 กิโลเมตร ช่วงที่แม่น้ำไหลผ่านประเทศจีนมีชื่อเรียกว่า แม่น้ำหลานชางเจียง หรือ แม่น้ำล้านช้าง และเมื่อไหลผ่านเข้าเขตประเทศพม่าและประเทศลาว เรียกว่า แม่น้ำโขง ในภาษาไทยเรียกว่า แม่น้ำโขง ยังเป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว ยาวกว่า 800 กิโลเมตร

2. **แม่น้ำมูล** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตองใต้ของนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอเมือง อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอดำรง อำเภอคูเมือง จังหวัดสุรินทร์ อำเภอราษีไศล อำเภอเมือง และอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ บรรจบกับแม่น้ำชี ที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ไหลผ่านอำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอพิบูลมังสาหาร และไหลลงแม่น้ำโขง ที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีความยาวทั้งหมดประมาณ 726 กิโลเมตร ซึ่งก่อนจะสิ้นสุดสายน้ำ ประมาณ 6 กิโลเมตร มีการสร้างเขื่อนกันลำนํ้ามูลไว้เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อการประมงและการเกษตร มีชื่อเรียกว่า เขื่อนปากมูล

3. **แม่น้ำชี** เป็นแม่น้ำสายสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีต้นกำเนิดมาจากทิวเขาพังเหย ซึ่งเป็นสันปันน้ำของลุ่มน้ำป่าสักและลุ่มน้ำชี มีความยาวทั้งสิ้น 765 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอจตุรัส อำเภอเมือง อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ อำเภอฆ้องชัย จังหวัดขอนแก่น อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อำเภอเสลภูมิ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี และบรรจบกับแม่น้ำมูลที่บ้านวังยาง ตำบลบึงห้วย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

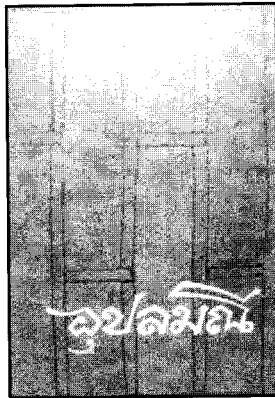
ดี 1 หนังสืออุบลราชธานี 200 ปี มีสาระสำคัญทางประวัติศาสตร์เมืองอุบล ทั้งในยุคต้น ยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และบุคคลสำคัญ มีเนื้อหาและภาพประกอบ รวม 347 หน้า เป็นหนังสือดีที่อ่าน โดยจังหวัดอุบลราชธานีจัดทำขึ้น เพื่อเป็นที่ระลึกและเผยแพร่ในเชิงวิชาการเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้คนเมืองอุบลราชธานีเป็นมรดกของลูกหลานสืบต่อไป

ย้อนไปนับจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้งให้พระประทุมวรราชสุริยวงษ์ ครองเมืองอุบลราชธานี ศรีวนาลัยประเทศราช จุลศักราช 1154 ปีชวด จัตวาศก ตรงกับ พ.ศ. 2335 จนถึงปี พ.ศ. 2535 เมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย มีอายุครบ 200 ปี จังหวัดอุบลราชธานี จึงได้จัดงานเฉลิมฉลองสมโภช เมือง ระหว่างวันที่ 13 - 17 กรกฎาคม 2535 ในงานนี้ยังมีกิจกรรมหลากหลาย

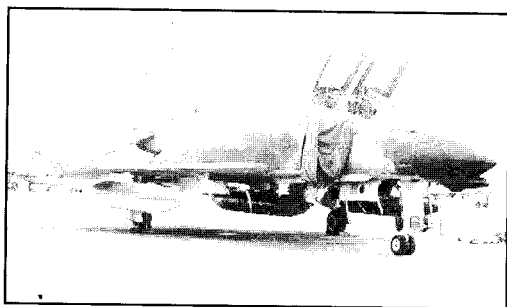
ดี 2 อุปลมณี เป็นหนังสือดีสายธรรมะ ซึ่งเกิดจากดวงใจหลายดวงที่เคารพรักศรัทธาในหลวงพ่ocha สุภโท วัดหนองป่าพง ทั้งฝ่ายสงฆ์ และฆราวาส มุ่งนำเสนอชีวประวัติและปฏิบัติ คำสอน ของหลวงพ่อย่างละเอียด มีเนื้อหาสาระ 585 หน้า จัดพิมพ์ ครั้งที่ 1 จำนวน 15,000 เล่ม ครั้งที่ 2 จำนวน 11,000 เล่ม และครั้งที่ 3 จำนวน 7,000 เล่ม

ดี 3 หนังสืออุบลราชธานีเมืองนักปราชญ์ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2552 นายชวน ศิรินันท์พร เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด นางรจนา กัลป์ดินันท์ เป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลนครอุบลราชธานี นายอุทัย พลพวก เป็นวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

ได้จัดทำ หนังสืออุบลราชธานีเมืองนักปราชญ์ มีเนื้อหาสาระ จำนวน 712 หน้า พิมพ์ครั้งที่1 จำนวน 1,000 เล่ม โดยมีการรวบรวมประวัติบุคคลสำคัญและเชิดชู ปราชญ์เมืองอุบลราชธานี รวม 94 ท่าน โดยมีนายระลึก ธานี เป็นประธาน คณะทำงานและหัวหน้าคณะกรรมการ นับเป็นหนังสือดีที่นำอ่าน

สงครามเวียดนาม ระหว่างปี พ.ศ. 2502 -2518 เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติ และกองทัพสหรัฐอเมริกาสูญเสียกำลังพลในการสู้รบจำนวนมาก และอีกเหตุการณ์หนึ่งมีสิ่งที่สำคัญ คือ เกิดในประเทศไทย คือ แชนเปอร์แทรกซึมสนามบินสหรัฐ ที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสนามบินดังกล่าวใช้เป็นฐานบินในการขึ้นลงของเครื่องบินทิ้งระเบิดและเครื่องบินรบของสหรัฐที่โจมตีเวียดนามเหนือ ในช่วงสงครามเวียดนาม เหตุการณ์ดังกล่าว แชนเปอร์พยายามเข้าแทรกซึมเข้าไปถึงสามครั้ง คือ เมื่อ 28 กรกฎาคม 2512 , 12 มกราคม 2513 และ 4 มิถุนายน 2515 โดยหน่วยแชนเปอร์เป็นหน่วยขนาดเล็กที่ปฏิบัติการอิสระและคาดว่าเป็นคนเวียดนามเหนือที่อพยพมาอยู่ในไทยที่เดินทางไปฝึกที่เวียดนามเหนือแล้วแทรกซึมกลับผ่านเข้าไทยมาทางลาว ผลการปฏิบัติการกิจของแชนเปอร์ล้มเหลว และถูกสังหารจำนวน 4 นาย และถูกยึดยุทโธปกรณ์ได้จำนวนหนึ่ง ส่วนฝ่ายสหรัฐสูญเสียสุนัขสงครามหนึ่งตัว

๑๖

นางฉวีวรรณ พันธุ ศิลปินแห่งชาติ

สาขา ศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ราชินีหมอลำ ฉวีวรรณ พันธุ (คำเนิน) เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ที่บ้านหนองไหล่ ตำบลสร้างถ่อ้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรนายชาติและนางแหว คำเนิน สมรสกับนายโกมินทร์ พันธุ มีบุตรด้วยกัน ๒ คน

จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อ พ.ศ. 2498 จากนั้นเริ่มเรียนคำกลอนจากบิดาจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2500 บิดาให้ไปเรียนกับครูหมอลำชาย ชื่อนายสีเทา หรือหมอลำหญิงชื่อนางคุณ จนสามารถออกแสดงร่วมกับคณะครู ปี พ.ศ. 2502 ได้เดินทางไปเรียนกับพี่สาวต่างมารดาที่นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ทำให้ได้เรียนเขียนอ่านหนังสือลาว และมีโอกาสเป็นหมอลำกลอนให้สถานีวิทยุแห่งราชอาณาจักรลาว ปีพ.ศ. 2504 กลับสู่บ้านเกิดและได้เริ่มแสดงหมอลำกลอนมีอาชีพตามงานต่าง ๆ ร่วมกับหมอลำฝ่ายชาย เช่น หมอลำทองคำ เฟื่องดี หมอลำเคน ดาเหลา จนเป็นที่รู้จักจากประชาชนทั่วไป ขณะที่ออกแสดงหมอลำได้ฝึกทำนองลำขึ้นมาอีกทำนองหนึ่งคู่กับทำนองหมอลำทองคำ เฟื่องดี คือ ทำนองลำเรื่องต่อกลอนหรืออีกชื่อหนึ่งคือ ทำนองฉวีวรรณ

คณะหมอลำของฉวีวรรณ ได้รับการตั้งชื่อจากประชาชนว่า คณะรังสิมันต์ บันทึกเทพออกอากาศลำเรื่องต่อกลอนกับบริษัทลิเวอร์ บราเธอร์ ประเทศไทย ทำนองลำกลอน ลำทางยาว กลอนอำลาลูกทุ่งรวงทอง ลำเรื่องต่อกลอนจนเรื่องท้าวสุรนรมโนราห์ นางแดงอ่อน และอื่น ๆ พ.ศ. 2508-2509 บันทึกแผ่นเสียงกับบริษัทแผ่นเสียงทองคำสยามที่ห้องบันทึกเสียงกมลสุโกศล เดินอากาศไทย โลต้าควบคู่ไปกับการแสดงในทุกภาคทั่วประเทศไทย ได้รับขนานนามจากประชาชนว่า

“ราชินีหมอลำ” มีลูกศิษย์ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมากมายเช่น บานเย็น รากแก่น
รังสิริ เข็นจิตร พรเทวี นื่องนุช ดวงชีวัน และอังคนางค์ คุณไชย

ผลงานที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง เช่น เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่ประเทศ
ญี่ปุ่น ร่วมแสดงภาพยนตร์ไทยเรื่อง “ราชินีดอกหญ้า” ของบริษัทศรีบุญฟิล์ม
เป็นการจำลองชีวิตของ จีวีวรรณ ดำเนิน งานแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน
ที่ประเทศเยอรมัน สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ลำดวนหน้า
พระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ภูพานราชนิเวศน์
และร่วมแสดงหมอลำงานฉลอง 200 ปี อุบลราชธานี

นางบุญเพ็ง ฝไผ้วชัย ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี พ.ศ.๒๕๕๐

นางบุญเพ็ง ฝไผ้วชัย เกิดเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2475 ที่จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อ นายช่วย ฝไผ้วชัย มารดาชื่อ นางต่อน ฝไผ้วชัย สมรสกับนายพั้ว พูลทอง (ถึงแก่กรรม) มีบุตร-ธิดา 8 คน ต่อมาได้สมรสกับ นายเคน ดาเหลา จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านดอนจิก ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

เข้าสู่วงการหมอลำ เมื่ออายุ 12 ปี โดยฝึกกำกับหมอลำทองมี สายพิน และหมอลำสุบรรณ พลະสุริย์ ที่อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี และได้ติดตามไปลำในที่ต่าง ๆ จนผู้ชมรู้จักมากขึ้น พออายุ 14 ปี เริ่มรับงานเองบ้าง ผลงานแสดงแต่ละครั้งสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักไปทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จนอายุ 23 ปี เป็นยุคแรกที่มีชื่อเสียงเนื่องจากมีผลงานทั้งกลางวัน กลางคืน กลอนลำแต่ละกลอนให้คิดสอใจเสียงท่วงทำนองและจังหวะการร้องลำ สนุกสนานเร้าใจผู้ฟังเป็นอย่างยิ่ง

นางบุญเพ็ง ฝไผ้วชัย ได้รับการยกย่องจากผู้ชมว่า เป็นนักแสดงหมอลำ ฝ่ายหญิงที่มีความสามารถในการด้นกลอนสด มีปฏิภาณไหวพริบโต้ตอบกับหมอลำ ฝ่ายชายมาก จนหมอลำชายบางคนไม่กล้าที่จะประชันปากด้วยเพราะไม่มีความสามารถเพียงพอ (การชมศิลปะพื้นบ้านหมอลำกลอนให้สนุกของชาวอีสาน คือการได้ชมได้ฟังการโต้ตอบกันระหว่างหมอลำฝ่ายชายและหมอลำฝ่ายหญิง โดยเฉพาะการด้นกลอนสดที่ขบเคี้ยวกันด้านปฏิภาณไหวพริบเชิงรุกเชิงรับทั้งการร้องลำและร่ายรำเพื่อแสดงความเก่งกล้า เจ้าคารม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การเลือกเฟ้นกลอนที่สามารถโต้ตอบคู่ลำได้ทันท่วงที และเหนือกว่าเพื่อให้อีกฝ่ายหมดหนทางโต้ตอบ) บันทึก

เสียงลงแผ่นเป็นหมอลำหญิงคนเดียวที่ได้อัดแผ่นเสียง เมื่อปี พ.ศ.2498

รางวัลที่ภาคภูมิใจ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม จังหวัดขอนแก่น
ปี 2533 แสดงแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ประเทศญี่ปุ่น ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ) ปี 2537 และศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(หมอลำ) ปีพุทธศักราช 2540

การศึกษาไร้พรหมแดน

บัวแก้ว สุดทิจัก ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูปากเซ สปป.ลาว
จบปริญญาโท คนแรก จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

ท้าวบัวแก้ว สุดทิจัก เกิดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 1949 ที่บ้านแสนเหนือ เมืองโขง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นบุตรของท้าวคำหัว สุดทิจัก กับนาคคำภู สุดทิจัก สมรสกับนางน่อง มีบุตรด้วยกัน 4 คน หญิง 1 คน ชาย 3 คน ชนชั้นก่าเนิดชาวนา ศาสนาพุทธ ประวัติการศึกษา ปี 1956-1962 เข้าโรงเรียนประถมศึกษาที่ห่มวัดโรงเรียน โขง แขวงจำปาสัก ปี 1963-1969 เข้าโรงเรียนมัธยมตอนต้น มัธยมตอนปลายที่วิทยาลัยเวียงจันทน์ (Lyceedevientiane) กำแพงนครเวียงจันทน์ ปี 1970-1973 เป็นครูสอนรับจ้าง ภาษาฝรั่งเศส ชั้นเตรียมมัธยมและมัธยมปีที่ 1 ที่โรงเรียนเอกชน “บริบูรณ์” ได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 19,200 กีบ (3,200 บาท) ในวันที่ 16 มีนาคม 1970 ถูกทหารค่ายจันายมี้ จับกุมไปขังคุกมิด “55” เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ในข้อหาเป็นสายลับของฝ่ายประเทศลาว (คอมมิวนิสต์ลาว) ปี 1974 -1975 เข้าศึกษาที่สถาบันกฎหมายและการปกครองในสาขาเศรษฐศาสตร์การคลัง ได้รับอนุปริญญา ปี 1976-1978 ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยสร้างครูเวียงจันทน์ สาขานิติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ได้รับปริญญาตรี ปี 2000- 2004 ศึกษาต่อปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ที่สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

สถาปนาเข้ารับราชการ (การรับราชการ) เมื่อปี 1976 บรรจุเป็นราชการที่กระทรวงศึกษาธิการ สังกัด กรมอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัย ปี 1977 ถูกขับช้อนประจำการที่โรงเรียนสร้างครู ชั้นกลาง เลขที่ 6 ปากเซ แขวงจำปาสัก (วิทยาลัยครูปากเซ) ปี 1979-1981 หัวหน้าวิชาเลือกบังคับ ปี 1982-1983 หัวหน้าแผนกสังคมศาสตร์ ปี 1984-1986 รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ปี 1986-1996 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ปี 1998-2001 รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2001 ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยครูปากเซ และในปี 2005 -2010 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยจำปาสัก จนเกษียณอายุราชการ

การศึกษาอบรมภายในประเทศ ปี 1984 อบรมการคุ้มครองการศึกษา รุ่นที่ 2 ที่นครเวียงจันทน์ ปี 1995 อบรมผู้บริหารการศึกษา ที่ศูนย์พัฒนาครู ที่นครเวียงจันทน์ ปี 1996 อบรมครูสอนวิทยาศาสตร์ ที่ศูนย์พัฒนาครู ที่นครเวียงจันทน์ ปี 1997 อบรมวิธีศึกษีสอน คือ ผู้เรียนศูนย์กลาง ที่นครเวียงจันทน์ การศึกษาอบรมที่ต่างประเทศ ปี 1995 อบรมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม RECSAM ที่ประเทศมาเลเซีย ปี 1996 อบรมการสร้างหลักสูตรสร้างครุมัธยมตอนต้น ระบบ 11+3 ที่สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปี 1997 อบรมวิธีสอน วิชาพัฒนาชุมชน ที่สถาบันราชภัฏเลย ประเทศไทย ผลงานดีเด่น (การข้อย่อย) ประเภทต่าง ๆ ได้รับเหรียญชัยแรงงานชั้น 3 เหรียญตราแรงงาน 2 เหรียญ เหรียญตรา 5 ปี ใบข้อย่อยรัฐบาล 2 ใบ ใบข้อย่อยชั้นแขวงและแผนการ 12 ใบ รางวัลเป็นวัตถุหลายครั้ง ผลงานด้านการเขียน ปี 1980-1982 ในระยะนี้ หัวแขวงจำปาสักและแขวงอื่น ๆ ขาดแคลนแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับมอบหมายจากแผนก การศึกษาประจำแขวงจำปาสัก ให้เรียบเรียง แบบเรียนเรียนภูมิศาสตร์ ม.2 และ ม.3 พิมพ์ออกจำหน่ายในแขวงจำปาสัก แต่บรรดาแขวงภาคใต้ได้นำเอาไปใช้เหมือนกัน ถึงปี 1997 ความมุ่งหวัง เรียนปริญญาโทแล้วสนใจอยากศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และจะพยายามสร้างตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้ของ สปป.ลาว ก่อนวันเกษียณ ปี 2010 ทักษะด้านภาษา มีความรู้และทักษะในการพูด ฟัง อ่าน เขียน 4 ภาษา คือ ภาษาลาว ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ที่สำคัญในการเรียนปริญญาโทที่ประเทศไทย อ่านเขียนพูดภาษาไทย การสร้างแบบสอบถามและงานวิจัยต้องจัดทำสองภาษา คือ ภาษาไทย และลาว นับเป็นนักศึกษาจาก สปป.ลาว คนแรก ที่เรียนจบปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

▲ การศึกษาบริหารแผน... (Caption text is partially obscured and difficult to read, but appears to describe the group photo.)

ดร.วิเศษ ภูมิวิชัย
ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตคนแรก
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เกิด วันที่ 10 มีนาคม 2495 ที่บ้านหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี มีความพยายามมุ่งมั่นเข้ารับการศึกษและพัฒนาคุณภาพชีวิต จนประสบความสำเร็จทั้งการด้านศึกษา และการประกอบอาชีพรับราชการเจริญก้าวหน้าสู่ตำแหน่งนักบริหารการศึกษา

ประวัติการศึกษา ปี 2514 จบ ปกศ.วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปี 2517 วุฒิ พ.ม. ศึกษาด้วยตนเองปี 2520 กศ.บ. (ฟิสิกส์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2535 กศม. (บริหารการศึกษา) มศ.ว. (ประสานมิตร) ปี 2552 ปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การรับราชการ 2 มิ.ย. 2520 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช กรมสามัญศึกษา ม.ค.2537 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร (สป.ศธ.) ก.ค. 2537 ศึกษาธิการจังหวัดระนอง (สป.ศธ.) 10 ม.ค. 2539 ศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย (สป.ศธ.) 1 ธ.ค. 2540 ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี (สป.ศธ.) 15 มี.ค. 2543 ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม (สป.ศธ.) 13 ก.ค. 2546 ศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (สพฐ.) 18 มิ.ย. 2547 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ (สพฐ.) 1 ต.ค. 2550 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 (สพฐ.) 1 ต.ค. 2551 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (สพฐ.)

การศึกษาดูงาน (บางส่วน) ปี 2547 ศึกษาดูงานการศึกษา ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (สถาบันพระปกเกล้า) ปี 2547 ศึกษาดูงานโครงการเผยแพร่วัฒนธรรมอีสานสู่ชาวโลก ครั้งที่ 8 ประเทศสหรัฐอเมริกา (วัดลาวพุดทวงค์

กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2549 ศึกษาคุณงานการศึกษา ณ Wisconsin
ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2550 ศึกษาคุณงานโครงการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง
เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (ประเทศญี่ปุ่น) ศึกษาคุณงานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม
ด้านภาษา (ประเทศนิวซีแลนด์) และปี 2551 ศึกษาคุณงานด้านการศึกษา (ประเทศญี่ปุ่น)

ดร.วิเศษ ภูมิวิชัย เป็นบุคคลใฝ่รู้ใฝ่เรียน ถึงแม้จะมีถิ่นเกิดอยู่หมู่บ้าน
ห่างไกลชายแดน ยังมีความพยายามพัฒนาตน ครอบครั้ว พัฒนาคุณภาพชีวิต
ให้มีความเจริญก้าวหน้า จึงนับเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

คุณสุนีย์ ตรียางกูรศรี

บุคคลแห่งการเรียนรู้...สู่นักธุรกิจพันธุ์ล้าน

คุณสุนีย์ ตรียางกูรศรี เดิมชื่อ สุนีย์ แซ่ลื้อ เกิดเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 ที่จังหวัดสุรินทร์ เป็นบุตรของนางเชียม และนายเล้าเชียม แซ่ลื้อ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 7 คน ชาย 4 คน หญิง 3 คน คุณสุนีย์เป็นคนที่ 5 ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย ขายส่งและขายปลีก รวมไปถึงขายไปยังอำเภอต่าง ๆ เมื่อท่านอายุได้ 15 ปี ได้เข้ารับฝึกหัดขบงานค้าขายของครอบครัวโดยช่วยรับฝึกหัดขบงานทั่วไป จนมีความเชี่ยวชาญในการค้าขาย ต่อมาสมรสกับ นายเบญจชาย ตรียางกูรศรี เมื่ออายุ 24 ปี จึงย้ายมาอยู่จังหวัดอุบลราชธานี มีบุตร ธิการวม 4 คนคือ 1.นายสุเชษฐ์ ตรียางกูรศรี 2.นายสุทัศน์ ตรียางกูรศรี 3.นายสุระ ตรียางกูรศรี และ 4.สัตวแพทย์หญิงสุภาวดี ตรียางกูรศรี

คุณสุนีย์ ตรียางกูรศรี เป็นประธานกรรมการ และกรรมการผู้จัดการบริษัท ก้าวหน้าไก่สด จำกัด และบริษัทในเครือ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทก้าวหน้าไก่สด จำกัด และบริษัทในเครือ ประกอบด้วย บริษัทก้าวหน้าไก่สด จำกัด และบริษัทก้าวหน้าอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ จำกัด ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออกไก่ชำแหละแช่แข็งแบบครบวงจร การผลิตน้ำมันพืชจากรำข้าว และการผลิตอาหารสัตว์ด้วยกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย โดยเริ่มดำเนินกิจการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2513 จากจุดเริ่มต้น “ร้านก้าวหน้าการเกษตร” จนกระทั่งปัจจุบันได้พัฒนาเป็นบริษัท ก้าวหน้าไก่สด จำกัด และบริษัทในเครือ มูลค่ากว่าพันล้าน

การดำเนินธุรกิจของบริษัทในยุคเริ่มต้น ได้ผูกพันกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มต้นจากโครงการไก่อัจฉริยะและพัฒนาไปสู่โครงการไก่ประกันราคาที่มีสมาชิกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากกว่า 1,300 ราย ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ

โยธธร อำนาจเจริญ และมุกดาหาร สร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยมีพนักงานกว่า 4,000 คน และได้พัฒนาธุรกิจของบริษัทก้าวหน้าไปสุดจำกัด เป็นธุรกิจการเลี้ยง ไก่เพื่อส่งออกแบบครบวงจรประกอบด้วย ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงฟักไข่ฟาร์ม และโครงการไก่กระตัง และโครงการชำแหละ ไก่แช่แข็งเพื่อการส่งออกจำหน่ายต่างประเทศได้แก่กลุ่มสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สิงคโปร์ฮ่องกง เกาหลีใต้ แอฟริกาใต้ และโรมาเนีย สามารถนำรายได้เข้าประเทศ กว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจัดตั้ง บริษัทก้าวหน้าโกลบอล จำกัด และบริษัท ก้าวหน้าอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ จำกัด ซึ่งบริษัทในเครือทั้ง 2 บริษัท ดำเนินการผลิต เพื่อส่งจำหน่ายและป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับบริษัทในเครือด้วย

คุณสุนีย์ ตรียางกูรศรี ได้รับพระราชทานปริญญาวิตยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขา เทคโนโลยีการเกษตร จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ปี 2543 ผู้ทำคุณประโยชน์แก่สถาบันราชภัฏ ปี 2544 โครงการราชภัฏร่วมใจเฉลิมพระเกียรติ “50 พรรษามหาจักรีราชมงคล” รางวัลนันทบุรีกิจสตรีตัวอย่าง ส่วนภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี 2544 ของสหพันธ์สมาคมสตรีนันทบุรีกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ รางวัลนันทบุรีกิจสตรีดีเด่นหอการค้าไทย ปี 2545 ของหอการค้าเขต 14 รางวัลแม่ดีเด่นประเภทแม่ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ประจำปี 2545 จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ชั้นที่ 1 ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ ประเภทผู้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ ได้รับรางวัลพระราชทานพระชาตนาถทองคำจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และประกาศเกียรติคุณ พุทธศาสนคดียุทธินันตจิตกิตติศักดิ์ สาขา วิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี 2554

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 .

คู่มือการท่องเที่ยว.อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม

____. กราบพระ 9 วัด .

____. เทียนเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา .

____. เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว .

คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหนังสืออุบลราชธานี 200 ปี . อุบลราชธานี 200 ปี .

กรุงเทพฯ:ชวนการพิมพ์ , 2535.

จดหมายข่าวฮักแพง ปีที่ 2 ฉบับที่ 12 ธ.ค.2547

____. ปีที่ 2 ฉบับที่ 15 พ.ค. 2548.

____. ปีที่ 2 ฉบับที่ 16 ก.ค. 2548.

จังหวัดอุบลราชธานี . สูจิบัตรงานครบรอบ 60 ปี แห่งเทียนอุบลราชธานี.

อีสานออฟเซทการพิมพ์, 2540.

____. ประมวลภาพถ่ายเหตุการณ์เมืองอุบลราชธานี 200 ปี .กรุงเทพฯ :

ปมท, 2536.

เดิม วิชาญพจนกิจ.ประวัติศาสตร์อีสาน.มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ 3 ,พ.ศ.2542

ทุ่งศรีเมือง,วัด ประวัติวัดทุ่งศรีเมือง .อุบลราชธานี : วิทยาออฟเซทการพิมพ์, 2546.

บำเพ็ญ ณ อุบล.เล่าเรื่องเมืองอุบล. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซท,2532.

ประดับ ก้อนแก้ว. เทียนพรรษาอุบลราชธานี : ประวัติการจัดทำและการประกวด.

อุบลราชธานี : กรุงเทพฯกราฟฟิค, 2531.

ปรีชา พิณทอง . สารานุกรมภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ . อุบลราชธานี :

ศิริธรรมออฟเซท,2532.

ปรีชา พิณทอง . ประเพณีโบราณอีสาน. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซต, 2516.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น . รอยเสด็จ : เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พุทธศักราช 2498 . มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2540.

ศรีอุบลรัตนาราม , วัด : ประวัติวัดศรีอุบลรัตนารามและประวัติพระแก้วบุษราคัม.

อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซต , 2537

ศึกษาธิการจังหวัด, สำนักงาน . มหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดอุบลราชธานี .

อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์, 2509.

สภาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี . อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์ , 2540.

สุวิซช ภูณผล . 6 รอบ 72 ปี ข้อคิด ข้อเขียนปราชญ์ สุวิซช ภูณผล . อุบลราชธานี :

ศิริธรรมออฟเซตการพิมพ์ , 2553 .

หนังสือที่ระลึกงานสดุดีวีรกรรม พระประทุมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) ปี 2551

หนังสือที่ระลึก 50 ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ 2550 มปป.

หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ ดร.บำเพ็ญ ณ อุบล ศิริธรรมออฟเซต , 2553.

หนังสือที่ระลึกงานฉลอง 150 ปี วัดศรีอุบลรัตนาราม . วิทยาออฟเซตการพิมพ์, 2553

หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมบุญยืน ชุมพล ณ อยุธยา 2505

ห้าสิบปี ศ.อ.ศ.อ. อุบลกิจออฟเซต , 2547.

